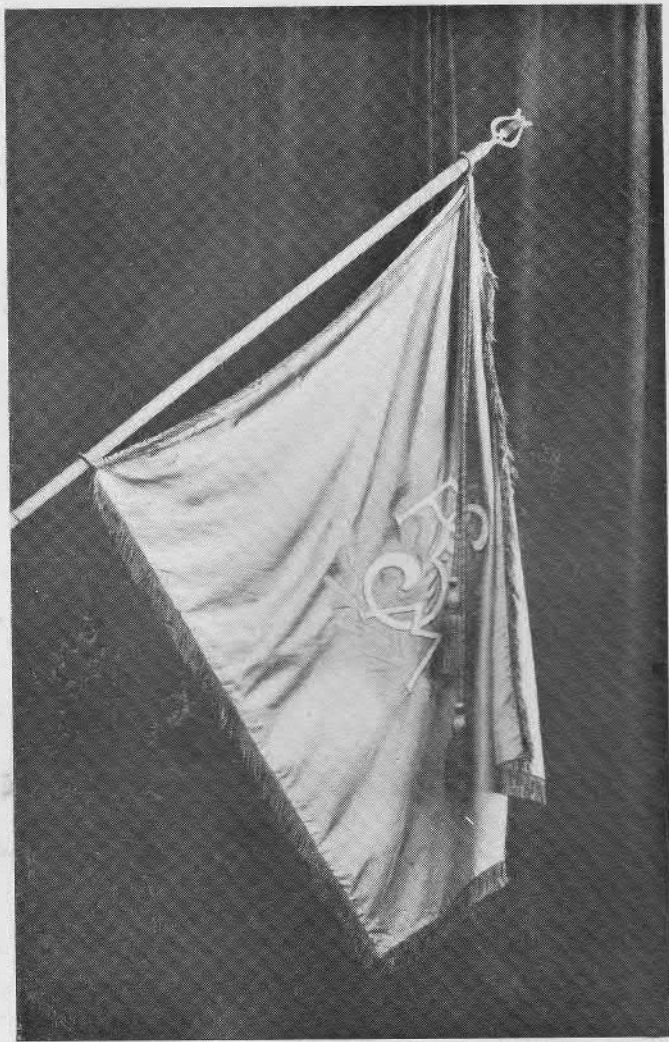

1919 - 1929

P. S. M:n lippu.

PORIN
SUOJELUSKUNNAN MIESKUORO

Muistojulkaisu

LAATINUT
TYYNE SÖDERSTRÖM

KANSIKUVAN PIIRTÄNYT
T. NORDMAN

PORI 1929
SATAKUNNAN KIRJATEOLLISUUS OY:N
KIRJAPAINO

*Eestä kotikonnun, Satakunnan maan,
Eestä Suomen! —*

Nortamo.

*Porin Suojeluskunnan Mieskuoron
Laulu.*

*Nyt, veikkoset, laulumme kaiutamme,
oman laulumme reippahin sävelin!
Se luokohon intoa rintahamme
ja uskoa toivoa mielihin!
Kevätriemussa laulavan leivon lailla
se nouskohon liitäen taivasta kohti,
rauhan kun on työ sulo Suomemme mailla
ja Luoja sen kohtalot onnehen johti!*

*Mut jos idän sorto ja vainojen kauhu
meit uhkaa, se soikoon kuin ukkosen pauhu,
yli taistelukettilien hurmeisen hiekan
soinnut sen yhtyköön iskuihin miekan.
Väkivallan uhka kun torjuttu on
ja valjennut taasen on voittoisa huomen,
ylitystä sävelet sen soikohon
ja vapauttansa vaalivan, voittoisan Suomen!*

Hj. Nortamo.

Porin Suojeluskunnan Mieskuoro.

Piirteitä toiminnasta vv. 1919—1929.

Laulu on sydämen kieli ja "laulu syämmet aukaisee" silloinkin, kun puhuttu sana on liian köyhä tai liian vaikea löytää palavien tunteitten ilmaisijaksi. Meidän maassamme on laululla aina ollut huomattava sija kaikissa tilaisuuksissa missä on "yhtehen yhytty" yhteisen aatteen ympärille. Korkeimman kaiun saavutti laulu maassamme kuitenkin "Valkoisen kevään" vapautuksen riemun purkautuessa ilmoille ja voitonhymnien kaiuessa yli koko maan. Jokainen silloin mukana elänyt muistaa ikänsä, kuinka sytyttävänä urhoollisten rintamamiesten reipas laulu raikui keväisessä luonnossa.

Kun vapaussodan päätyttyä riemulaulut olivat vaienneet ja velvollisuus isänmaata kohtaan kutsui miehet kilvan kiirehtimään suojeluskunnan riveihin turvaamaan vastasaavutettu vapaus ja yhteiskuntarauha, ei alkuaikoina aika riittänyt muuhun, kuin suoranaiseen suojeluskuntatyöhön. Mutta joukossa oli monta joiden rinnassa yhä sävelet soivat. Suojeluskunnan juhlissa ja illanvietoissa nämä yhtyivät tilapäisiksi kuoroiksi,

jotka lauluillaan lietsoivat isänmaallista mieltä ja antoivat väriä ja lämpöä juhlan tunnelmalle.

Pori on aina ollut tunnettu vilkkaista musiikkiharrastuksistaan ja mieskuorolaululla oli täällä jo ennen vapaussotaa kunniakas historia takanaan. Vanha B. S. B. (Björneborgs Sångarbröder) oli ennättänyt jättää taakseen enemmän kuin kaksi vuosikymmentä ja nuorempi, "Mieslaulajat", oli jo sekin saavuttanut vakiintuneen maineen ja yleisön suosion. Talvi 1917—1918 vaikutti kuitenkin lamaanuttavasti näiden kuorojen toimintaan, kuten yleensä kaikkeen kulttuurielämään maassamme ja syksyllä 1918 suojeluskunta-aate valtasi kaikkien mielet ja suojeluskuntatyö nieli kaiken vapaa-ajan, niin että mainitut mieskuorot jäivät viettämään kituvaa elämää. Mutta täällä oli totuttu siihen, että juhlissa ja iltamissa saatiin kuulla mieskuoro-esityksiä, jotka aina olivat olleet suosituimpia ohjelmanumeroita. Juhlia oli nyt enemmän kuin ennen. Oli suuria yhteisiä isänmaallisia juhlia ja oli suojeluskuntakomppaniain iltamia, joilla kerättiin varoja suojeluskunnalle. Välttämätön ohjelmanumero näissä oli edelleenkin laulu, sillä ei olisi juhla juhlalle tuntunut, ellei ohjelmassa olisi ollut laulua.

Ja laulua saatiin! "Mieslaulajista" ja B. S. B:stä suojeluskuntaan liittyneistä miehistä muodostettiin tilapäinen kuoro, joka hammaslääkäri Altti Järvisen johdolla useat kerrat esiintyi. Jouluk. 6 p:nä vietettiin Suomen tasavallan itsenäiseksi julistautumisen ensimmäistä vuosipäivää juhlailtamalla Porin Teatteritalolla. Tässäkin tilaisuudessa esiintyi tri Järvisen johtamana mieskuoro, jossa oli mukana melkein kaikki "Mieslaulajain" ja B. S. B:n miehet ja jonka esitykset otettiin vas-

taan myrskyisin suosionosoituksin. Samoin oli keväällä Porin vapautuksen ensimmäistä vuosipäivää juhlittaessa, jolloin Suomen silloinen valtionhoitaja, kenraali Mannerheim kunnioitti kaupunkiamme käynnillään ja juhlien päättäjäisiksi oli järjestetty juhlaillamia useaan paikkaan kaupungissa. Kaikissa näissä esiintyi tri Järvisen johtama tilapäinen suojeluskuntamiehistä kerätty kuoro. Tuskin ovat koskaan Porin Teatteritalon salissa "Suomen laulun" ja "Porilaisten marssin" säveleet kaikuneet niin voimakkaina ja sytyttävänä, kuin tuona iltana huhtik. 13 p:nä 1919 ja harvoin on Sibeliuksen "Isänmaalle" niin hehkuvin mielin annettu ja vastaanotettu, kuin silloin. Valkoisen Kenraalin läsnäolo tietysti suuresti kohotti juhlamieltä.

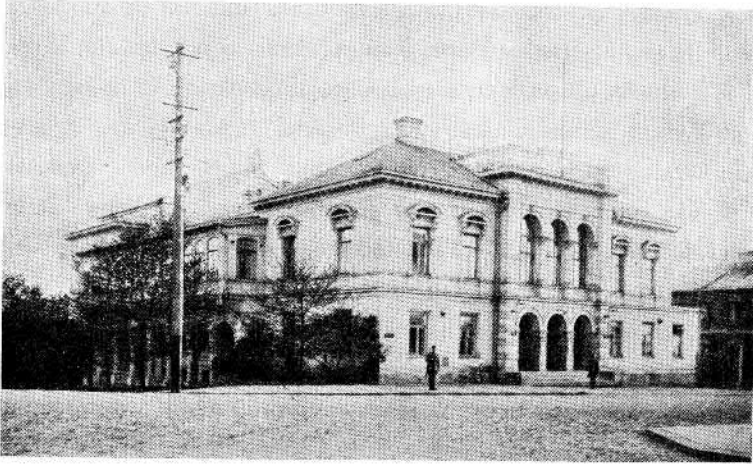
Oli kuitenkin kovin hankalata joka tilaisuutta varten "haalia" kokoon kuoro sieltä täältä. Sentähden heräsikin jo keväällä 1919 ajatus perustaa Porin Suojeluskunnan yhteyteen vakinainen mieskuoro, koska lauluharrastusta näkyi riittävästi olevan ja koska ei suinkaan ollut vähä-arvoista suojeluskuntatyölle, että oli olemassa oma kuoro, joka laulullaan innostaisi muita samalla kun saataisiin arvokas vakinainen ohjelmanumero suojeluskunnan järjestämiin julkisiin tilaisuuksiin. Porin Suojeluskunnan esikunta käsitteli asiaa seuraavan työkauden alussa ja päätti mielihyvin myöntää luvan vakinaisen mieskuoron perustamiseen suojeluskunnan yhteyteen. Tri Altti Järviselle, joka tähän asti oli kerännyt ja johtanut tilapäiset kuorot, päätettiin antaa tehtäväksi perustavan kokouksen kokoonkutsuminen ja häntä päätettiin pyytää ryhtymään perustettavan kuoron johtajaksi, sillä paitsi sitä, että hän oli etevä musiikkimies oli hän myöskin innokas suojeluskuntalai-

nen, joka jo vapaussodassa oli saavuttanut vänrikin arvon ja komppaniapäällikkönä näyttänyt omaavansa kyvyn pitää yllä kuria ja järjestystä joukossaan.

Suojeluskunnan mieskuoron perustava kokous pidettiin sitten syksyllä lokak. 20 p:nä 1919 suojeluskunnan huoneistossa Porin Teatteritalolla. Kokouksen, johon oli saapunut kolmisenkymmentä suojeluskuntalaista, avasi tri Altti Järvinen, esittäen, että Porin Suojeluskunnan esikunta oli ilmoittanut päättäneensä sallia oman laulukuoron perustamisen suojeluskunnan yhteyteen, koska tällainen kuoro tulisi antamaan suojeluskunnan työlle virkistävää vaihtelua. Samalla tri Järvinen ilmoitti, että esikunta oli pyytänyt häntä perustettavan kuoron johtajaksi. Lopuksi kehoitti puhuja läsnäolevia suojeluskuntalaisia ilmoittautumaan kuoron jäseniksi.

Kun kokouksen sihteeriksi oli valittu konttoristi Arvo Valio, ilmoittivat kaikki kokoukseen saapuneet miehet liittyvänsä kuoroon. Kuoron toimintaa järjestämään ja valvomaan valittiin tämän jälkeen johtokunta. Siihen tulivat paitsi kuoron johtajaa herrat J. N. Vainio, Joel Forsberg, Allan Palmgren ja Artturi Valio. Katsottiin myöskin tarpeelliseksi valita kustakin äänestä n.k. viskaali, jonka tehtävänä olisi äänessään valvoa, että kuoron päätöksiä ja johtajan määräyksiä noudatetaan. Näiksi valittiin: I tenorista herra A. Vuorio; II tenorista herra E. Berglund; I bassosta herra Y. Tuulos ja II bassosta herra G. Åhman. Harjoituksiin päärettiin ryhtyä heti miehen ottein ja pitää niitä säännöllisesti kerran viikossa. Harjoitusajaksi määrättiin joka maanantai klo 7 ip. ja harjoituspaikaksi suojeluskunnan huoneisto.

Näin oli Porin Suojeluskunnan yhteyteen syntynyt oma, vakinainen mieskuoro, joka alunpitäen otti tehtäväkseen pitää vireillä isänmaallista innostusta suojeluskuntaväen keskuudessa ja laulaa mielet lämpimiksi, jos ne joskus arjen ja huolten painamina pyrkisivät kylmenemään. Samalla se ke-

Porin Teatteritalo.

hittäisi edelleen mieskuorolaulua ja musiikkiharrastusta paikakunnalla.

Kuoron kantajoukoksi oli ensimmäisessä kokouksessa liittynyt laulajia kummastakin ennenmainitusta mieskuorosta ja ensimmäisiin lauluharjoituksiin 3. 11. saapui yhä uusia jäseneksi pyrkiviä laulumiehiä. Entiset kuorot supistuivat yhä pienemmiksi. Varsinkin oli miesten siirtyminen "Mieslaulajista" uuteen kuoroon suuri. Tämä kuoro päättikin sentähden oikein virallisesti lopettaa päivänsä. Se tapahtui mar-

rask. 21 p:nä Kauppaseuran huoneistossa pidetyssä kokouksessa, jossa myöskin päätettiin lahjoittaa kuoron jälkeensä jättämä omaisuus perinnöksi vastasyntyneelle. Suuri tämä perintö ei ollut — olipahan vähän nuottivarastoa ja nuottikaappi — mutta erittäin tervetullut se oli vasta-alkavalle. Nuottikaappi palveli uskollisena uutta kuoroa syksyyn 1928 asti, jolloin se sai luovuttaa paikkansa uudelle upeammalle nuottikaapille, jonka Porin Puuteollisuus Oy:n johtaja herra Kalle Ritala oli uudelle suojeluskuntakodille lahjoittanut.

Vaikka lauluinnostus ensimmäisessä kokouksessa ja ensimmäisissä harjoituksissa olikin ollut suuri, eivät laulajat sentään olleet saapuneet niin säännöllisesti kokouksiin, kuin johtaja olisi toivonut. Tätä todistaa marrask. 24 p:nä pidetyn kokouksen pöytäkirja, jossa sanotaan: Senjohdosta, että useat kuoron jäsenet ovat joko myöhästyneet tai tykkänään jääneet pois harjoituksista, esitti kuoron johtaja, että tästä alkaen jokainen kuoron jäsen velvoitettaisiin saapumaan harjoituksiin täsmälleen klo 7 ip. Neljännes yli 7:n pidetään nimihuuto. Joka silloin ei ole saapuvilla katsotaan jääneen pois harjoituksista, vaikka hän myöhemmin saapuisikin. Jos joku kolme kertaa peräkkäin jää pois tai näin myöhästyy, katsotaan hän ilman muuta kuorosta eronneeksi. Tämän pykälän kuoro hyväksyi yksimielisesti kuitenkin sillä ehdolla, että laillinen este, kuten sairaus ja matkoilla oleminen otetaan huomioon. —

Pykälä kuulostaa ankaralta, mutta se on nähtävästi ollut tehokas keino kuorokurin ylläpitämiseksi, sillä yhden ainoan kerran on johtaja katsonut tarpeelliseksi tällaisen "viimeisen tervehdyksen" lähettämisen ja valitusta epäsäännöllisestä

harjoituksissa käymisistä ei toista kertaa muistiinpanoissa esiinny.

Uuden mieskuoron ensimmäinen julkinen esiintyminen tapahtui Itsenäisyyspäivän muistoksi vietetyssä juhla-iltamassa Porin teatterissa. Juhlaa selostettaessa lehdissä mainitaan, että juhlassa esiintyi Porin Suojeluskunnan komeita äänivaroja omaava kuoro tri Altti Järvisen johdolla yleisön suureksi tyydytykseksi. Toisen kerran esiintyi kuoro Satakuntalaisen Osakunnan järjestämässä iltamassa jouluk. 27 p:nä tälläkin kertaa yleisön vilkkaiden suosionosoitusten palkitsemana.

Kevätkausi 1920 alkoi vilkkaan toiminnan merkeissä. Paitsi lauluharjoituksia suojeluskuntajuhlien ohjelmistoa varten, harjoiteltiin nyt uutterasti keväällä annettavaa konserttia varten. Harjoitukset alotettiin jo tammik. 12 p:nä. Konsertti päätettiin antaa Vappuna "Konserttitanssiaisten" nimellä, koska katsottiin, ettei kuoro lyhyeen harjoitusaikaan katsoen ollut vielä kypsä esiintymään varsinaisella konsertilla. Kuoron jäsenluku oli yhä kasvanut ollen jo alun viidennelläkymmenellä. Ennen konserttiaan avusti kuoro huhtik. 13 p:nä Porin vapautuksen muistoksi järjestetyssä juhla-iltamassa ja paria päivää aikaisemmin, huhtik. 10 p:nä, esiintyi kuoro ensikerran isäntänä, edustaen täten paikkakunnan musiikkiväkeä, Tampereen "Laulajille" pidetyssä illanvietossa Ruotsalaisella Klubilla.

Porin Suojeluskunnan Mieskuoro — kuoro esiintyy nyt ensikerran tällä nimellä, myöhemmin merkittynä kirjaimilla P. S. M. — antoi siis ensimmäisen konserttinsa 1. 5. 1920. Ohjelmassa oli mieskuorolaulumme parhaimpia sävellyksiä

sellaisten mestarien säveltämiä, kuin Sibelius, Genetz, Järnefelt, Selim Palmgren y.m. Sen lisäksi oli siinä oman kaupungin musiikkimiesten ja kuoron jäsenten Allan Palmgrenin ja J. N. Vainion sävelluomia. Ohjelma kokonaisuudessaan oli seuraava:

Porin Suojeluskunnan marssi	<i>A. Palmgren</i>
Tullos kevät armahin	<i>Klemetti</i>
Kolme pyyntöä	<i>Kotilainen</i>
Metsän hartaus	<i>Genetz</i>

Suomen vartio	<i>J. N. Vainio</i>
Sjöfararen vid milan	<i>S. Palmgren</i>
Sirkka	<i>Järnefelt</i>
Kesä-ilta (Solo P. Enlund) sov. .	<i>S. Palmgren</i>

Hiihtäjän virsi	<i>S. Palmgren</i>
Metsämiehen laulu	<i>Sibelius</i>
Aftonklockan	<i>Abt</i>
Satakunnan marssi	<i>A. Palmgren</i>

Kuoron ensi esiintyminen onnistui yli kaiken odotuksen, mikä oli sitä ilahuttavampaa sentähden, että lähes kolmasosa sen jäsenistä ei aikaisemmin ollut kuorossa laulanut. Että näin lyhyessä ajassa oli päästy näin korkealle tasolle, todisti vain sitä, että työtä oli tehty vakavasti harjoituksissa, joita pitkin kevätkautta oli säännöllisesti pidetty kahdesti viikossa. Arvostelut olivat ylistäviä. "Satakunnan Kansan" "Sissi" (tri Hj. Nordling) kirjoitti m.m.:

— — — "Kaikki esitykset olivat hioituja ja kypsiä, sävelpuhtaus moitteeton, lausunta selvä, täsmälli-

P. S. M. syksyllä 1920.

syys ihailtava. Erikoista mieltymystä herättivät varsinkin S. Palmgrenin 'Hiihtäjän virren' ja 'Sjöfaren vid milan' sekä Sibeliuksen 'Metsämiehen laulun' värikäs ja hieno tulkinta. Illan saavutusten perusteella voi kuoroa lämpimästi onnitella. Sen johtajalta, hammaslääkäri A. Järviseltä, on epäilemättä kysytty aivan erikoista tarmoa ja kykyä kouluttaakseen kuoron näin lyhyessä ajassa niin mallikelpoiseksi, kuin se osoittautui olevansa." — — —

Toukok. 16 p:nä antoi P. S. M. toisen konsertin Palokunnantalolla samalla ohjelmalla, kuin se oli esittänyt ensi konsertissaan ja saman tarkoituksen, nim. Porin suojeluskuntaklubin pianorahaston, hyväksi. Tämäkin konsertti annettiin vaatimattomasti "Helppohintaisen konsertin" nimellä ja tälläkin kertaa oli menestys täydellinen. Yleisön suosionilmaisusta ei tahtonut tulla loppua ja "Sissi" kirjoitti seuraavassa lehdessä:

— — — "P. S. M. antoi sunnuntai-iltana konsertin vakiinnuttaen yhä ensimmäisellä esiintymisellään Vapunpäivänä saavuttamaansa mainetta. Nelisenkymmentä miestä käsittävä kuoro omaa hyvät äänivarat, laulaa hämmästyttävän puhtaasti, värittely on kiitosta ansaitsevaa ja jaksoittelu usein vallan erinomaista, kuten esim. Kotilaisen 'Kolme pyyntöä' nimisessä laulussa. Lyhyesti sanoen kuoro on alkanut uransa niin etevästi, että siitä täydellä syyllä voidaan odottaa kehittyvän valiokuoron." — — —

Tämän jälkeen arvostelija lausui tri Järviselle kuoron johtajana lämpimiä tunnustuksen sanoja ja siirtyi sitten puhumaan kuoron omien jäsenten esitetyistä sävellyksistä:

— — — "Miellyttävä uutuus oli A. Palmgrenin 'Porin Suojeluskunnan marssi', joka vanhanaikaiseen kaunisointuiseen tyyliin sävellettyinä soveltuu mainosti reippaaksi alkajaismarssiksi. Niin, mielenkiintoa lisäävä seikka ohjelmassa olikin se, että siinä esitettiin kahden kuoron jäsenten sävellykset edellämainittu marssi säveltäjän itsensä sepittämiin sanoihin. Molempien säveltäjien numerot saivat suurta suosiota osakseen."

— — —
Olisi voinut luulla, että kuoro näiden saavutusten jälkeen olisi paneutunut lepäämään laakereillaan. Niin ei kuitenkaan käynyt. Kesäk. 13 p:nä kävi kuoro kokonaisuudessaan klo 7 ap. laulutervehdyksellä tri Hj. Nordlingin luona hänen täytessänsä 60 vuotta. Kuoro lauloi m.m. juhlijän sepittämän A. Palmgrenin säveltämän "Satakunnan Marssin". Heinäk. 11 p:nä antoi kuoro konsertin Rauman laulujuhlien yhteydessä Rauman lyseolla täpötäydelle huoneelle. Ohjelma oli muuten sama kuin kevätkonserteissa Porissa paitsi ensimmäinen numero, joka oli vaihdettu A. Palmgrenin "Rauman Suojeluskunnan marssiin". Marssi, jonka säveltäjä oli esiintyjien joukossa, otettiin vastaan erittäin lämpimin suosionosoituksin. Muutkin ohjelmanumerot saivat osakseen yleisön jakamattoman suosion. Yli ohjelman lauloi kuoro lopuksi "Porilaisten marssin". — Paitsi konsertissaan esiintyi kuoro Rauman laulujuhlilla useissa muissakin tilaisuuksissa ohjelman suorittajien joukossa.

Rauman juhlien jälkeen seurasi lyhyt kesäloma. Jo elok. 29 p:nä esiintyy kuoro jälleen, tällä kertaa Porissa Äestäjäpatsaan paljastustilaisuudessa laulaen siellä tri Järvisen joh-

J. N. Vainio.

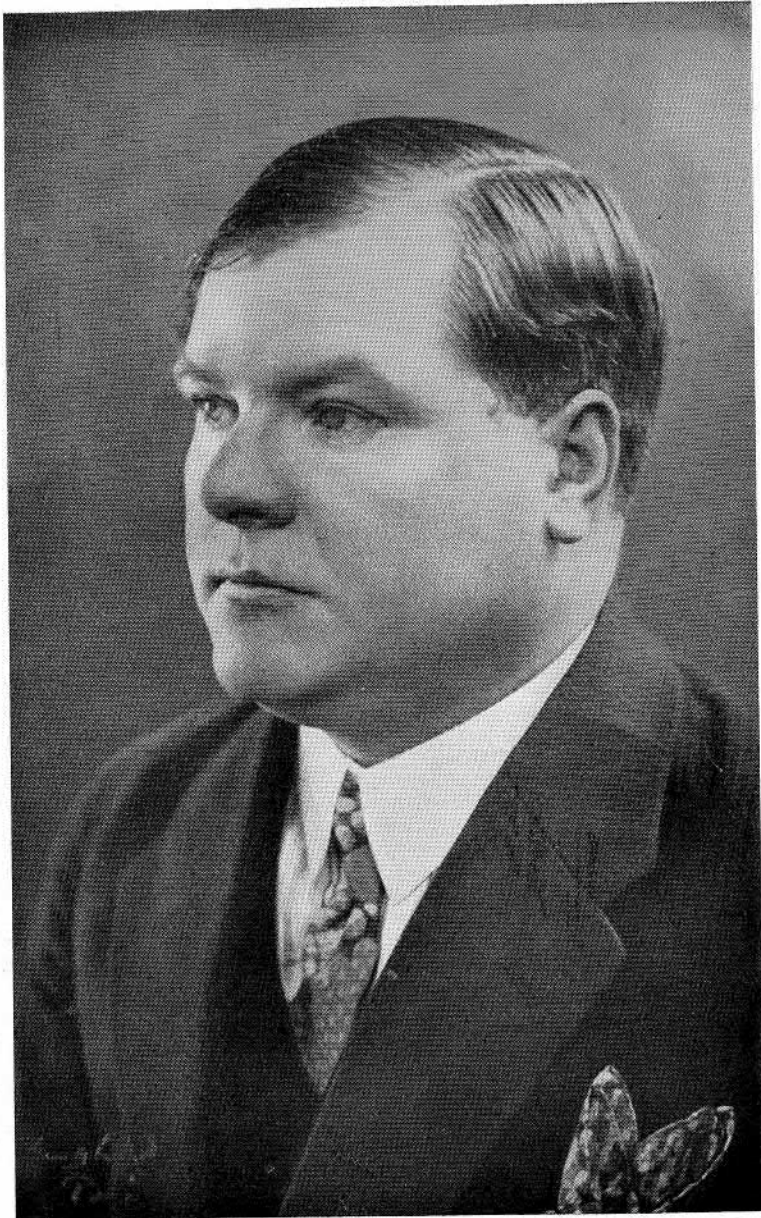
dolla Voipio—Törnuddin "Satakunnan laulun", "Suomen laulun" ja Sibeliuksen "Isänmaalle".

Syyskauden toiminta alettiin kokouksella syysk. 14 p:nä. Osanottajia oli runsaasti ja uusia jäseniä ilmoittautui. Lau-lun harrastus suojeluskunnassa tuntui kasvaneen yhä vilkkaam-maksi. Kuoron johtajaksi valittiin edelleenkin hammaslää-käri A. Järvinen ja varajohta-jaksi opettaja J. N. Vainio.

Johtokuntaan valittiin entiset jäsenet ja näiden lisäksi rahas-tonhoitajaksi herra T. Tuovinen. Harjoituksia päätettiin pi-tää säännöllisesti joka maanantai-ilta ja tarpeen tullen useam-mastikin.

Syksyn varrella esiintyi kuoro useat kerrat suojeluskun-nan juhlissa ja illanvietoissa sekä avusti Itsenäisyyspäivän juhlailtamaa mieltymyksellä kuulluilla lauluillaan. Porin san-karipatsaan paljastustilaisuudessa 19. 12. kuoro lauloi tri Järvisen johtamana Sibeliuksen "Isänmaalle", Wikki—Palm-grenin "Hymnin" ja Paciuksen "Suomen laulun".

Tamperelainen laulukuoro "Laulajat" vietti 10-vuotisjuh-laansa 12. 12. ja oli kutsunut P. S. M:nkin 2 edustajan kautta olemaan juhlissa läsnä. Kuoro valitsi edustajikseen molemmat sävelseppänsä A. Palmgrenin ja J. N. Vainion, joista kuitenkin jälkimäinen yksin oli tilaisuudessa juhlille

P. S. M:n Johtaja Ahti Järvinen.

matkustamaan. Kokemäenjoki oli näet yöllä jäänyt ja silta siirretty pois, joten "Pallus" joen toisella puolen asuvana ei aamulla päässyt asemalle.

Kevätkausi 1921 alettiin surujuhalla. Ensimmäinen Tuonen saalis oli lauluveikko ja johtokunnan jäsen Joel Forsberg. Hänen haudallaan kokoontui kuoro ensi kerran tänä vuonna. Mutta työ kutsui. Maaliskuussa oli päätetty antaa kevät-konsertti ja yleisö odotti edellisen kevään kauniitten lupaus-ten täyttymistä kuoron kehitykseen nähden. Ohjelmaa, joka suurimmalta osaltaan oli uusi, ryhdyttiin kuumeisella kiireellä harjoittamaan ja hiomaan. Ainoastaan Palmgrenin "Hiihtäjän virsi" ja "Sjöfararen vid milan" sekä Sibeliuksen "Metsämiehen laulu" päätettiin ottaa edellisestä ohjelmasta. Uusia ohjelmanumeroita olivat: Järnefeltin "Mennyt", Conradin "Solnedgang", S. Palmgrenin "Paimenen ilo", Kuulan "Ylälätä ikuinen yö", Genetzin "Karjala", jossa solo-osan esittäjä oli tri Toivo Vanhatalo, Faltinin kansanlaulusovitelma "Syntymistään sureva", solistina tri Lauri Lautsia, Mikkolan "Tule häitäni tanssimaan" ja viimeisenä numerona A. Palmgrenin "Rauman suojeluskunnan marssi", jota ei ennen ollut esitetty Porissa. Tämäkin konserttiohjelma oli siis kokoonpantu mieskuorolaulujen valiosävellyksistä, jotka edustivat maamme musiikkitaiteilijoiden parhaimmistoa.

Konserttipäiväksi oli määrätty maalisk. 14 p:vä. Palokunnantalon avara sali oli viimeistä sijaa myöten täynnä myötämielistä yleisöä ja kuoro oli reippaalla laulutulella. Seuraavan päivän "Satakunnan Kansassa" sanoi nimimerkki
—e—:

"P. S. M:n konsertti eilen illalla onnistui — sanotakoon se kerta kaikkiaan — loistavasti. Kuoro oli mainiossa vireessä, ohjelma hyvin valittu ja suoritettiin se sellaisella musikaalisella antaumuksella, että se oli suurimmalta osaltaan kahteen kertaan esitettävä."

— — —

Seuraavan päivän lehdessä oli yksityiskohtainen saman nimimerkin kirjoittama selostus konsertista. Siinä lausuttiin m.m.:

— — — "Eri äänien voimasuhteet ovat ihanteellisen tarkoin määrätyt, sointupuhtaus moitteeton, täsmällisyys joka otteessa mallikelpoinen. Johtajan persoonallinen käsitys sävellyksen sisällyksestä näkyy aina nyansoimisessa, taidetaukojen käyttämisessä, erikoisten sävelkulkujen korostamisessa j.n.e. Tekstin lausunta oli niinkään mallikelpoisen selvää ja sävelmän vaatimuksien mukaista." — — —

Selostaessaan sitten numero numerolta yksityisten laulujen esittämistä oli arvostelijaan tehnyt erikoisen syvän vaikutuksen Conradin laulussa "Solnedgang" äärettömän hieno crescendo ja "Hiihtäjän virren" loppusäkeiden ponnekas santonä. Jättiläisyriksenä piti arvostelija Genetzin mahtavan "Karjalan" esittämistä, josta kuoro suoriutui kunniakkaasti ja jossa tri T. Vanhatalo esitti hienosti tenorisolon. Ihastuksella kuultiin myöskin tri L. Lautsian sulava solo Faltinin kansanlaulusovitelmassa.

Konsertin jälkeen oli kuorolla yhteiset illalliset hotelli Otavassa. Tässä tilaisuudessa lahjoitti kuoro etevälle, innokkaalle ja kaikkien rakastamalle johtajalleen tri Altti Järvi-

selle kiitollisuuden osotukseksi kauniin hopeaisen tahtipuikon. Lahjan ojensi leikkisän puheen jälestä op. J. N. Vainio.

P. S. M. oli taasen niittänyt kunniaa ja mainetta konsertillaan ja yleisön toivomuksesta päätti kuoro antaa uusintakonsertin samalla ohjelmalla teatteri Sammon suuressa salissa huhtik. 3 p:nä matineana klo 1 ip. Tätä ennen antoi kuoro konsertin Huittisissa siellä vietettyjen suurien suojeluskuntajuhlien yhteydessä maalisk. 19 p:nä. Karhulan avara sali oli ääriään myöten täynnä juhlille saapunutta kansaa ja menestys oli suuremoinen. Kaikki laulut palkittiin vilkkain suosionosoituksin ja lukuisia toistamisia vaadittiin ja saatiin. Saman päivän illaksi oli Karhulaan järjestetty juhla-iltama, jossa oli läsnä m.m. Suomen suojeluskuntien silloinen ylipäällikkö eversti D. von Essen ja esikuntapäällikkö majuri P. A. Zilliacus. Kuoro esiintyi illan kuluessa pariinkin otteeseen saaden osakseen iltamayleisön jakamattoman suosion.

Uusintakonsertti Sampo-teatterin salissa Porissa oli houkutellut yleisöä niin suurin joukoin, etteivät istumapaikat riittäneet kaikille, vaan täytyi osan seisten kuunnella kuoron mainioita esityksiä. Kiitollinen yleisö osoitti vilkkain käsien-taputuksin mieltymystään jokaisen numeron jälkeen ja vaati useita näistä toistettavaksi. Vaikka "Porilaisten marssikin" ylimääräisenä numerona oli lakannut kaikumasta, ei yleisö mitenkään tahtonut lähteä salista, jossa se oli saanut viettää niin rikkaita nautinnon hetkiä.

Vappuna oli kuoro päättänyt rahastonsa kartuttamiseksi taasen järjestää laulutanssiaiset teatteritalolle. Ja kuten edellisenä vuonna, samoin tänäkin otti kuoro vastaan kevään lau-

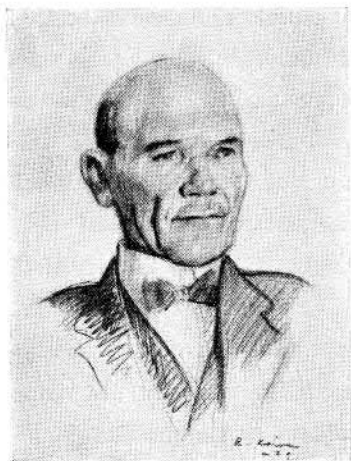
lamalla vappuaamuna Teatteritalon verannalla muun yleisön suureksi nautinnoksi.

Paitsi konserttejaan ja Porin Suojeluskunnan järjestämiä juhlia oli P. S. M. tämän kevään aikana avustanut myöskin Porin Lotta-Svärd yhdistyksen järjestämässä Porin vapautuksen muistojuhlissa 13. 4. ja Luvian sankaripatsaan paljastusjuhlallisuuksissa Luvialla kesäk. 5 p:nä.

Tänäkään kesänä ei kuoro kiirehtinyt hajaantumaan kesälomalle. Pohjois-Satakunnan nuorisoseurain laulu- ja soittojuhlien yhteydessä antoi P. S. M. konsertin Pomarkussa kesäk. 18 p:nä. Ohjelma oli vaihteleva ja arvokas ja esitys kaikin puolin täysipainoista, sanottiin lehdissä. Useita numeroita oli toistettava ja ylimääräisenä numerona laulettiin lopuksi "Porilaisten marssi". Yleisöä oli saapuvilla tungokseen asti ja oli se kaikesta päättäen äärimmäisen tyytyväinen kuulemaansa. Myöskin laulujuhlien ohjelmasuorituksessa avusti kuoro parisen kertaa. Kansanvalistusseuran 17. Laulu- ja Soittojuhlaan Helsingissä, kesäk. 23—25 p:nä otti P. S. M. niinkään osaa.

Kesä- ja heinäkuun taitteessa vietti Porin (nytemmin Satakunnan) suojeluskuntapiiri kesäjuhlaa. P. S. M. esiintyi tällöin kansanjuhlassa Kirjurinluodolla päivällä ja iltamassa Porin Teatteritalolla. Ja, kun piirin suojeluskuntain urheilukilpailujen päättäjäisiksi heinäk. 21 p:nä oli taasen järjestetty Teatteritalolle lopettajaisiltama, sai yleisö täälläkin suureksi tyydytyksekseen kuulla P. S. M:n reippaita lauluesityksiä.

Nyt seuraa muutamien viikkojen lepo. Uusi toimintakausi aletaan kokouksella syysk. 12 p:nä. Kokouksen avasi ja puhetta johti kuoron johtaja tri A. Järvinen, kuten ennen-

Artturi Valio.

Väinö Koskinen.

kin tähän asti, mutta tässä kokouksessa päätettiin vastaista toimintaa varten valita kuorolle vakinaiset virkailijat johtokunnan jäsenten keskuudesta. Puheenjohtajaksi valittiin opettaja J. N. Vainio, sihteeriksi isännöitsijä Artturi Valio ja taloudenhoitajaksi toimitusjohtaja T. Tuovinen. Laulunjohtajaksi valittiin edelleenkin tri A. Järvinen ja varajohtajiksi valittiin ja lupautuivat tri Lauri Lautsia ja opettaja J. N. Vainio. Kaikki edellämainitut sekä herra A. Palmgren tunnettuna musiikkimiehenä ja runo- ja sävelseppänä muodostivat kuoron johtokunnan. Erikoista musiikkilautakuntaa ei katsottu tarpeelliseksi valita, koska johtokunta varsin hyvin kykenisi hoitamaan tämänkin luontoiset asiat ja siis toimimaan samalla musiikkilautakuntana.

Lauluharjoituksia päätettiin tästälähin pitää säännöllisesti kahdesti viikossa, joka maanantai ja torstai klo 7 ip. ja alot-

taa ne jo viikon perästä, syysk. 19 p:nä. Toiminta päätettiin heti syyskauden alusta alottaa siinä mielessä, että kuoro voisi antaa konsertin syyskauden loppupuolella marras- tai joulukuussa. Tuuma oli rohkea, mutta lauluinnostus hehkui lämpimänä laulajain rinnoissa ja kuoro oli muutenkin hyvässä kunnossa. Työhön ryhdyttiin siis entistä pontevammin.

P. S. M. oli aina suhtautunut myötämielin kaikkiin yleistä hyvää tarkoittaviin harrastuksiin ja avustanut näitä laulullaan. Niinpä tänäkin syksynä, kun kaupungin suomalainen sivistyneistö puuhasi arvokasta juhlaa Turun Suomalaisen Yliopiston hyväksi, oli P. S. M. valmis auttamaan juh latoimikuntaa lupaamalla esiintyä. Tässä juhlassa 15. 10. lauloi kuoro lämmöllä isänmaalliset laulut: "Milloin Pohjolan nähdä saan" (Klemetti) ja "Isänmaalle" (Sibelius) sekä Unkarin kansallislaulun Szôzat unkarinkielellä. Ei tarvinne mainita, että esitykset nyt, kuten aina ennenkin, valloittivat yleisön täydellisesti.

Työkauden huomattavimmaksi tapaukseksi muodostui luonnollisesti kuoron suuri syyskonsertti, joka annettiin jouluk. 16 p:nä Palokunnantalolla. Yleisöä oli avara sali täynnä ja otti se esitykset vastaan myrskyisin mielenosoituksin.

Ohjelma oli melkein kokonaan uusi. Ainoastaan Genetzin "Karjala" oli vanha. Ohjelman päänumerona oli Södermanin laulusarja "Talonpoikaishäät". Alkajaisnumeroksi oli valittu Klemetin vaikuttava "Milloin Pohjolan nähdä saan". Uutuutena esitettiin Allan Palmgrenin sepittäjä ja säveltämä "Kevätlaulu". Lisäksi oli ohjelmassa Lagercrantzin "Källan", jossa solon lauloi tri L. Lautsia, Egressyn "Szôzat", Sivorin

sovittama "Kosioretki" ja Faltinin kansanlaulusovitelma "Du har sörjtit nu igen".

Tämäkin konsertti onnistui täydellisesti. "Satakunnan Kansan" "Sissi" kirjoitti senjohdosta:

"P. S. M:n konsertti oli uusi, loistava todistus siitä vakavasta työstä, jota etupäässä johtajan, mutta myös kuoron jäsenten puolelta, on uhrattu kvartettilaulun kohottamiseksi paikkakunnallamme. Saavutukset ovatkin vallan hämmästyttävät, kun ottaa huomioon kuoron kokoonpanon. Sillä joskin jokaisessa äänessä löytyy harvalukuinen kantajoukko vanhoja, tottuneita laulajia, niin on enemmistö kuitenkin ihan alusta asti kasvatettua laulaja-ainesta ja sekin vielä pois- ja sisäänmuuttojen kautta valitettavassa määrässä vaihtuvaa. On luonnollista, että P. S. M:n kaltaisen valiokuoron luominen näissä oloissa kysyy johtajaltaan suurta intoa ja innostuttamisvoimaa, koossapitävää harrastusta ja kykyä tehtävässään. Konsertin ohjelma todisti jo, että kuoro varmasti on pyrkimässä eteenpäin yhä korkeampia saavutuksia kohti." — — —

Arvostelija siirtyi sitten erittelemään kutakin numeroa erikseen. "Talonpoikaishäiden" esittämisestä hän lausui:

"P. S. M. lauloi sen vallan mainiosti. Puhumatta-kaan puhdassointuisuudesta oli äänivoimain hallitseminen ja käsittely hienoa ja hiottua, joten saatiin esille herkkä tunnelma laulujen vaihtelevain tilanteiden mukaan. Tekstin lausunta erinomainen — ominaisuus, josta täytyy onnitella." — — —

Erikaisen "mention honorable" antoi arvostelija vielä solisteille t:reille Lautsia ja Vanhatalo sekä herra Allan Palm-

grenille hänen uuden taideluomansa johdosta ja lopetti arvostelunsa onnittelemalla kuoron innokasta ja etevää johtajaa.

Kuoron työ oli v. 1921 kuluessa ollut erittäin vilkasta ja rahallisestikin sangen tuottoisaa, sillä paitsi omia kulujaan, oli kuoro tilaisuudessa Porin Suojeluskunnalle lahjoittamaan Smk. 5.778: 29. Kuoron sihteeri lopetti kertomuksen vuoden toiminnasta seuraavin sanoin:

"Että kuoro tällaisen tuloksen on saavuttanut niin laulun, kuin taloudelliseltakin kannalta katsottuna, siitä saamme olla kiitollisia etevälle, innokkaalle ja reippaalle johtajallemme tri A. Järviselle, joka uupumatta ja vaivojaan säästämättä on palkatonta työtä kuoron ja meidän jokaisen laulajan hyväksi tehnyt. Vähemmäksi emme myöskään voi arvostella sitä opetusta, mitä varajohtajaltamme tri L. Lautsialta olemme saaneet." —

Uusi vuosi 1922 alettiin ihmisrakkauten merkeissä, sillä Loppiaisena oli Satakuntalainen Osakunta järjestänyt juhlan Teatteritalolle Satakuntaan rakennettavan keuhkotautiparantolan hyväksi ja P. S. M:kin avusti ohjelmassa muutamilla arvokkailla lauluesityksillä. Jo tammik. 8 p:nä seisoivat kuoro taas laululavalla antaen illalla klo 8 uusintakonsertin Palokunnantalolla. Ohjelma oli sama kuin joulukuussa annetussa konsertissa ja menestys yhtä suuri. Tämän konsertin jälkeen totesi "Sissi":

"Yleisvaikutelmana on meidän kerta kaikkiaan saannottava, että Porin yhteiskunnan henkisellemme elämälle on suurimerkityksellinen asia, että keskuudessamme on sellainen etevä laulutaidetta edustava yhdistys, kuin P. S. M." — — —

Seuraava esiintymistilaisuus oli 22. 1., jolloin kuoro antoi matinean Rauman lyseon juhlasalissa samalla ohjelmalla kuin edellisissä konserteissa. Liekö aika ollut epäedullinen — konsertti annettiin keskellä päivää — tai missä lienee syy ollut siihen, ettei yleisöä tällä kertaa ollut aivan täyttä huonetta. Esitykset palkittiin täälläkin vilkkain suosionsoituksin ja useita lauluja oli toistettava.

Kuoron kotiinnuttua konserttimatkaltaan Raumalle, alettiin ponnella ja tarmolla tehdä työtä kevätkonserttia varten, jossa taasen oli tarkoitus yllättää yleisö aivan uudella ohjelmalla. Ainoastaan S. Palmgrenin "Sjöfararen vid milan" päätettiin ottaa ennen esitetyistä lauluista. Uusia lauluja olivat: Cronham: "Ylioppilaslaulu"; Laethen: "Kehtolaulu sydämelleni"; Allan Palmgren: "Vid havsstranden" säveltäjän sanoihin, solo tri L. Lautsia; "Paimenpoika", sov. Mikkola; S. Palmgren: "Venelaulu"; Bull: "I ensomme Stunde"; Kuula: "Virta venettä vie"; Järnefelt: "Paimenten ilo", solo hra V. Koskinen; S. Palmgren: "Tuutulaulu" ja Törnuddin kaamean valtava "Loitsu".

Ennen kevätkonserttiaan esiintyi P. S. M. avustajana Turun Suomalaisen Yliopiston hyväksi järjestetyssä Lippujuhlassa Teatteritalolla sekä Cygnæus-koulun pianorahaston hyväksi annetuissa suurkonserteissa Palokunnantalolla. Näitä konsertteja, joita oli kolme — ensimmäinen huhtik. 7 p:nä, toinen 9:nä ja kolmas seuraavana sunnuntaina — avusti P. S. M. laulamalla niissä päänumerossa "Aamuruskon väki", säv. Martti Hela, mieskuoron osan sekä esittämällä yksin Södermanin "Talonpoikaishäät". Vappuna lauloi P. S. M. yleis-

sölle aamupäivällä Teatteriverannalla ja illalla oli teatterin salissa tavanmukaiset laulutanssiaiset.

Toukok. 5 p:nä oli sitten tuo odotettu kevätkonsertti. Sekä esiintyjät että kuulijat tuntuivat olevan oikeassa kevätvireessä se näkyi jo siitä tavasta, jolla yleisö ponnahti seisalleen kuoron kajahuttaessa alkajaisiksi "Porilaisten marsin", jonka voimakas poljenta pani melkeinpä seinät notkumaan. Koko konsertin ajan osoitti yleisö voimakkaasti mieltymystään ollen lopuksi aivan haltioissaan. Melkein puolet ohjelmasta täytyi toistaa — solistien esitykset otettiin ihastuksella vastaan ja johtajalle ojennettiin komea kukkakimppu. Suuremmoisen menestyksensä innostamana päätti kuoro antaa uuden konsertin samalla ohjelmalla samassa paikassa 7. 5. Tämäkin konsertti oli kerännyt salin täydeltä ihastunutta ja kiitollista yleisöä.

Arvostelijana esiintyi tällä kertaa uusi nimimerkki — e — & A. Näyttää siltä, että tässä tällä kertaa oli oikein pari-valjakko. Lainaamme tähän arvosteluista seuraavan:

"Porissa ei ole vuosikymmeniin ollut niin hyvin koulutettua, voimasuhteiltaan vahvaa ja tasaista mieskuoroa, kuin nykyinen P. S. M. — — — Esitykset olivat kauttaaltaan kiitettäviä. Oli nautinto kuulla kvartettilaulujen helmiin kuuluva Kuulan 'Virta venhettä vie'. Tässä, kuten muutamissa muissakin lauluissa, herätti huomiota selvästi ja kauniisti soivan polyfoinnin esille saaminen. Parhain saavutus oli kuitenkin Törnuddin kaamean komea 'Loitsu'. — —

A. Palmgrenin 'Vid havsstranden' oli miellyttävä tuttavuus. — — — Sen esittämisestä ansaitsee etenkin solisti, tri L. Lautsia, erikoisen kiitoksen." — —

Tämän musiikkisesongin esiintymistilaisuudet päättyivät tähän ja kesä läheni laulujuhlineen. Satakunnan nuorisoseurain laulu- ja kesäjuhlat olivat tänä vuonna Harjavallassa. Niiden yhteydessä antoi P. S. M. konsertin heinäk. 9 p:nä sekä avusti muutenkin juhlia miehekkäällä laulullaan.

Porin Suojeluskunnan esikunta oli päättänyt alottaa syyskauden toiminnan oikein ohjelmallisella kokoustilaisuudella 9. 9. ja tässä tuli tietysti molempien musiikkipäälliköitten viedä joukkonsa tuleen. Laulajain rintama esiintyi täyslukuisena virittäen laulullaan isänmaanrakkauden ilmielekkiin muun suojeluskuntaväen rinnoissa. Omissakin rinnoissa lienee sama liekki syttynyt roihuna palamaan, koska P. S. M. pitää oman alkajaiskokouksensa jo kahta päivää myöhemmin, 11. 9. Puheenjohtajana toimi nyt kuoron puheenjohtaja op. J. N. Vainio ja sihteerinä kuoron sihteeri isännöitsijä Artturi Valio. Kaikki muut virkailijat ja johtokunnan jäsenet pysyivät ennallaan paitsi taloudenhoitaja T. Tuovinen, jonka tilalle valittiin herra Väinö Koskinen. Kuoron johtajaksi lupautui edelleenkin tri Altti Järvinen ja varajohtajiksi tri L. Lautsia ja op. J. N. Vainio. Harjoituksia päätettiin tänäkin syksynä pitää joka maanantai- ja torstai-ilta klo 7—9. Kokouksen lopussa vielä terostettiin läsnäolijain mieliin, kuinka tärkeitä oli säännöllisesti harjoituksissa käyminen ja muistutettiin miehille "viimeisen tervehdyksen" uhkaa. Johtajan "mustan kirjan" merkinnät toteavat kuitenkin, ettei kukaan kuoron jäsenistä ollut asettanut itseään alttiiksi tälle vaaralle, sillä harjoituksissa käynti oli hyvinkin säännöllistä.

P. S. M. ei tämän vuoden varrella enää esiintynyt omalla konsertilla, mutta esiintymistilaisuuksia muiden juhlien yhtey-

dessä oli sensijaan monta. P. S. M. avusti m.m. sanomalehdistön juhlassa 4. 11. Teatteritalolla sekä Unkarilaisten Päivien yhteyteen järjestetyssä Petöfi-juhlassa samassa paikassa 20. 11., jolloin kuoro laului Unkarin kansallislaulun Szôzat, Klemetin "Milloin Pohjolan nähdä saan" sekä Collanin "Jos sydän sulla puhdas on". Itsenäisyyspäivän muistojuhlassa 6. 12. kohotti P. S. M:n miehekäs laulu suuresti isänmaallista juhlatunnelmaa.

Heti uudelta vuodelta 1923 alkoi taas innokkaan ja uut-
teran työn aika, sillä helmik. 28 p:nä oli kuoro päättänyt antaa ensimmäisen konserttinsa tällä musiikkikaudella ja ohjelmaan oli taaskin valittu paljon uusia ja vaativia lauluja. Klemetin "Muista maatasi" ja Kuulan jylhä "Kullervon laulu" sekä Sibeliuksen "Työnsä kumpasellakin" vaativat paljon hio-
mista eivätkä muutkaan uudet laulut olleet helpoimmista vali-
tut. Kuoro oli tällä kertaa ottanut ohjelmaansa myöskin useita vanhemman säveltäjäpolven mieskvartetisävellyksiä kuten Linsénin "Iltalaulun", Bullin kvartetille sovittaman tanskalaisen kansanlaulun "Og hör du liden Gangerpilt", Dür-
nerin "Myrsky-yö merellä" ja Hermeksen "Armaasta ero-
tessa". Myöhempää aikakautta edustamaan oli otettu Gen-
netzin kansanlaulusovitelma "Minun kultani kaunis on", Fors-
strömin "Tuuti lasta Tuonelahan" ja Merikannon "Jos tietäi-
sit". Edellisistä konserttiohjelmista oli nyt otettu vain A.
Palmgrenin melodinen "Vid havsstranden" ja Törnuddin
"Loitsu". Uusimmat sävellykset mainitsin jo ensimmäisinä.

Virkeänä ja innostusta hehkuen seisoi kuoro ryhdikkäänä
Palokunnantalon lavalla helmik. 28 p:n iltana. Yleisöä oli
niin paljon kuin avaraan saliin suinkin mahtui. Menestys oli

suuri. Useita toistoja ja voimakkaita suosionosoituksia. Kuoron pontevalle johtajalle tri A. Järviselle ojennettiin komea kukkakimppu. "Sissi" kirjoittaa tästä "Satakunnan Kansassa":

"Oli taasen hauskaa verrattain pitkästä ajasta saada kuulla P. S. M:n laulua konserttilavalta. Ja vielä hauskempaa oli todeta, että kuoro vain edistyy, ei ainoastaan siten, että se miesluvultaan enenee, vaan myöskin siinä kohdin, että sen esitykset käyvät yhä hiotummiksi ja taiteellisemmiksi ja että se hyvällä menestyksellä käy käsiksi yhä vaikeampiin tehtäviin. — — — Mutta palatkaamme P. S. M:n konserttiin ja sen ohjelman suoritukseen. Siitä puhuessa täytyy meidän yleisvaikutelmana sanoa, että tähänastisista P. S. M:n konserteista nyt kyseessä oleva varmasti oli paras."

— — — "Kuten tunnettua on kuorolla hyvät äänivarat komeassa toisessa bassossaan, joten tenoreilla on monasti ollut vaikea valloittaa yhteislaulussa heille kuuluva asema. Mutta tällä kertaa olivat äänet erinomaisen hyvässä tasapainossa. Ensi tenorit suoriutuivat loisteliaasti johtotehtävästään. Äänet tuntuivat olevan hyvässä vireessä ja soinnut olivat puhtaat." —

— — — "Ei tarvitse muuta kuin palauttaa muistiinsa Kuulan vaikean 'Kullervon laulun' erinomainen suoritus voidaksensa todeta, kuinka pitkälle P. S. M. on päässyt innokkaan ja taitavan johtajansa ohjaamana. 'Kullervon laulu' ei ole monenkaan kuoron laulettavissa. Siksi paljon siinä on vaikeuksia voitettavana." — — —

— — — 'Kullervon laulun' rinnalle voidaan, mitä suorituksen eheyteen tulee, hyvällä syyllä asettaa Si-

beliuksen 'Työnsä kumpasellakin'. — — — "Ja kuitenkin kohosi Törnuddin 'Loitsun' esitys yläpuolelle kaikkien ennenmainittujen saavutusten. Tällä kvar-tettisävellystemme helmellä päätti kuoro ohjelmansa, päätti sen voitokkaasti ja loistavasti." — — —

Muutkin arvostelijat, "Maaseudun Sanomat" ja "Björneborgs Tidning" lausuvat lämpimiä tunnustuksen sanoja P. S. M:lle konsertin johdosta. Solistit tri L. Lautsia ja ins. T. Poijärvi saavat vielä erikoisen kiitosmaininnan kauniitten, ansiokkaitten esitystensä johdosta.

Oli luonnollista, että P. S. M. ei saanut yleisöltä ja sanomalehdistöltä rauhaa, ennenkuin se oli antanut uuden konsertin samalla arvokkaalla ohjelmalla. Uusintakonsertti annettiin matineana Palokunnantalolla 18. 3. klo 2 ip. täydelle huoneelle ja haltioituneelle yleisölle. Menestys oli samalainen kuin ensimmäisellä kerrallakin.

Kuoron aikomuksena oli tämän kevätkauden aikana käydä myöskin Tampereella ja Raumalla konsertteja antamassa, mutta nämä konserttimatkat täytyi peruuttaa, kun ei kummastakaan paikasta voitu saada sopivaa huoneistoa.

Porin vapautuksen muistopäivää vietettiin tänä vuonna tavallista juhlallisemmin, koska oli 5 vuotta kulunut umpeen tapahtumasta. P. S. M. avusti luonnollisesti eri juhlatilaisuuksissa. Kirkossa päivällä pidetyssä juhla jumalanpalveluksessa lauloi P. S. M. virret ja vuorolaulun seurakunnan mukana sekä yksin pari tilaisuuteen soveltuvaa laulua ja juhla-iltamassa Teatteritalolla lauloi kuoro muutamia mieltymyksellä kuultuja lauluja, joista varsinkin viimeinen, Törnuddin "Loitsu", teki kuulijoihin syvän vaikutuksen.

Arvo Valio.

Paavo Bergius.

Vaikka Vappu-aamu valkenikin tuulisena ja harmaana, taivaan antaessa vuorotellen lumiräntää ja vettä lauloi P. S. M. tavallisuuden mukaan Teatteriverannalla aamulla ja P. S. M:n vapputanssiaisissa illalla teatterissa ei näkynyt merkkiäkään huonon ilman aiheuttamasta huonosta tuulesta, vaan oli siellä vappuiloa kurkihirttä myöten. Tämä olikin P. S. M:n viimeinen esiintymistilaisuus kevätkaudella.

Ensi kerran koko olemassa-oloaikanaan olivat P. S. M:n miehet ottaneet koko kesän kestäneen loman. Sitä pirteäimpinä he kokoontuivat alkamaan syyskautta ja samalla viidettä toimintavuottansa. Ensimmäinen kokous pidettiin syysk. 10 p:nä. Tässä suoritettiin tavanmukaiset virkailijain ja johtajien vaalit. Koko "esikunta" jäi paikoilleen. Puheenjohtaja op. J. N. Vainiolle ainoastaan myönnettiin sairauden takia "virkavapautta" syyslukukaudeksi ja hänen sijaisekseen valit-

tiin op. E. V. Ahonen. Lisäjäseneksi valittiin entisten lisäksi tuomari Paavo Bergius. Kuoron johtajaksi jäi edelleenkin tri Järvinen ja varajohtajaksi tri Lautsia. Kuoron tilejä tarkastamaan valittiin herrat E. Boman ja J. Vieweg. Kokouksen lopuksi "karistettiin kuluneen kesän pölyt kurkuista laulamalla muutamia voimalauluja", lausutaan pöytäkirjan viimeisessä pykälässä. Harjoituksia päätettiin pitää kuten ennenkin joka maanantai- ja torstai-ilta klo 7—9. Työhön oli käytävä kiinni yhä kiivaammin, sillä yleisöä päätettiin tänäkin vuonna ilahuttaa komealla syyskonsertilla lukukauden loppupuolella.

P. S. M:n ohjelmaan ei kuulunut ainoastaan suojeluskuntatyö ja isänmaallisen hengen ylläpitäminen. Siihen kuului myöskin musiikin, erittäinkin laulutaiteen kehittäminen ja tukeminen maassamme. Tätä todistaa kuoron syysk. 24 p:nä tekemä päätös lahjoittaa Suomen Lauluakatemian perustamisrahastolle Smk. 3,000: — kolmen vuoden aikana. Tämä päätös oli sitä huomattavampi, kun kuorolla ei itselläänkään ollut suuria varoja käytettäväänään.

Kaupungin musiikkia harrastavissa piireissä otettiin varmaan tyydytyksellä vastaan tieto, että P. S. M. tulisi antamaan konsertin Palokunnantalolla jouluk. 7 p:nä. Ainakin oli konserttiin saapunut innostunutta yleisöä täpötäysi huone, joka paukutti käsiään, huusi ja tömistä, kunnes sai useimmat laulut toistamiseen ja vielä ylimääräisenkin numeron. Ohjelma oli nytkin, 3 numeroa lukuunottamatta, uusista, ei ennen kuulluista sävellyksistä kokoonpantu. Näitä oli: Kүүлän "Tanssista palataan" ja "Yllätä ikuinen yö"; Faltinin kansanlaulusovitus "Eron hetki"; Wittin "I natten", solo tri L. Lautsia; S. Palmgrenin "Hiiden orjien laulu"; Törnuddin

"Kirkonkäynti" ja "Kun mun kultani tulisi"; Sipilän "Nuijamiesten marssi" ja Kajanuksen sovittama kansanlaulu "Niin minä neitonen sinulle laulan", solistina herra K. Andersson. Ennen esitetyistä oli otettu mukaan Palmgrenin "Hiihtäjän virsi", Faltinin "Du har sörjit" ja Genetzin "Karjala".¹ Konsertti alettiin "Porin Suojeluskunnan Marssilla" ja lopetettiin "Porilaisten marssilla", kuten kuoro jo oli ottanut tavakseen.

Sama ohjelma esitettiin uudestaan seuraavana sunnuntaina jouluk. 9 p:nä yhtä suurella menestyksellä. Näiden molempien konserttien johdosta kirjoitti "Sissi" m.m.:

"Tämä 50-miehininen kuoro, joka jo aikoja sitten on lapsenkenkänsä kuluttanut lujitti ja enensi yllämainituilla konserteillaan vanhaa hyvää mainettaan. Oli ilo todeta, että kuoro aina vain pyrkii kohti korkeampia saavutuksia ja vielä suurempi ilo oli kuulla, että se on onnistunut näissä pyrkimyksissään.

Kuoron äänivarat ovat aina olleet huomattavan hyvät, mutta viimeaikoina se on parantanut niitä vielä vallan hämmästyttävästi. Varsinkin ensi tenori on saanut hyvän ja tarpeellisen lisän, ja empimättä voikin sanoa, että tässä kvartettilaulun luvatussa maassa saadaankin hakea samankokoista kuoroa, joka tarpeen tullen voi johtaa tuleen sellaisen ensitenorien parven, kuin P. S. M. Heleänä ja kirkkaana — — — kannattikin ensi tenorin soinnukkaat äänet yhteislaulua saaden tukea etupäässä kuoron hyvältä toiselta bassolta." — — —

"Jos erittäin hyvin kokoonpannusta ohjelmasta tahtoimme poimia esille ne esitykset, joissa kuoro erityisesti kunnostautui, niin joudumme milteipä yltäkyläisyyden tuottamain hankaluuksien uhriksi. Kui-

tenkin asettaisimme etusijalle 'Hiiden orjien laulun', 'Ljusa härliga sommarkväll' (I natten), 'Nuijiamiesten marssin', 'Hiihtäjän virren' ja komeasti laulettuun 'Karjalan'." — — —

Arvostelija lausui vielä valittelunsa sen johdosta, ettei Porissa ollut ainoatakaan tarkoitustaanvastaavaa konserttisalia — se saatiin vasta syksyllä 1928 Porin Suojeluskunnan oman talon valmistuttua — vaan täytyi yleensä kaikkien musiikkitapahtumien tapahtua akustisessa suhteessa niin peräti epäedulliselta paikalta, Palokunnantalon näyttämöltä. Mitä erikoisesti juuri näihin konsertteihin tuli, kirjoitti hän:

"Huoneuston äänikaiun himmentävä vaikutus tuli erittäin huomattavasti esille solo-osissa. Oikein harmittaa kuullessaan tri Vanhatalon ja hra Anderssonin todellisuudessa kaunista ääntä tältä epäedulliselta korokkeelta. Tri Lautsian äänen jaloa sointua ei edes tämä 'perunakellari' kykene pilaamaan." — — —

Paikkakunnan ruotsalaisen lehden pitkästä, läpeensä kiitävästä arvostelusta lainaamme tähän pienen, kuoron kehitystä kuvaavan pätkän:

"Se, joka on seurannut P. S. M:n työtä sen ensi askeleilta tähän päivään saakka, ei ole voinut olla panematta merkille, kuinka kuoro hitaasti, mutta varmasti on kulkenut ylöspäin Parnassolle vievää vaivalloista polkua yhä lähemmäksi sen vaikeasti saavutettavaa huippua. Ero alun ja nykypäivän välillä on hämmästyttävä. Kuoron ensimmäinen konsertti onnistui tosin olosuhteisiin nähden hyvin, mutta sitä voisi paremmin pitää nuoruuden voiman ja erinomaisen kurin näyte-esiintymisenä. Hieno musikaalisuus uinui vielä kehdoissaan. Viime perjantain ja sunnuntain konser-

teissa ilmeni jo kulttuuria ja kehittyntä musiikki-
aistia. Kuoro lauloi ohjelmansa kiitettävän hyvin,
paikotellen suorastaan loistavasti. Yhteislaulu oli
erinomaista, nyansointi hienosti valittu, äänipuh-
taus moitteeton ja tekstinlausunta erittäin selvä." — — —

Kuoro, joka ei tänä vuonna ollutkaan esiintynyt oman
kaupungin ulkopuolella kertaakaan, antoi Raumalla konsertin
joulu- 16 p:nä klo 1.30 päivällä. Tällä kertaa olivat rauma-
laiset saapuneet salin täydeltä ja yleisö oli kuulemaansa ylen
tyytyväinen. Musiikkilehtori M. Hela kirjoitti "Länsi-Suo-
messa" — ensin ilmaistuaan ilonsa tällaisen "kultturellisen
vuorovaikutuksen" johdosta naapurikaupunkien kesken — itse
konsertista:

— — — "Kuoron esityksen etuja ovat tarkka yh-
teislaulu, hyvä sanojen lausutus ja huomattava voima
pianissimon myös ollessa kaunis. Väli-voima-asteita
kaipasi dynamisoinnissa. Mehevät toiset bassot ovat
kuoron kaunistus. Väli-äännet laulavat myös var-
masti. Ensi tenoreihin nähden on oikeastaan kum-
maa, että niitä Porista löytyy, kun ne yleensä täällä
rannikolla, kuten Raumallakin, ovat harvinaisia." —

Kuten tavallisesti, oli kuoro tänäkin vuonna avustanut It-
senäisyyspäivän juhlailltamassa, esittäen tilaisuudessa m.m. Si-
pilän "Nuijamiesten marssin". Säveltäjä oli itse juhlassa
mukana, sillä hänet oli kutsuttu juhlapuheen pitäjäksi ja hän
sanoi harvoin kuulleensa sävellystä esitettävän niin hyvin ja
niin hänen intuitiotansa vastaavalla tavalla, kuin P. S. M. sen
lauloi mainitussa tilaisuudessa.

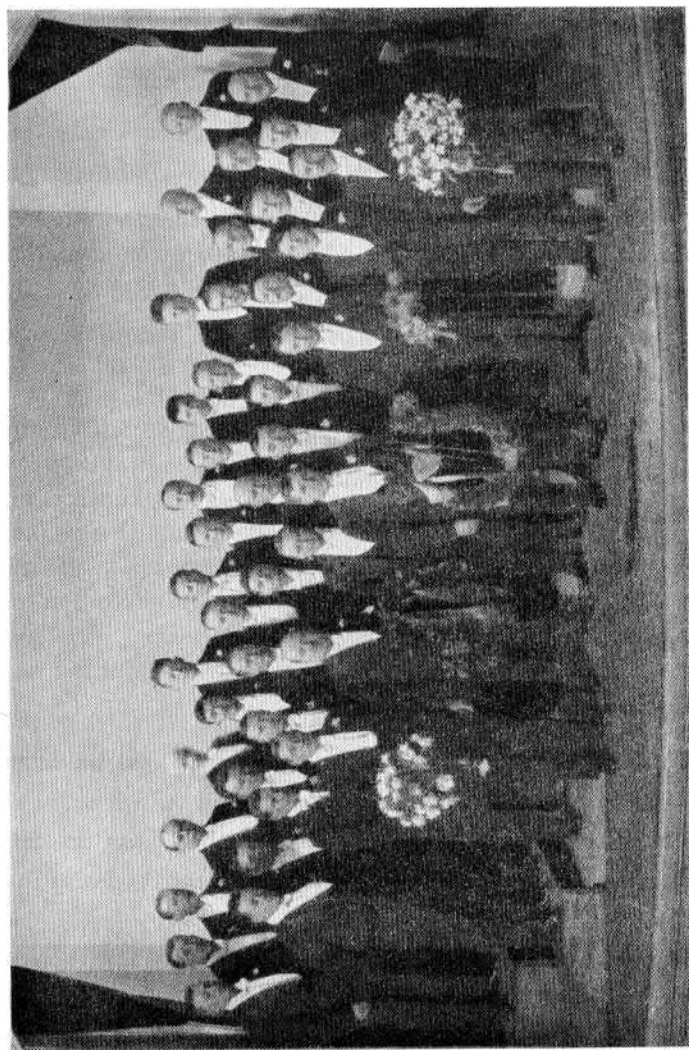
Ennenkuin siirrymme uuteen vuosilukuun otamme tähän
muutamia numeroita vuosikertomuksesta. Kuoron jäsenluku

oli ollut 46 ja, olematta kuoron jäseniä, olivat avustajina esiintyneet ins. T. Poijärvi ja paikallispäällikkö V. Kauppi. Ääni- ja yhteisharjoituksia oli ollut 67; perheiltamia 1; vappu-iltamia 1; siikaretkiä 1; konsertteja 5. Kuoro oli esiintynyt eri tilaisuuksissa kokokuorona 8 kertaa ja osa kuorosta 6 kertaa. Jos vielä mainitsemme tutustumis-illanvieton, kutsut johtajan luona ja 2 "karonkkaa", sekä viimeiseksi vaikka ei suinkaan vähimmän arvoisena sen, että kuoro tänä vuonna oli lahjoittanut Porin Suojeluskunnalle Smk. 5,500:— lienee oleellisin vuoden 1923 toiminnasta kerrottu.

Vuosi 1924 alettiin samoissa työn ja innostuksen merkeissä, kuin edellisetkin vuodet. Tai oikeammin sanoen, vielä vilkkaamman työn merkeissä, sillä viidennen toimintavuoden jälkimäinen jakso oli nyt kulumassa ja porilaisten lempilapsen P. S. M:n 5-vuotista olemassa-oloa oli päätetty juhlia erikoisella juhlakonsertilla, joka sekä ohjelmaan että suoritukseen nähden ylittäisi kaikki ennen annetut. Tähänastisesta ohjelmistosta poimittiin parhaat saavutukset ja niin saatiin juhlaohjelma, jonka kokoonpano oli seuraava:

Milloin Pohjolan nähdä saan	<i>Klemetti</i>
I natten (solo tri L. Lautsia)	<i>Witt</i>
Paimenen ilo	<i>Järnefelt</i>

Hiiden orjien laulu	<i>S. Palmgren</i>
Hiitäjän virsi	<i>S. Palmgren</i>
Vid havsstranden	<i>A. Palmgren</i>
Työnsä kumpasellakin	<i>Sibelius</i>
Loitsu	<i>Törnudd</i>

*P. S. M. viisipuoliskonseritissa 15. 3. 1924. **

Kun mun kultani tulisi	<i>Törnudd</i>
Iltalaulu	<i>Linsén</i>
Sjöfararen vid milan	<i>S. Palmgren</i>
Kullervon laulu	<i>Kuula</i>

P. S. M. oli siis valinnut juhlakonserttiansa varten parhaat tähän asti esittämistään mieskvartetti-sävellyksistä. Juhlapäiväksi oli määrätty maalisk. 15 p:ä. Yleisö odotti päivää kiihkeänä ja "syntymäpäivän" lähetessä alkoi sanomalehdissä näkyä kiittäviä ja kehuvia selostuksia kuoron 5-vuotisesta toiminnasta. "Suojeluskuntalaisen Lehdessä" sanottiin paljon muun ohella:

"Nyt kuluneina vuosina P. S. M. on tehnyt lujaa ja tuloksellista työtä. Tuskin sitä huomattavampaa tilaisuutta on paikkakunnalla ollut, missä kuoro ei olisi esiintynyt ja sitäpaitsi se on antanut useita omia konsertteja sekä Porissa, Raumalla että muuallakin Satakunnassa. Kuoron keskuudessa toimii myös n.s. tohtorien trio (Vanhatalo, Lautsia, Järvinen), joka niinkään on menestyksellä esiintynyt. Arvostelut ovat olleet kauttaaltaan kiittäviä." —

Lopuksi toivotti lehti kuorolle onnea ja lausui toivomuksen, että kuoro tekemällä matkoja muihin sk.-piireihin levittäisi niihinkin samanlaista lauluharrastusta kuin se, mikä tuntui aivan erikoisen suuressa määrässä ilmenevän Porin Suojeluskunnassa.

Oman paikkakunnankin lehdet kunnioittivat tätä merkkipäivää kaupunkimme musiikkielämässä asiallisilla, valaisevilla selostuksilla kuoron synnystä ja toiminnasta ja totesivat, kuinka suuri merkitys kuoron toiminnalla oli ollut isänmaalli-

sen suojeluskuntahengen ylläpitäjänä ja laulutaiteen harrastuksen lietsojana Satakunnassa. Kuoron johtajan tri Altti Järvisen suorittamasta kulttuurityöstä sanottiin, että se oli ollut paikkakuntamme sivistyshistoriassa niin suurimerkityksellinen ja tärkeä, ettei hän itse vaatimattomuudessaan osapuullenkaan osannut asettaa sitä oikeaan arvoonsa. Hän se oli ollut P. S. M:n luoja ja koossapitävä voima ja hänen harvinaiset opettaja- ja musiikkilahjansa sekä erinomainen kurinpitotaitonsa olivat ennen tottumattomista, hyvin eri tasolla olevista laulajista luoneet valiokuoron, josta ei ainoastaan Pori, vaan vieläpä koko Satakunta voi olla ylpeä.

P. S. M:n 5-vuotiskonsertti saavutti suuremmoisen sekä taiteellisen että yleisömenestyksen. Voimakkain suosionosoituksin tervehti yleisö pitkin iltaa sille rakkaaksi käynyttä kuoroa joka niitti kukkia ja laakereita. Porin Suojeluskunnan esikunnan puolesta ojensi maisteri A. Hammarström kuoron johtajalle laakerilyyran puhuen samalla kauniita kiitoksen sanoja. Tamperelaisen mieskuoron "Laulajat" edustajat antoivat laakeriseppeleen. Kuoron ystäviltä tuli useita kukkalaitteita ja kuoron johtokunnalle jätettiin muutamien kaupunkilaisten kesken kerätty rahamäärä kuoron sävellysrahaston — jossa ennestään oli Smk. 5,000: —, kartuttamiseksi. Suhde kuulijain ja juhlijain välillä oli koko illan mitä sydämellisin.

Konsertin jälkeen kokoontuivat kuoron jäsenet kutsuvieraineen illanviettoon ja illallisille Kauppaseuraan. Siellä oli mitä herttaisain ja lämpimin mieliala. Kuoro kaiutteli kauneimpia laulujaan ja useita sydämellisiä puheita pidettiin. Kuoron puolesta puhuivat opettaja E. V. Ahonen kutsuvieraille ja konttoristi Arvo Valio "opettajalle", tri Järviselle, ojentaen hä-

nelle kuoron jäsenten muistolahjana kultakellon perineen. Kutsuvieraiden puolesta vastasi hauska puheella tri Hj. Nordling. Tri A. Sandlund puhui "vanhemman veljen" B. S. B:n puolesta ja tri W. Rantasalo Huittisten Suojeluskunnan kuoron edustajana. P. S. M:lle puhui vielä Tampereen "Laulajain" johtaja Volmar Volanen, joka samalla toivotti kuoron tervetulleeksi konserttimatkalle vielä sinä keväänä Tampereelle. Puheiden välissä kajahteli laulu ja tri Vanhatalo helkytti kanneltansa illan ratoksi. "Kanteletaraiheinen" kuvaelma lisäsi tunnelmaa juhlassa, jota hilpein mielin jatkettiin aina pikkutunneille asti. Kaikille, jotka olivat mukana, jäi yksinomaan mieluisat muistot P. S. M:n 5-vuotisjuhlista.

Kuten aikaisemmin mainittiin oli m.m. Suojeluskuntalaisen Lehdessä 5-vuotiskauden johdosta lausuttu toivomus, että P. S. M. tekisi matkoja sekä omaan piiriin että sen ulkopuolellekin suojeluskunta-aatteen lujittamiseksi ja lauluharrastuksen kohottamiseksi. Niinpä kuoro lähtikin jo pian juhlien jälkeen vierailulle. Ensin tehtiin matka Kokemäelle ja Vammalaan, joissa kummassakin annettiin konsertti 5-vuotisjuhlan ohjelmalla huhtik. 12 p:nä Kokemäellä ja 13 p:nä Vammalassa. Molemmat konsertit annettiin täysille huoneille ja sekä esitykseen että yleisön suosioon nähden hyvällä menestyksellä. "Lallissa" oleva urkuri A. Ketolan arvostelu oli kauttaaltaan kiittävä. Etenkin kiitettiin tekstin lausuntaa, joka arv. mielestä oli niin hyvä, että tekstikirjat olivat turhat olemassa. Ainoastaan I tenorin avolauluun kehoitti arvostelija johtajan kiinnittämään enemmän huomiota ja äänenmuodostuksen ohjausta näin korkealla tasolla olevassa kuorossa piti hän välttämättömänä.

Tampereellekin teki kuoro vierailumatkan pian tämän jälkeen. Sunnuntaina huhtik. 27 p:nä se antoi konsertin Tampereen Kaupungintalolla, jonka avarat suojat olivat ääriään myöten täynnä kiitollista yleisöä. Ohjelma oli sama kuin 5-vuotiskonsertissa Porissa. Yleisö seurasi numero numerolta kasvavalla innostuksella esityksiä ja vaati useat lauluista toistettaviksi, vieläpä pari ylimääräistäkin numeroa.

Konsertin jälkeen kutsuivat Tampereen "Laulajat" esiintyjät naisineen illallisille Teatterin lämpiöön. Tamperelaisten isäntien puolesta puhuivat vieraille eläinlääkäri M. Herva ja lehtori J. Kahilus ja meikäläisten puolesta hrat V. Ikonen, J. N. Vainio ja Arvo Valio. Mieliala oli mitä lämpimin ja puheiden, laulun ja soiton vaihdellessa kului ilta hupaisasti, kunnes oli erottava.

Vaikka yleisömenestys olikin täydellinen supistuivat sanomalehtiartikkelit vähiin. Ainoastaan "Maaseudun Sanomissa" puhuttiin konsertista jälestäpäin. Koska tämä arvostelu jonkun verran poikkesi kotikaupungissa saaduista arvosteluista, jäljennämme siitä tähän pääseikat:

"Kuoro omaa verrattain hyvät äänivarat, laulu on ennenkaikkea reipasta ja rytmiikka on aivan erinomainen. Myöskin puhtaus on yleensä hyvä, lukuunottamatta muutamia vaikeampia kohtia esim. sellaisessa laulussa kuin 'Hiiden orjien laulu'. Tekstin lausunta oli ohjelman alussa heikompi, mutta parani siten huomattavasti. Ruotsinkieliset laulut eivät myöskään tekstin lausuntaan nähden olleet tyydyttävät. Hyviä solisteja ei kuorolla tunnu olevan ja monien tenorien äännet ovat yliregisterissä liian avonaiset. Mutta nämä heikkoudet eivät laulun vaikutusta suu-

restikaan haitanneet, sillä reipas laulutapa ja esityksen vauhti korvasi sen mitä muuten puuttui. Muutamat ohjelmanumerot etenkin ohjelman loppupuolella esitettiin mainiosti. Mainittakoon esim. Palmgrenin ihana 'Sjöfararen vid milan' ja Kuulan 'Kullervon laulu.' —

Noudattaen entisiä ja traditioksi tulleita hyviä tapoja avusti P. S. M. Porin vapautumisen muistoksi järjestetyssä juhlassa laulaen siellä tunnetulla taidokkuudellaan muutamia mieltymyksellä kuultuja lauluja. Vapputanssiaiset järjestettiin niinkään entiseen tapaan eikä porilaisten tänäkään keväänä tarvinnut jäädä ilman mieskuorolaulua vappuaamuna.

Kevätkauden esiintymistilaisuudet eivät vielä tähän päätyneet. Suomen Sanomalehtimiesten Liiton kesäkokous oli tänä vuonna järjestetty Poriin ja siihen saapuneille vieraille koetettiin tarjota parasta, mitä täällä saatavissa oli. Oli luonnollista, että P. S. M:nkin täytyi näille esiintyä. Se tapahtui valtuuston kesäk. 9 p:nä tarjoamilla päivällisillä, jossa P. S. M:n jäsenistä kokoonpantu kvartetti ilahutti vieraita reippailla lauluillaan.

Porin Suojeluskuntapiirin leiripäivät Ravaninkylässä muodostuivat tänä vuonna suuremmoisemmiksi, sillä kunniapäällikkö kenraali E. Linder, oli ilmoittanut saapuvansa leirille vieraaksi ja piirin oli määrä näillä leiripäivillä saada oma lippunsa, jonka Lotat olivat ommelleet. P. S. M. esiintyi juhlilla kahtenakin päivänä nim. 29. 6. ja 1. 7. kohottaen laulullaan isänmaallista tunnelmaa reippaan suojeluskuntaväen keskuudessa.

Tähän päättyi tämä sekä johtajiin että laulajiin nähden voimia kysynyt työkausi. Seuraavan kerran kuoro tuli koolle syyskauden alkajaiskokoukseen 8. 9. 24. Kokous alettiin Porin Suojeluskunnan marssilla, jonka jälkeen puheenjohtaja op. J. N. Vainio lausui kuorolaiset tervetulleeksi uutta työkautta alkamaan. Senjälkeen suoritettiin vaalit. Puheenjohtajaksi valittiin op. J. N. Vainio edelleenkin, mutta koska edellisen vuoden kokemuksista oli opittu, että varapuheenjohtajakin oli tarpeellinen olemassa, valittiin täksi konttoristi Arvo Valio. Muuten pysyi johtokunta ennallaan ja t:rit Järvinen ja Lautsia lupautuivat jatkamaan työtänsä kuoron johtajana ja varajohtajana. Työhön päätettiin iskeä käsiksi entisin ottein ja ruveta uutterasti harjoittamaan uutta ohjelmaa syyskonserttia varten. Aikaa ei tosin ollut pitkältä, mutta innostusta ja hyvää tahtoa sen enemmän.

Syyskonserttiin oli kuitenkin aikaa kolmatta kuukautta ja sillä välin ehti tapahtua paljon. Lokak. 18 p:nä seisoi kuoro kokoontuneena ent. puheenjohtajansa ja Porin paikallispäällikön op. E. V. Ahosen haudalla ottaen osaa surujuhlaan sävelin tulkitsemalla kaipaustansa ja kiitollisuuttansa poismennyttä ystävää ja työtoveria laskettaessa viimeiseen lepoon.

Marraskuun alkupäivinä vietettiin Porissa Sanomalehdistön päiviä. Jo syksyllä oli kuoro päättänyt avustaa näillä päivillä. Teatteriin järjestetyssä iltamassa esitti kuoro tri Järvisen johtamana Kuulan mahtavan "Nuijamiesten marssin", Witt'in "Nur im Herzen", jossa solo-osan esitti tri L. Lautsia ja Klemetin Hj. Nortamon sanoihin säveltämän uutuuden "Ulos merelle". Varsinkin viimeinen herätti myrskyiset suosionsoitukset. Kaikki kolme laulua oli harjoitettu myöhem-

min annettavaa konserttia varten ja olivat uusia P. S. M:n ohjelmistossa.

Huomattavimpia tapauksia tällä musiikkikaudella oli "Suomen Laulun" konsertti Porissa marrask. 16 p:nä. Konsertissa ojensivat tri A. Järvinen ja op. J. N. Vainio P. S. M:n puolesta kuoron johtajalle laakeriseppeleen, jolloin viimeksi mainittu tervehti kuoroa valituin sanoin. Konsertin jälkeen P. S. M. oli kutsunut S. L:n vieraakseen päivällisille Kauppa-seuraan. Lyhyet hetket ennen iltajunan lähtöä kuuluivat aivan liian nopeasti korkeatunnelmaisen mielialan vallitessa. S. L:lle ja sen johtajalle puhui tri L. Lautsia, joka S. L:n perustaviin jäseniin kuuluvana ja S. L:n entisenä varajohtajana, oli kuorolle läheisin porilaisista. Prof. Klemetti vastasi. T:rien trio esitti soittoa ja tri Vanhatalo esitti muutamia Nortamon lauluja, jotka tuottivat sekä laulajalle että sepittäjälle vilkkaita suosionosoituksia. Tri Mikkonen Merikarvialta puhui entisenä S. L:n jäsenenä ja laulajatar Dagmar Klemetti kiitti vieraitten puolesta isäntiä. Erikoisesti kohdisti hän sanansa tri Lauri Lautsialle. Koko ajan kaikuivat laulut toinen toistaan kauniimpina. Jäähyväisiksi viritti S. L. kaikille tutun "On lintu liverrellyt". Siihen päättyi sydämellinen ja lämmin yhdessäolo.

Nyt oli vaan vähän toista viikkoa jälellä kuoron omaan konserttiin. Uusista ohjelmanumeroista on jo aikaisemmin mainittu sanomalehtimiesjuhlan yhteydessä kolme. Muita uutuuksia olivat: Schäffer: "Aftonen"; Merikanto: "Heilani on kuin helluntai", solo tri L. Lautsia; Katila: "Pellavan kitkijä"; Törnudd: "Fridolin dansar" ja "Oli ennen ukko, akka" ja Reissiger: "Olav Trygvason". P. S. M. oli taasen kar-

Lauri Lausia.

Toivo Vanhatalo.

tuttanut ohjelmistoansa sangen arvokkailla lisillä, joista varsinkin "Nuijamiesten marssi" ja "Olav Trygvason" ovat jatkuvasti olleet kuoron valionumeroita. Jälkimäinen laulettiin prof. Klemetin sille antamassa suomenkielisessä asussa, joka on iskevä ja paikatellen runollisesti melkein tehoavampi, kuin norjalainen alkuteksti.

Konsertit annettiin — nyt kuten ennenkin oli uusintakonsertti paria päivää myöhemmin — Palokunnantalolla ja Sampo-teatterissa marrask. 27 ja 30 p:nä. Sekä salintäydet kuulijajoukot, että sanomalehtien arvostelut olivat sydämellisiä ja innostuneita. Kuoro oli jo käynyt kotikaupunkilaisille niin rakkaaksi, niin monasti avannut laulullaan kuulijain sydämet, että muuta ei voinut odottakaan. Paitsi sitä onnistuivat nämäkin konsertit erinomaisesti.

Sama ohjelma esitettiin raumalaisille Rauman Yhteislyseon

juhlasalissa 14. 12. Täälläkin onnistui konsertti hyvin ja tri Martti Hela lopetti kiittävän arvostelunsa sanoilla:

"Sanalla sanoen: konsertti antoi mitä edullisimman kuvan P. S. M:n kulttuurista nykyisellään." —

Vielä kerran kokoontui kuoro, ennenkuin vuosi 1924 painui menneitten joukkoon. Se tapahtui kaupunkimme huomattavan merkkimiehen, kultaseppä Isak Sahan, haudalla 19. 12., jossa kuoro laulullaan kohotti kauniin surujuhlan korkeata tunnelmaa.

Otamme vielä vuosikertomuksesta tähän muutamia numeroita, jotka osoittavat kuinka harvinaisen toimintarikas tämä vuosi oli ollut. Harjoituksia oli vuoden mittaan ollut 70, koko kuoron esiintymisiä 18, osan kuorosta 4, konsertteja oli ollut 7, illanviettoja 2 sekä 1 vappuiltama, 1 perheiltama, 1 tutustumisilta ja 1 siikaretki. Suojeluskunnalle oli lahjoitettu Smk. 7,000:— tehden P. S. M:n koko toiminta-aikanaan Porin Suojeluskunnan esikunnalle jättämät varat nyt yhteensä Smk. 26,453:05.

"Eteenpäin elävän mieli" sanoo sananlasku ja tämän lie-
nee P. S. M:kin ottanut ojennusnuorakseen, koska uudella työ-
kaudella vuoden 1925 alkaessa päämaali asetettiin yhä korkeammalle ja kuoro yhä lisäsi työtaakkaansa. Se oli päättänyt keväällä antaa konsertin itse pääkaupungissa ja tätä varten alettiin harjoitukset heti pyhien loputtua. Ei riittänyt enää kaksi harjoitusta viikossa. Niitä oli nyt kolme jopa neljäkin kertaa joka viikko ja "ääniharjoituksia" vielä välillä. Kun kuoro kerran oli päättänyt tällaisen "tulikokeen" kestää, oli siihen valmistauduttava kunnollisesti. On suorastaan ih-

meellistä, että innostus ja voimat riittivät tällaisiin jättiläis-
ponnistuksiin.

Ohjelmaan oli valittu parasta, mitä kuoro tähän asti oli
esittänyt, pelkkiä n.k. "vetonumeroita". Siinä oli edustettuina
kvartettisäveltäjiemme kuuluisimmat nimet, kuten Klemetti,
Törnudd, Järnefelt, Kuula ja Selim Palmgren, jolle oli annettu
koko keskiosa ohjelmasta, ehkä sentähden, että hän oli syn-
nyltään porilainen. Allan Palmgreniinkin tahtoi kuoro helsin-
kiläiset tutustuttaa ottamalla ohjelmaan hänen kaunissointui-
sen laulunsa "Vid havsstranden". Ainoastaan kaksi vieras-
maalaista säveltäjää oli otettu mukaan. Ohjelma kokonai-
suudessaan oli seuraava:

Milloin Pohjolan nähdä saan	<i>Klemetti</i>
Sirkka	<i>Järnefelt</i>
Vid havsstranden (solo L. Lautsia) .	<i>A. Palmgren</i>
Kullervon laulu	<i>Kuula</i>
—	
Sjöfararen vid milan	<i>S. Palmgren</i>
Paimenen ilo	"
Tuutulaulu	"
Hüiden orjien laulu	"
—	
Nuijamiesten marssi	<i>Kuula</i>
Kirkonkäynti	<i>Törnudd</i>
I natten	<i>Witt</i>
Olav Trygvason	<i>Rcissiger</i>

Konsertin ohjelma oli epäilemättä hyvin kokoonpantu ja
arvokas ja täydellä syyllä voitiin toivoa, että sen suorituskin
tulisi onnistumaan hyvin, sillä siksi tunnollista ja tarkkaa oli
"hiominen" harjoituksissa ollut ja jokainen laulajista tulisi var-

maan yrittämään parhaansa. Kuoron johtajan tavaton innostamiskyky oli jo monet kerrat ennen koettu ja hänen musikaalisesta lahjakkuudestaan ja hienosta aististaan oli saatu tarpeeksi näytteitä. Mutta sittenkin askarrutti kuoron ystäviä kysymys: Miten otettaneen laulajamme vastaan pääkaupungissa, miten suhtauduttaneen heihin henkisten rientojemme keskuksessa, vieraitten, kylmästi arvostelevien helsinkiläisten parissa.

Ennen "valloitusretkeään" antoi kuoro kotikaupunkilaisten kuulla ohjelmansa ja valmiutensa kevätkonsertissaan Palokunnantalolla 3. 3. 25. Sali oli ääriään myöten täynnä yleisöä, joka jännittyneenä seurasi tätä näyte-esitystä. Sekä yleisö että arvostelijat olivat yksimielisiä siitä, että, jos kuoro suorittaa ohjelmansa yhtä hyvin Helsingissä, kuin se teki täällä, ei ollut epäilystäkään siitä, etteikö kuoro sielläkin voitaisi yleisön myötätuntoa ja arvostelijain tunnustusta. Ainoa mikä sekä "Sissiä" että "Pallusta" hiukan huolestutti oli I tenori. "Ei lauluteknisessä suhteessa", sanoo "Sissi", "vaan dynamisesti. Kuoro voitaisi paljon, jos sillä olisi yksi tai kaksi heleätä tenoria lisää."

Maalisk. 21 p:n iltana seiso i kuoro Helsingin Yliopiston juhlasalin musiikkilavalla suojeluskuntapuvuissa, "Sissin" neuvoa noudattaen vyötetyissä takeissa, valkoinen nauha käsivarressa. Yleisöä oli salin täydeltä. Siellä istuivat m.m. kenraali Mannerheim, suojeluskuntain ylipäällikkö kenraali Malmberg, Ruotsin silloinen sotilasattashea, eversti Rydeberg, S. K:n Yliesikunnan upseeristoa ja suuri joukko muita huomattavassa asemassa olevia henkilöitä. Olihan tämä konsertti merkkitapaus, sillä ensi kerran seiso i tällä mainehikkaalla la-

valla suojeluskuntamiesten harmaatakkinen rintama todistamassa pääkaupungin yleisölle, että suojeluskunnissa tehtiin varsinaisen puolustustyön ohella myöskin varsin huomattavaa kulttuurityötä. Tämä antoikin tälle tilaisuudelle toisenlaisen leiman — sanoisimmeko isänmaallisemman — kuin jos olisi ollut kyseessä vain puhdas taidonnäyte.

Konsertti onnistui erinomaisesti. Yleisö lämpeni heti alussa ja suosionosoituksista ei tahtonut tulla loppua ollenkaan, vaikka kuoro antoi muutamia ylimääräisiäkin numeroita, loppuksi "Porilaisten marssin". Yhä vaan kaikuivat kättentaputukset, kunnes kuoron johtaja ilmehikkäällä eleellä antoi yleisön ymmärtää, että esitys todella oli loppunut.

Näkyväisenä tunnustuksena sai kuoro vastaanottaa suuren määrän kukkalaitteita ja laakeriseppeleitä. Näistä mainittakoon Suomen Laulun, Laulumiesten, Y. L.:n, Kansalliskuoron, Helsingissä asuvain porilaisten ystävain y.m. seppeleet, laakerilyyrat ja kukkaistervehdykset.

Konsertin jälkeen olivat Y. L., Suomen Laulu ja Satakuntalainen Osakunta kutsuneet porilaiset laulajat illallisille Vanhalle Ylioppilastalolle. Mieliala oli siellä tavattoman sydämellinen ja ehyt. Illan kuluessa pidettiin lukuisia innostavia puheita. Laulumiesten, Suomen Laulun ja Satak. Osakunnan puolesta puhuttiin P. S. M:lle ja prof. rouva Maila Mikkola puhui henkevästi satakuntalaisille. Kuoron puolesta vastasi op. J. N. Vainio, kiittäen kuoron osaksi tulleesta suuremmoisesta vastaanotosta ja piiripäällikkö V. Ikonen, joka puhui Satakuntalaiselle Osakunnalle. Laulu kajahteli pitkin iltaa yhä lisäten tunnelmaa. Yhdessäolo jätti mieluisat muistot jokaiselle, ken mukana oli.

Yleisömenestykseen nähden oli P. S. M:n Helsingin konsertti ylittänyt rohkeimmatkin toiveet ja sanomalehtien lausunnotkin olivat ilahduttavan kiittävät. Maisteri V. Pesola kirjoitti Uudessa Suomessa:

— — — "Kuorolla on maaseutuoloihin nähden kunnioitettavat äänivarat. Ensi tenori, falsettilaulua käyttäen oli tosin ohut, mutta suoriutui se silti tyydyttävästi johtavan äänen tehtävistä, väliäännet olivat varmat, vaikka I basso vähän samea ja II basso tukeva syvyyden puutteestaan huolimatta. Äännet suulivat kaikki homogeenisesti yhteen, joten kuorokaiku oli tasainen. Kuoron laulutaidon hyviin puoliin kuuluu vielä täsmällisyys, tekstin lausunnan kimmoisuus (puheäänelliset kerakkeetkin otettiin huomioon) ja laatuunkäypä sointupuhtaus. Sensijaan äänenmuodotuksessa tarvitaan työtä, jotta kaiku metallisoituisi, samoin hengitystaukojen tarkistaminen johtaa hienompaan jäsentelyyn.

Äänivarojen laadun ja johtajan tri Altti Järvisen temperamentin mukaisesti sujuivat vaikean ohjelman raikkaat laulut parhaiten. Klemetin 'Milloin Pohjolan nähdä saan' — laulun intomielisyys tuli hyvin esiin, reipasta iskutusvauhtia oli Kuulan 'Nuijamiesten marssissa', hirtehishuumorin terästä Palmgrenin 'Hiiden orjien laulussa' ja merenhyrskyvaihtelua Reissigerin 'Olav Trygvasonissa'. Palmgrenin 'Paimenen ilo' ja 'Tuutulaulu' ja Järnefeltin 'Sirkka' kaipasivat vaihtelevampia tulkintavärejä, mutta esitettiin ne muuten tunnollisesti. — Uutuutena kuultiin Allan Palmgrenin 'Vid havsstranden', sievä sävellys romanttiseen tyyliin; lauluun lauloi soolon varsin musikaalisesti tri Lauri Lautsia. — Kuoron johtaja

tri A. Järvinen hallitsi joukkoaan tarmokkaasti pienin, mutta selvin johtoliikkein ja hänelle lankeaa kiitos kuoronsa laulun yleismusikaalisesta pätevydestä.”

— — —

Helsingin Sanomain E. K.(atila) kirjoitti ensin todettuaan P. S. M:n suuren yleisömenestyksen:

— — — "Mitä Porin suojeluskuntalaisten lauluun tulee, on siitä annettava mitä parhain tunnustus. On ihmeteltävää minkälaisia tuloksia tällä alalla nykyään on nähtävissä. Jo puolisataa miestä käsittävän kuoron aikaansaaminen ja koossapitäminen maaseutukaupungissa on kunnioitettavaa, vielä enemmän sellainen kaunis yhteislaulu ja teknillinen taitavuus, jota porilaiset osoittivat. Ohjelma oli suureksi osaksi kokoonpantu varsin vaativista kotimaisista sävellyksistä, joskin näissä paikoin, kuten 'Kullervon laulussa', 'Hii-den orjien laulussa' ja Törnuddin 'Kirkonkäynnissä' pilkahteli pientä hämäryyttä soinnuissa, oli kokonaisvaikutus näissäkin erittäin tyydyttävä. Sellaiset vanhemmat laulut, kuin Järnefeltin 'Sirkka', Reissigerin 'Olav Trygvason' ja muut sujuivat kuin vettä. Aivan hienosti laulettiin Allan Palmgrenin 'Vid havsstranden', johon solon musikaalisesti ja kaunisäänisesti lauloi tri L. Lautsia. Oivallisia suorituksia olivat vielä Palmgrenin 'Sjöfararen', 'Paimenen ilo' ja 'Tuutulaulu' (I basson soloa olisi muokattava). Kuoron taipuisat ja kirkkaat tenorit, jotka paremmin hallitsevat falsettia, kuin täyteen ääneen siirtymistä, sekä muhkeat toiset bassot ovat erikseen mainittavat." —

Arvostelija lopetti kirjoituksensa kiittäväillä tunnustuksen sanoilla kuoron johtajalle, jonka kanssa hän oli täysin samaa mieltä eri laulujen käsitykseen nähden, paitsi siinä kohdin,

että hänen mielestään muutamien sanojen "tempova korostaminen" olisi heitettävä pois. Tämän "vian" hän oli erikokoisesti pannut merkille "Nuijamiesten marssissa".

Tri T. Haapanen Iltalehdessä oli "Nuijamiesten marssin" suhteen samaa mieltä ja sanoi muutamaa muihinkin lauluihin nähden, että hän olisi suonut "esitysten jäyheän yleissävyn antavan sijaa vapautuneemmalle ja puhuvammalle ilmeekkyydelle". Muuten oli hänenkin arvostelunsa läpeensä kiittävä. Hän sanoi m.m.:

"Ennen muuta on mainittava yhteislaulun kerrassaan mallikelpoinen täsmällisyys: kuoro laulaa, lausuu tekstiä ja nyansoi kuin yksi mies. Edelleen on sointupuhtaus mainittavan hyvä ja kuoro sai tässä kohden paikoin erinomaisiakin vaikutuksia esille. Kun vielä tulee lisäksi koruton ja suorasukainen, musikaalisesti ansiokas muotoilu, tarjosivat kuoron esitykset hyvin nautittavaa kuultavaa." — — —

Ruotsalaisissakin lehdissä oli verrattain pitkät kauttaaltaan suopeat arvostelut. Suojeluskuntalaisen Lehti uhraisi puoli-toista sivua konsertin selostukselle todeten, että porilaisten retken voitto koitui sekä musiikin että ennenkaikkea s.k.-asian voitoksi, sillä pääkaupunki oli ehdoitta antautunut. Sen olivat Porin pojat valloittaneet. Suomen Sotilas, jossa ei koskaan ennen ollut näkynyt konserttiarvostelua, kirjoitti samoin koko sivun käsittävässä artikkelissa kauniita sanoja kuoron suuren voiton johdosta sekä siitä kuinka erikoinen ja merkitsevä tapaus tämä oli juuri suojeluskuntatyön kannalta katsoen. Kirjoitus lopetettiin toivomuksella, että P. S. M:n kaunis esimerkki kannustaisi muitakin suojeluskuntia elvyttämään laulun harrastusta keskuudessaan.

Yrjö Tuulos.

Väinö Taipale.

Kuoron monesta ehkä uhkarohkea lauluretki pääkaupunkiin oli siis onnistunut yli toivomusten ja kaikki siihen liitetyt toiveet olivat täydellisesti toteutuneet. Huhtik. 6 p:nä pidetyssä kuoron kokouksessa johtaja lausui kuorolaisille kiitokset siitä uutteruudesta ja innostuksesta, jolla he olivat tehneet työtä Helsingin matkaa varten ja varoitti heitä laakereilla lepäämisen vaaroista sekä toivotti heille uusia voimia yhä jatkuvaan vilkkaaseen toimintaan. Johtajaa kiitti kuoron puolesta konttoristi Arvo Valio siirtäen ansion kuoron menestyksestä johtajalle. Kolminkertainen voimakas eläköön-huuto vahvisti puhujan sanat. — Suomen Laulun 25-vuotisjuhlallisuuksiin Helsingissä 12. 4. oli P. S. M:kin kutsuttu olemaan 2 jäsenensä kautta edustettuna. Edustajiksi valittiin kuoron puheenjohtaja op. J. N. Vainio ja hra N. Koskinen Helsingistä.

Tamperelainen mieskuoro Laulajat antoi Porissa konsertin

huhtik. 12 p:nä. Konsertin jälkeen oli P. S. M. kutsunut Laulajat illallisille Kauppaseuraan. Samalla kertaa oli kuoron omien jäsenten "karonkka" ja vapaa-illalliset Helsingin matkan johdosta. Ei liene tarpeellista mainita, että Kauppaseuran huoneistossa sinä iltana riemu raikui ja puheet, laulu ja soitto vaihtelivat illan ohjelmassa. Työtä oli tehty ja tehty lujasti. Nyt oli ilonpidon vuoro. Olihan se otettava vastavissa mittasuhteissa.

Tämän kevään esiintymistilaisuuksia oli vielä: Vappulaulu aamulla ja laulutanssiaiset illalla Vapunpäivänä; ohjelman avustus Punaisen Ristin päivien lopettajaisissa 12. 5. ja Ravanin leiripäivien yhteyteen järjestetyssä kansanjuhlassa 28. 6. esiintyminen. Kaikissa näissä tilaisuuksissa johti kuoroa tri A. Järvinen ja kiitollinen yleisö palkitsi esitykset vilkkain suosionosoituksin.

Syksyn toimintakausi alettiin kokouksella 14. 9. 25. Kuoron puheenjohtaja piti alkajaispuheen kehoittaen muistamaan, että edellisen kevään suuren menestyksen täytyi kannustaa jokaista yhä uusiin ponnistuksiin, jotta kehitys edelleenkin kulkisi eteen- ja ylöspäin sekä toivotti lopuksi kaikille uusia voimia ja intoa alkavaa työkautta varten. Tämän jälkeen toimitettiin virkailijain vaalit. Johtokunta jäi muuten kokonaisuudessaan ennalleen, paitsi että valittiin yksi "salkuton" jäsen edellisten lisäksi. Täksi tuli tuomari P. Wahlroos. Johtajat jäivät samoin paikoilleen ja tilientarkastajiksi lupautuivat entiset. Harjoitukset tultaisiin pitämään kuten tähän asti joka maanantaina ja torstaina klo 7—9.

Säveltäjämestari Jean Sibeliuksen 60-vuotispäivää oli päätetty kautta maan viettää kansallisena juhlapäivänä ja P. S. M.

oli päättänyt merkkipäivän johdosta järjestää juhlakonsertin Palokunnantalolle. Maisteri K. Saarenheimoa pyydettiin pitämään juhlassa esitelmä Sibeliuksen elämästä ja toiminnasta ja taiteilija Martti Similää avustamaan juhlaa esittämällä muutamia Sibeliuksen edustavimmista pianosävellyksistä. Kuoro oli tätä konserttia varten harjoittanut seuraavat uudet laulut: P. S. M:n laulu, jonka oli Hj. Nortamon sanoihin säveltänyt maist. Sulho Ranta; Lindbladin "Naturen och hjärtat"; Lagercrantzin "Tonerna" sekä Sibeliuksen sävellyksiä "Venematka", "Sortunut ääni" ja "Isänmaalle". Vanhasta ohjelmistosta oli otettu ainoastaan Kuulan "Virta venhettä vie" ja Moringin sovitus "Syntymistään sureva", tri L. Lautsia soolistina.

Aivan erikoinen juhlatuntu leijaili ilmassa jouluk. 8 p:n iltana Palokunnantalon saliin astuessa. Sali oli viimeistä sijaa myöten täynnä juhlapukuista ja -mielistä yleisöä ja laulajain rivitkin näyttivät tavallista uljaampaa ryhtiä, kun nämä tunnustetulla täsmällisyydellään ja ponnekkuidellaan virittivät oman, Sulho Rannan säveltämän laulunsa, jota yleisö seisten kuunteli. Koko juhlan leimasi erikoisen korkea isänmaallinen ja musikaalinen tunnelma ja sekä yleisö että arvostelut olivat juhlaan erinomaisen tyytyväiset.

Juhlan jälkeen kokoontui kuoro vieraineen Kauppaseuraan yhteisille illallisille. Ilta kului iloisen leikinlaskun sekä laulun ja soiton merkeissä ja puheita oli monta. Näistä oli ensimmäinen op. J. N. Vainion Kalevalamittainen leikkisä tervehdyspuhe, jossa sekä vieraat että omat saivat osansa. Se alkoi säkeillä:

*"Terve Teille, vierahamme
Esikunta ennen muita,
Päälysmiehemme parahat!
Terve joukon johtajamme
Toverimme, tuttavamme!
Terve kaikki laulukansa!"*

Kuvattuaan sitten, mitä kaikkea hyvää oli vieraille tarjona kekkereissä, omistaa runolaulaja esikunnille ja johtomiehille, solisteille ja muille "kihoille" kullekin säkeistönsä tervehtien juhlakonsertin avustajia seuraavin säkein:

— *"Onpa vielä velvollisuus
Hauska tehtävä todella
Kiitellä ja kumarrella
Iltamme ilottajia
Apumiesten ansioita:
Yks' on poika laihanlainen
Kalle poika pikkarainen
Sanaseppo Saarenheimo,
Joka nyt julisti julki
Sanoin sangen sattuvaisin
Päivän kuulun kuninkaamme
Sävelseppä mestarimme
Kuuluisata kunniaa
Sibeliuksemme tekoja. —*

*Toiseks' on Martti mainittava
Itse soittaja Similä
Joka soitteli somasti
Pianoa paukutteli
'Lyykelillä' lyykyllänsä
Itse mestarin tekoja
Hengen helmiä hyviä..."*

Antaakseen samalla tunnustuksen sille lämmölle ja myötätunnolle, jolla paikkakunnan sanomalehdistö, varsinkin Satak. Kansa aina oli suhtautunut kuoron toimintaan, omistettiin runossa päätoimittajalle seuraavat säkeet:

*"Viel' on minun muistettava,
Muistettava mainittava
Ahkera myös Anteromme
Laupias on Lammiemme
Kynäkäyttäjä kepeä
'Vanemuinen' valtuustomme.
Hän se siivet kuorollemme
Luopi lehtensä avulla,
Sanan voimalla väkevän..."*

Lopuksi toivotettiin laulussa hauskaa, huoletonta iltaa kaikille ja sellaisena ilta jäikin mukana olleitten mieliin.

Sibelius-juhlista puhuttaessa mainittakoon vielä, että P. S. M:kin oli osallisena säveltäjämestarille annettussa adres-sissa ja lahjassa antaen puolestaan Smk. 1,000: — palstan ostamiseksi.

Viikkoa jälkeen Sibelius-juhlan oli kuoro jälleen Palokunnantalon lavalla. Sanomalehdissä oli ilmoitettu, että P. S. M. antaa "syyskonserttinsa" jouluk. 15 p:nä klo 8 ip. Ohjelma oli sama kuin Sibelius-juhlassa sekä lisäksi Kuulan "Tanssista palataan"; Törnuddin "Fridolin dansar" ja "Katso Kiesus karjaistani" sekä Genetzin "Mieslaulu", joista kaksi viimeksi mainittua olivat ohjelmistossa uusia. Yleisö ei ollut nyt saapunut niin lukuisana, kuin edellisillä kerroilla, mutta oli kuorolla silti n.s. "hyvä huone" ja arvostelut merkitsivät kuoron tilille yhden suurmenestyksen monien entisten lisäksi.

S. 2:n tuhon ensinnä löydettyjen uhrien — ylimatruusi Nevalaisen ja konemestari Samulin — ruumiinsiunaus tapahtui Reposaaarella jouluk. 13 p:nä. Tämän johdosta oli Porissa järjestetty muistojuhla Palokunnantalolle. Juhlassa P. S. M. lauloi Dürrnerin "Myrsky-yö merellä", Lagercrantzin "Tonerna" ja Sibeliuksen "Isänmaalle", mikä suuresti kohotti juhlan ylevää tunnelmaa.

Viimeinen esiintyminen tämän vuoden aikana tapahtui Tapaninpäivänä, jolloin kuoro avusti Lottien iltamassa Teatterissa laulamalla tri L. Lautsian johdolla Sibeliuksen "Veneamatkan", Kuulan "Tanssista palataan" ja Genetzin "Mieslaulun".

Vuoden 1925 vaiheita verestettäessä on vielä mainittava, että kuoro vuoden alussa oli saanut oman, siron, Suojeluskuntain Ylipäällikön vahvistaman kuoromerkkinsä, jonka kuva kevätkonsertista alkaen oli koristanut m.m. konserttiohjelmiä. Merkin oli piirtänyt arkkitehti T. Nordman ja valmistanut J. E. Sahan kultasepäntiike. Kuoron johtokunnan päätöksen mukaan sai merkin jokainen kuoron jäsen, joka oli moitteettomasti ottanut osaa kuoron työhön kahden vuoden ajan, tai ennestään ansioitunut jonkun huomattavan kuoron jäsenenä, tai muuten pystyvä täyttämään määrätyt kelpoisuusehdot.

Vuosikertomuksessa mainitaan, että kuorolla kuluneen vuoden aikana oli ollut 85 harjoitusta, 1 vappuillama, 1 siikaretki, 2 kekkerit ja 4 konserttiaan lukuunottamatta yhteensä 19 esiintymistilaisuutta. Tyytyväisin mielin saattoi kuoro lähteä taitvaltamaan uutta työkautta ja uusia saavutuksia kohti.

Heti vuoden 1926 alkaessa suuntautui P. S. M:n työ uusille urille. Kuoro oli päättänyt tänä keväänä esittää italialaisen

mestarin Luigi Cherubinin laajan ja vaikean, mutta iki-ihanan sävelteoksen "Requiem", (messu vainajien puolesta) jota tähän mennessä ei tiettävästi ollutkaan koskaan aikaisemmin kokonaisuudessaan Suomessa esitetty. Cherubinin d-moll Requiem luetaan maailman musiikkikirjallisuuden suurluomiin ja sen esittäminen merkitsi harvinaisen ja erikoisen arvokkaan musiikkinautinnon valmistamista yleisölle samalla kun se todisti kuoron ja sen etevän johtajan pyrkimystä yhä korkeampiin taiteellisiin saavutuksiin. Tarkoitus oli antaa Requiem kirkkokonserttina ensimmäisenä pääsiäispäivänä Porissa ja helatorstaina Turussa. Säestäjäksi konsertteihin lupautui urku-taiteilija Venni Kuosma.

Requiemin harjoituksiin käytiin nyt käsiksi "täydellä höyryllä". Säestäjäksi harjoituksiin saatiin pianisti rva Alfhild Lindroos, joka vaivojaan säästämättä uskollisesti oli mukana kaikissa harjoituksissa kärsivällisesti kestäen niin vaivat kuin "haukkumisetkin". Uudestaan ja taas uudestaan oli otettava. Aina oli hän yhtä valmiina mukana, vaikka uudestaanottamiset eivät suinkaan tapahtuneet hänen tähtensä. Hänen avustuksensa oli kuorolle sangen suuriarvoinen. Sekä tämän että myöhempien säästysten ja kuorolle suorittamiensa palvelusten tunnustukseksi kutsui kuoro hänet sittemmin passiiviseksi jäsenekseen ja lahjoitti hänelle kuoron hopeaisen merkin kiitollisuutensa osoitukseksi.

Ensimmäisenä pääsiäispäivänä klo 7 ip. oli sitten se ainutlaatuinen musiikkitilaisuus Porin kirkossa, jossa Cherubinin d-moll Requiem ensi kerran esitettiin Suomessa. Lukuisa, harras kuulijakunta seurasi yhä kasvavalla mielenkiinnolla erittäin onnistunutta esitystä, jota kauniisti tuki ja täydensi

taiteilija Kuosman urkusäestys. Requiemin, joka jakautuu seuraaviin jaksoihin: Introitus ja Kyrie, Graduale, Dies irae, Offertorium, Sanctus, Pie Jesu ja Agnus Dei, lauloi kuoro latinalaisin sanoin. Ohjelmaan oli kuitenkin painettu latinalaisen tekstin rinnalle suomalainenkin teksti yleisöä varten. Suommennoksen oli erittäin onnistuneesti suorittanut kirj. Hj. Nor-tamo.

Arvostelijat olivat kuulijain kanssa samaa mieltä siitä, että konsertti oli ollut erittäin onnistunut ja jättänyt mieliin kauniin muiston ylevästä hartausjuhlasta. Satak. Kansassa kirjoittaa H. I. (lehtori H. Impivaara):

"Heti ensi sävelistä saakka täytyi huomata, että äänet kaikuihin ihmeen tasaisina ja pehmeinä, hoidettuina ja pyöristettyinä ja sulivat kauniiksi kokonaisvaikutukseksi. Kuoron koulutettu ääniaine on niin varma ja vankka, että mahtavuutta vaativat kohdat, kuten 'Tuba mirum', vaivatta saavat oikean tulkinnan: hillityn ja kuitenkin imponeeraavan ja toisekseen niin joustava, että 'Mors stupebit' esim. ihan hämmästyttävässä määrässä tulkitsi säveltäjän tarkoittamaa hämmästyksen ihmettä. Uusi voitto työteliäälle kuorolle ja etevälle johtajalle, vienee teos toivottavasti taaskin kuoron mainetta laajemmallekin. Eräästä seikasta pyytäisin vain huomauttaa. Tuntui toisinaan siltä kuin olisi intonatio, äänenotto, tullut hieman liian varomattomasti, karkeasti. Olin varsinkin panevinani merkille, että Agnus Dein 'Dona eis' kohdissa (tenorissa) alkusävelet kuuluivat kovin jyrkästi, terävästi, melkein kuin vihassa otetuilta." —

Allan Palmgren Bj. Tidningissä pitää myöskin konserttia erittäin onnistuneena ja kaikin puolin musiikkikauden huomatt-

A. Vuorilehto.

Arne Vuorio.

tavimpana taidetilaisuutena. Hänkin toivoisi sentään ensi tenoreihin enemmän loistoa ja heleyttä.

Requiemin esitys oli siis mennyt hyvin Porissa. Kun sitä vielä vähän hiottiin ja "höylättiin" voitiin toiverikkain mielin lähteä Turkuun tutustuttamaan sikäläistä yleisöä siihen. Harjoituksia jatkettiin edelleen ahkerasti, sillä paitsi Requiemä oli Turussa päätetty antaa toinenkin konsertti "maallisella" ohjelmalla Akatemiatalon juhlasalissa saman päivän iltana. Vaikka ohjelmaan ei ollutkaan otettu uusia lauluja, oli sitä kuitenkin valmennettava ja viimeisteltävä huolellisesti. Työtä tehtiin siis uutterasti.

Ennenkuin selostamme Turun matkaa, on meidän mainittava P. S. M:n esiintyminen Porin vapauspäivänä juhlanjuma-lanpalveluksessa kirkossa, jossa kuoro avusti virsien veisuussa ja esitti Lindbladin "Sotarukouksen". Toinen mainittava ta-

paus oli Laulu Miesten konsertti Porissa huhtikuun 17 p:nä. P. S. M:n puolesta ojensivat tri A. Järvinen ja op. J. N. Vainio vierailevalle kuorolle komean laakeriseppeleen eräällä konsertin väliajalla. Konsertin jälkeen oli joukko P. S. M:n jäseniä ja muita laulua harrastavia kaupunkilaisia kutsunut Laulu Miehet illallisille Kauppaseuraan. Op. J. N. Vainio toivotti vieraat tilaisuuteen tervetulleeksi ja lausui kiitokset siitä, että he konserttimatkaansa suunnitellessaan olivat muistaneet porilaisiakin. Puheeseen vastasi Laulu Miesten varapuheenjohtaja, tuom. M. Kivenoja. Kirjailija Hj. Nortamo lausui tilaisuuteen sepittämänsä runon, tri Vanhatalo soitti kanneltansa ja t:rit Lautsia ja Sandlund esittivät "Gluntteja". Välissä lauloivat kuorot yhdessä ja erikseen milloin P. S. M:n "kapulamiehen", milloin L. M:n johtajan johdolla. Huhtikuinen ilta vaihtui aamuksi, ennenkuin ystävät hennoivat erota toisistaan.

Turun matkan määräpäivä läheni lähenemistään. Kuoron finanssinero, johtaja Lauri Lindroos, joka ennenkin oli osannut järjestää huokealla hauskaa — esim. järjestäessään Suomen Laulun illalliset 24. 11. 24. niin, etteivät ne tulleet maksamaan juuri mitään — oli ottanut pitääkseen huolen siitä, että Turun matkaa varten saatiin ilmaiseksi tarpeellinen määrä autoja. Snellmanin päivänä, kirkkaan kevättilman vallitessa lähti kuoro "valloitusretkelle" kulttuurikehtoon komeana autokolonnana. Ystävät olivat mielellään luovuttaneet suosikeilleen autonsa matkaa varten.

Seuraava päivä oli jännittynein mielin odotettu helatorstai, 13. 5. Päivällä annettiin Requiem Mikaelin kirkossa. Ensimmäinen vastaanotto Turussa ei suinkaan ollut omiaan ilahutta-

maan laulajia, sillä kirkkoon oli saapunut hyvin vähän kuulojoita. Liekö tämä ollut syynä, vaiko kirkon outo akustiikka, matka väsymys tai urkujen "sameat" äänikerrat, joka tapauksessa konsertti epäonnistui täydellisesti. Siitä tuli kuoron tähänastisessa historiassa ensimmäinen "tumma täplä". Arvostelukin oli masentava:

— — — "Oli valitettavaa ettei kuoron onnistunut voittaa tyhjän kirkon aiheuttamia akustisia vaikeuksia. Jatkuvan laskeutumisen aiheuttaman aivan sietämättömän epäpuhtauden vuoksi meni esityksen nautittavuus pilalle. Yhdessä osassa oli säestys kokonaan lopetettava kesken, eikä fortesäestyskään kyennyt tilannetta pelastamaan. Urkutaiteilija Venni Kuosma suoritti muuten tehtävänsä kaikella taituruudella." — — — (Turun Sanomat: F. I.)

Jos kirkkokonsertti päivällä meni piloille, onnistui "maallisen" ohjelman suoritus illalla Akatemiatalon juhlasalissa loistavasti. "Onko tuo sama kuoro, joka aamupäivällä antoi kirkkokonsertin?" kuiskailivat keskenään turkulaiset ihmetellen ja innostuen numero numerolta antamaan yhä lämpimämpiä suosionosoituksia, vaatien useita toistoja ja saaden vielä ylimääräisiäkin numeroita. Ohjelma oli kauttaaltaan täyspainoista sävellystaidetta. Siihen oli valittu seuraavat laulut: Törnudd: "Katso Kiesus karjaistani"; S. Palmgren: "Hiihtäjän virsi"; Törnudd: "Kun mun kultani tulisi"; A. Palmgren: "Vid havsstranden", solistina tri L. Lautsia; Sibelius: "Venematka" ja "Sydämeni laulu"; Lagercrantz: "Tonerna"; Reissiger: "Olav Trygvason"; Kuula: "Nuijamiesten marssi"; Lindblad: "Naturen och hjärtat"; Moring: kansanlaulusov. "Syn-

tymistään sureva", solo tri Lautsia ja lopuksi Kuulan vaikuttava "Kullervon laulu". Konsertin päättäjaisiksi lauloi kuoro vielä yli ohjelman "Porilaisten marssin". Kuoro sai konsertin aikana useita kukkalaitteita sekä Laulun Ystäviltä laakeriseppeleen.

Konsertin jälkeen kävi P. S. M. kunniatervehdyksellä Turun sankarihaudalla Unikankareen kummulla. Sieltä mentiin Suomalaisen Pohjan huoneistoon Laulun Ystävain ja sk.-järjestöjen vieraiksi yhteiseen illanviettoon, jossa oli läsnä n. 150 henkeä. Laulun Ystävain puheenjohtaja ins. Länsivaara aloitti puheitten sarjan kuvaten turkulaisten vaikutelmia porilaisten vierailun johdosta ja lausuen vieraat lämpimästi tervetulleiksi. Turun Suojeluskunnan puolesta puhui eversti Dementjew. Porilaisten puheenjohtaja op. J. N. Vainio vastasi puheisiin. Puheita pitivät vielä mets. hoit. I. Kalkkinen ja piiripäällikkö V. Ikonen. Erikoista huomaavaisuutta osoitettiin t:reille Altti Järvinen, Lauri Lautsia ja Toivo Vanhatalo, jotka kaikki kolme kutsuttiin Laulun Ystävain "ikuisiksi" passiivisiksi jäseniksi ja saivat kuoron kultaisen merkin. Laulut raikuivat ja iloa oli tuvan täydeltä. Tri Vanhatalo Nortamonlauluillaan ja pianisti Ernst Linko pianonsoitollaan enensivät illan taidenautintoa. Surulla alettu päivä päättyi pilvettömään riemuun.

Iltakonsertista saadut arvostelut olivat hyvin kiittävät ja lämpimät. Mets. hoit. Ilmari Kalkkinen sanoi Uudessa Aurassa m.m.:

— — — "Meillä löytyy ehkä moniakkin mieskuoroja, jotka omaavat paremmat äänivarat, kuin P. S. M., mutta ainakin eilisen kuuleman perusteella täytyy sanoa, että vain aniharvat niistä kykenevät

esittämään teknillisesti niin hyvää laulua, kuin porilaiset. Tästä on kuoroa onniteltava ja lausuttava kiitos ja tunnustus kuoron etevälle johtajalle. Hän johti laulua rytmillisen nasevasti ja eloisasti välttämättä turhaa maneeria.

— — — Erityisesti olisi mainittava 'Katso Kie-sus karjaistani', 'Hiihtäjän virsi' ja 'Olav Trygvason', kaikki erikoisen täysipainoisia esityksiä. Tri Lautsian solo-osa oli hyvin kaunis." — — —

Turunmaassa kirjoitti toimittaja E. Hiekkala m.m. seuraavasti:

"Kuoron esitykset olivat kauttaaltaan hiottuja ja valmiita, kuorosointu puhdas ja kaikuva. — — — Nautinto oli kuulla varsinkin kuoron hyvin harjoitettua laulua soivilla konsonanteilla, josta johtui, että soinnut piano-paikoissakin kaikuivat ehjinä ja kauniina." — — —

Urkutaiteilija F. Isakson — aikaisemmin mainittu Turun Sanomain F. I. — sanoi lehdessä Åbo Underrättelser:

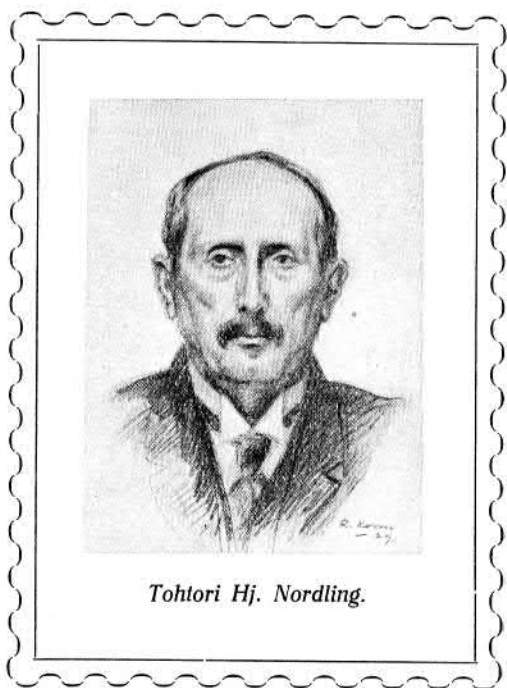
"Eilen iltaisessa konsertissaan näyttivät Porin pojat, että osataan Länsi-Suomessakin laulaa. Puhtaus ei nyt antanut juuri ollenkaan aihetta vakavampiin muistutuksiin. Äänivarat ovat komeat, bassot mukavat ja väliäänät täyteläiset. Ensi tenorien suurin taitavuus ilmenee falsettulaulussa. Kuoron laulu kaikui kauniina, rytmillisesti iskevän pontevana ja esitys oli musikaalisesti onnistunutta ja mukaansatempaavaa." — — —

Tyytyväisin mielin saattoi siis johtaja Mikaelin kirkossa sattuneesta "klummista" huolimatta viedä joukkonsa takaisin

kotiseudulle ja ruveta valmistautumaan uusiin tehtäviin. Kuoro oli nim. päättänyt juhlatoimikunnan pyynnöstä esiintyä kesäkuussa Maataloustuottajain Keskusliiton kesäjuhlissa Porissa kesäk. 19—20. p:nä. Tilaisuudesta muodostuisi Porin kaupungille vieläkin suurempi merkkitapaus sen johdosta, että Tasavallan Presidentti oli luvannut saapua kesäjuhlille avauspuhetta pitämään, vierailen samassa Porissa ja Ravanin leirillä. P. S. M. oli luvannut juhlatoimikunnalle esiintyä 5 eri tilaisuudessa juhlien aikana sillä ehdolla, että kuoro näiden yhteydessä saisi antaa oman konsertin Porin kirkossa.

Juhlien avajaistilaisuudessa 19. 6. Porin lyseon pihalla lauloi P. S. M. Tasavallan Presidentin puheen jälkeen Sibeliuksen "Isänmaalle", Törnuddin "Katso Kiesus karjaistani" ja lopuksi "Porilaisten marssin". Juhlapäivällisillä Cygnæuskoululla lauloi P. S. M. useaankin kertaan. Seuraavana päivänä oli Kirjurinluodolla kansanjuhlat klo 4.30 ip. Tässä tilaisuudessa avusti kuoro ohjelmassa Sibeliuksen "Venematkalla", Genetzin "Mieslaululla" ja Kletetin voimakkaalla "Milloin Pohjolan nähdä saan". Yleisö palkitsi täyspainoiset esitykset vilkkain suosionsoituksin ja ministeri J. N. Sunila kiitti kuoroa ja sen johtajaa arvokkaiden ohjelmanumerojen suorituksesta. Saman päivän iltana avusti P. S. M. vielä Palokunnantalolla iltamassa esittäen siellä Kuulan "Nuijamiesten marssin" ja "Virta venhettä vie" sekä "Tanssista palataan".

Vaikka olikin sovittu, että P. S. M. juhlien yhteydessä antaisi oman kirkkokonsertin, täytyi tämä päätös sikäli muuttua, että P. S. M:n konsertti annettiin ulkoilmakonserttina Kirjurinluodolla sunnunt. 20 p:nä klo 12 p. Väkeä oli kuin

keskinkertaisessa laulujuhlassa, arvelujen mukaan noin parisen tuhatta henkeä ja menestys oli täydellinen. Kuoro oli valinnut ohjelmaan parhaita "vetonumeroitansa" ja yleisö oli kaikesta päättäen ylen tyytyväinen kuulemaansa.

Syyskauden alkajaiskokouksessa 14. 9. jäi johtokunta muuten ennalleen, paitsi että tuomari P. Wahlroos erosi johtokunnasta. Hänen tilalleen valittiin tri T. Vanhatalo. Johto jäi entisiin tottuneisiin, lujiin käsiin ja niin alettiin entiseen tapaan työ intomielin ja utterana.

Ensimmäisenä näkyvänä todistuksena ahkeruudesta oli konsertti Kiukaisten Seuratalolla lokak. 24 p:nä. Täällä esitet-

tiin ensi kerran Madetojan hieno "Suvi-illan vieno tuuli" ja Wegeliuksen suosittu "Kaarina Maununtyttären kehtolaulu". Muutenkin oli ohjelma rikassisältöinen ja arvokas, mikä todistaa, että P. S. M. kaikkialla niin sivistyskeskuksissa kuin maaseudullakin tahtoi kuulijoilleensa tarjota parasta, mitä säveltäjämme olivat luoneet ja mitä mieskuorolaulu saattoi antaa. Konsertti alkoi kuoron omalla laululla ja päättyi mahtavalla "Olav Trygvasonilla" sekä ylimääräisenä annettulla "Porilaisten marssilla".

Kiukaislaiset olivat sekä kiitollisia että ihastuneita tästä harvinaisesta taidenautinnosta ja salintäyteisen yleisön "mielenosoituksista" ei tahtonut tulla loppua ensinkään.

Kotikaupungissa ei tänä syksynä annettukaan konserttia. Korvaukseksi siitä oli kuoro Lottien iltamassa 16. 10. esittänyt kokonaista 5 laulua ohjelmistonsa valionumeroista, nim. Genetzin "Mieslaulun", Lagercrantzin "Tonerna", Palmgrenin "Hiihtäjän virren", Kuulan "Nuijamiesten marssin" ja Reissigerin "Olav Trygvasonin". Toinen huomattava esiintymistilaisuus oli tänä vuonna, kuten aina, Itsenäisyyspäivän vietto, jolloin P. S. M. samoin oli erittäin anteliaalla tuulella.

Tätä ennen oli P. S. M:llä käynyt vieraita. Turkulaiset Laulun Ystävät kävivät vastavierailulla P. S. M:n sinne tehdyn kevätkäynnin johdosta. L. Y. antoi nim. marrask. 20 p:nä Teatteritalolla onnistuneen konsertin, jossa tri A. Järvinen ja op. J. N. Vainio P. S. M:n edustajina toivat kuorolle laakeriseppeleen, viimeksimainitun puhuessa vieraille. P. S. M. ja useat takäläiset musiikin ystävät olivat konsertin jälkeen kutsuneet Laulun Ystävät vieraikseen Palokunnantalolle. Siellä odottivat pitkät pöydät antimineen vieraita

ja isäntiä, joiden välillä heti alunperin vallitsi välitön ja virkeä laulajatoveruus. Porin kuoron puolesta op. J. N. Vainio lausui runopukuisessa puheessaan vieraat tervetulleiksi. Puhe viritti heti lämpimän tunnelman. Turun kuoron puheenjoht. ins. Länsivaara vastasi puheeseen ja sanoi, etteivät turkulaiset olleet tulleet Poriin antaakseen täällä min-käänlaisia taidonnäytteitä, vaan vastavierailulle, varsinkin kun porilaiset keväisen vieraskäyntinsä jälkeen Turkuun, olivat lähettäneet L. Y:lle sähkösanoman: "Janoamme kosta." — Tri Nordling — jonka P. S. M:n johtokunta oli saman päivän aamulla käynyt kutsumassa kuoron kunniajäseneksi samalla lahjoittaen hänelle kuoron kultaisen merkin — piti tämän jälkeen yhden parhaimmista puheistaan, josta lopulta muodostui kaunis ylistyshymni vanhalle Turulle. Metsänhoit. I. Kalkkinen vastasi puheeseen korostaen tri N:n merkitystä kirjailijana ja kutsuen hänet myöskin L. Y:n kunniajäseneksi. Tri Lautsia puhui metsänhoit. Kalkkiselle erinomaisena musiikkimiehenä, hyvänä toverina ja yhteisymmärryksen syyttäjänä ja kutsui hänet P. S. M:n "ikuiseksi" passiiviseksi jäseneksi antaen hänelle kuoron kultaisen merkin. — Puheita, laulua, soittoa ja iloittelua jatkui myöhään yöhön. Ilta oli kerta kaikkiaan hupaisa, oikea hyvän toverihengen ja valoisin laulajamielen juhla. Että vieraatkin olivat tyytyväisiä, sitä todistaa Turusta pari päivää myöhemmin saapunut sähkösanoma: "Kostonne oli täydellinen, kiitos veljet viimeisestä! Laulun Ystävät." —

Muuta ei enää olekaan mainittava vuoden 1926 vaiheista. Täydennämme muistiinpanoja vaan muutamilla numerotiedoilla: Harjoituksia oli vuoden mittaan pidetty 62, perhe-

I. Kalkkinen.

iltamia 2, vappuilltamia 1, siikaretkiä 1 ja konsertteja 5. Suojeluskunnan omakotirahastoa oli kartutettu Smk:lla 5,000: — ja Suomen Laulu-Akatemian rahastoa Smk:lla 1,000: —. Työtä oli läpi vuoden tehty lujasti, mutta väsymyksestä ei näkynyt merkkiäkään.

P. S. M. ei ollut antanut Porissa yhtään konserttia edellisenä keväänä esitetyn Requiemien jälkeen — ellei oteta lukuun Kirjurin-

luodon ulkoilmakonserttia Maataloustuottajain Keskusliiton kesäjuhlien yhteydessä. Reippaan mieskuoron ystävät tervehtivät sentähden ilolla heti vuoden 1927 alussa sanomalehdissä näkyntä uutista, että he saisivat jo helmik. 18 p:nä kuulla kuoron esiintyvän ja tekevän sen taaskin miltei kokonaan uudella ohjelmalla. Tätä konserttia varten oli kuoro alkanut harjoitella jo syksyllä ja heti joulunpyhien mentyä iskenyt kiinni työhön uudella innolla.

Madetojan "Suvi-illan vieno tuuli" oli jo esitetty Kiukais-ten konsertissa ja samoin "Kaarina Maununtyttären kehtolaulu", säv. Wegelius, mutta Porin yleisölle olivat nämä laulut uusia. Muita uusia sävellyksiä ohjelmassa olivat: Genetzin kansanlaulusovitus "Ii, ii illalla"; Merikannon sävellys Tegengrenin kauniiseen "Somnar jag in med blichen fäst", solis-

tina tri L. Lautsia; Kuulan "Polska"; Sibeliuksen "Fridolins dårskap"; Palmgrenin "Jo tulen kotihin"; Wennerbergin "Marsch" ("O, Gud som styrer") ja Bellmanin "Pohjahan juo". Sivorin sovittama "Kosioretki", Järnefeltin "Mennyt" ja Palmgrenin "Hiihtäjän virsi" ennen esitetyistä lauluista täydensivät ohjelman.

Ennenkuin kuoro konsertissaan 18. 2. ryhtyi suorittamaan illan ohjelmaa, kajautti se oman laulunsa, Sulho Rannan säveltämän ja oman Nortamomme sepittämän. Tämä laulu tuntui kuuluvan niihin, jotka käyvät sitä miellyttävämmiksi, mitä useammin ne kuulee. Ainakin näytti siltä, että yleisö otti sen nyt suuremmalla ihastuksella vastaan kuin entisillä kerroilla. Varsinaisen ohjelman esitys sujui kauttaaltaan hyvin. Solisti oli tavallistakin paremmassa vireessä ja pianosäestyksen hoiti rouva A. Lindroos taitavasti laulussa "Somnar jag in". Suvorin osa lauluista täytyi esittää toistamiseen ja salintäyteen yleisön mieltymys ja innostus hipoi muutamien esitysten jälkeen haltioitumista. Konsertti päättyi nytkin pontevasti esitettyyn "Porilaisten marssiin".

"Sissi" lopetti puolitoista palstaa pitkän kiittävän arvostelunsa toteamalla:

"P. S. M. liitti viime perjantaisella konsertillaan eittämättömästi kauneimman laakerinsa voittojensa sepeleeseen. Varmasti konsertissa läsnäollut yleisö on valmis myöntämään sen, niinkuin se yhtä varmasti on valmis myöntämään, että tällaisten saavutusten takana on suuremmoinen, aikaa ja vaivaa kysyvä työ. Mutta vielä varmempaa on, että yleisömmme mitä hartaimmin toivoo, että kuoron johtajassa ja sen jäsenissä vastakin riittäisi intoa jatkamaan tätä paikka-

kuntamme henkiselle elämälle tärkeätä työtensä. Että niin on, siitä ovat todistuksena ne sankat kaikkia yhteiskuntaluokkia käsittävät kansalaisjoukot, jotka saapuvat kuuntelemaan kuoron esityksiä ja että kuoro ansaitsee sen luottamuksen, joka sille yhteiskunnassamme annetaan yhtenä sen tärkeimpiä kulttuuritekijöitä, siitä on loistavana todistuksena kuoron äskenen, nyt kyseessä ollut konsertti." —

Hyvin suoritetun työn palkaksi, meni kuoro konsertin jälkeen muutamine kutsuvieraineen ilonpitoon Kauppaseuraan. Laulun ja soiton kaikuessa ja iloisen pakinan soristessa kului ilta nopeasti aamutunneille asti.

Tämän kevään "valloitusretki" muihin sk.-piireihin oli päätetty suunnata pohjoiseen, tällä kertaa Vaasaan ja tätä matkaa varten alettiin nyt innolla valmistautua. Porin pojat aikoivat saada kylmät pohjalaisetkin lämpenemään ja näyttää lakeuksien lapsille, kuinka länsisuomalaisetkin osasivat laulaa "Nuijamiesten marssin". Vaasan konsertti oli päätetty antaa toukok. lopulla. Sitä ennen oli kuitenkin toisia huomattavia esiintymistilaisuuksia.

Porin vapautumisen muistojuhlan vieton päättäjäisiksi oli, kuten tavaksi oli tullut, järjestetty juhlaillama Teatteritalolle. Mieluisana lisänä illan ohjelmassa oli P. S. M:n laulua, lopuksi pontevasti esitetty "Porilaisten marssi", jota yleisö seisollaan kuunteli. Vappuaamuna kaikui P. S. M:n virkistävä laulu Teatteriverannalla, vaikka edelliseksi illaksi järjestetyt P. S. M:n jo traditioksi käyneet vapputanssiaiset olivatkin kestäneet myöhään yöhön.

Kuoro oli saanut kutsun ottaa osaa Turun Yliopiston vihkiäis- ja promotiojuhllaisuuksien yhteydessä annettavaan suurkonserttiin Turun vanhan linnan pihassa 13. 5. Kutsua noudatettiin ja jäätävän kylmän tuulen puhaltaessa ja sään ollessa muutenkin koleaan astui P. S. M., ensin esiintyneitten sekakuorojen jälkeen laululavalle ja esitti Kuulan "Kullervon laulun". Kun Laulun Ystävät tämän jälkeen olivat esittäneet Törnuddin "Loitsun", nousivat yhdistyneet mieskuorot lavalle.

Tri A. Järvisen johtaessa lauloivat kuorot iskevän pontevasti Kuulan "Nuijamiesten marssin" ja Järnefeltin "Mennyt" sekä metsänhoit. I. Kalkkisen johdolla Palmgrenin "Hiiden orjien laulun" ja Kajanuksen "Sotamarssin". Komeat esitykset nostattivat vilkkaita mieltymyksen ilmaisuja. P. S. M:n esiintymisestä tässä tilaisuudessa antaa erään pääkaupungin lehden Turun juhlilla ollut edustaja sen tunnustuksen, että "kuoro toi vierailevana voimana, jopa huomattavan hyvänä, merkittävän lisän juhlain arvokkaaseen musiikki-ohjelmaan".

Koetellakseen oikein konserttilavalla kuntoaan lauloi P. S. M. Vaasan matkaa varten harjoittamansa ohjelman porilaiselle yleisölle Palokunnantalon näyttämöltä toukok. 19

Alfhild Lindroos.

p:nä klo 8 ip. antaen näin jo toisen konsertin tällä musiikki-kaudella kotikaupungissa. Näyte-esitys onnistui kaikin puolin hyvin. Runsaslukuinen yleisö oli kiitollinen ja sanomalehtien arvostelijat ennustivat ja toivottivat kaikin puolin onnistunutta Vaasan matkaa. Ohjelman kokoonpano oli seuraava: Järnefelt: "Mennyttä"; Madetoja: "Suvi-illan vieno tuuli"; Bellman: "Pohjahan juo"; Palmgren: "Jo tulen kotihin"; Wennerberg: "Marsch"; Sibelius: "Fridolins dårskap"; Lindblad: "Naturen och hjärtat"; A. Palmgren: "Vid havsstranden"; Kuula: "Nuijamiesten marssi", "Polska", "Tanssista palaataan" ja "Kullervon laulu". — Solistin puutteessa täytyi "Vid havsstranden" Porin konsertissa jättää pois ohjelmasta. Vaasassa se sen sijaan esitettiin, taiteilija Heikki Teittisen laullessa solo-osan.

Sunnuntai-aamuna toukok. 22 p:nä oli Porin Teatteritalon edustalla uljas autojono matkustajineen lähtövalmiina "keulat pohjoiseen suunnattuna". Johtajat Järvinen ja Lindroos olivat taasen hommanneet kuoron auton omistavilta ystäviltä yksityisautot matkaa varten. Ainoastaan yksi autobussi tarvittiin miesten kuljetukseen. Kevätaamu oli säteilevän kaunis auton lähtiessä liikkeelle ja kuorolaisten ja heidän naistensa rinta täynnä odotuksen riemua ja kiitollisuutta niitä auton-omistajia kohtaan, jotka olivat niin suuresti yhteiseen asiaan innostuneita, että olivat luovuttaneet autonsa tällaiselle pitkälle varoja kysyvälle matkalle ja monet vielä aikaansakin, lähtien ajajina mukaan. Kristiinassa, "Puolimatkan krouvissa" py-sähdyttiin. Kaupungin Lotat olivat matkalaisille järjestäneet varsin hauskan vastaanoton tarjoamalla heille Suojeluskunnan huoneistossa kahvia ja voileipiä, jotka näyttivät mais-

tuvan mainiosti. Vaasaan saavuttuaan saivat porilaiset heti kutsun sekakuoro "Sirpaleitten" kahvikekkereihin Koti-kahvilaan, missä vietettiin muutamia rattoisia hetkiä lämpimän toverihengen vallitessa. "Sirpaleet" ottivat vieraansa vastaan "Porilaisten marssilla", minkä jälkeen kuoron johtaja, toimitaja Kosti Könni tervehti vieraita, huomauttaen kuinka mieluisia ja mielenkiintoisia tällaiset kuorovierailut toisesta kaupungista olivat. Porin kuoron puolesta vastasi kuoron "virallinen" puhuja op. J. N. Vainio kiittäen kauniin sanoin kestityksestä ja lämpimästä vastaanotosta. Aika kului hauskassa seurustelussa ja kuorojen vuoroonsa laulellessa vallan liian nopeasti. Konsertin aika läheni. Oli lausuttava kiitokset ja riennettävä valmistautumaan sitä varten.

Klo 8 ip. oli Kaupungintalon tilava sali täynnä molemminkielistä yleisöä, joka jännittyneenä odotti kuulun suojeluskuntakuoron esityksiä ja otti sen vastaan raikuvin käntäntäputuksin, kun laulajain miehekkään ryhdikäs rintama oli asettunut paikoilleen. Konsertin sekä taiteellinen että ulkonainen menestys oli mitä parhain. Vaasalaiset oli valloitettu, he antautuivat ehdoitta pannen ilolla merkille porilaisten heittä kohtaan osoittaman kauniin huomaavaisuuden omistaa koko ohjelman loppuosa Kuulalle. Yleisö vaati puolet ohjelmasta toistettavaksi ja ylimääräisiäkin. Porin "Altti" oli tällä kertaa harvinaisen anteliaalla tuulella, sillä vaasalaiset saivat yli ohjelman Kajanuksen "Sotamarssin", "Porilaisten marssin" ja vielä Palmgrenin "Hiiden orjien laulun". Vaivojen palkaksi sai kuoro kaksi komeata ruusukimppua ja Vaasan Suojeluskunnalta kutsut illallisille Suomalaiselle Klubille.

Pitkän päivän ja hyvin suoritettun työn jälkeen maistuiakin ruoka erinomaisesti. Palan painimeksi annettiin aina välillä laulun kajahdella tai kuunneltiin kauniita puheita. Isäntäväen puolesta puhui tuomari Lauri Halme korostaen varsinkin sitä, kuinka P. S. M. toiminnassaan kiitosta ansaitsevalla tavalla yhdistää laulun ja puolustustahdon. Vieraitten puolesta kiitti kirj. Hj. Nortamo hauskasti kertoillen, mitä asian tuntijat sanovat satakuntalaisten ja eteläpohjalaisten laulutaidosta ja miten porilaiset siitä huolimatta, että tilasto oli heille murhaava, kuitenkin uskalsivat lähteä tälle matkalleen. Illan iloa lisäsi vielä useat Nortamo-laulut ja pistettiinpä väliksi polkaksikin. Hupaisa ilta hupeni pian ja kotimatka oli edessä. Hauskat muistot vaan jäivät kotiin vietäväksi.

Ettei tämä selostus Vaasan matkasta tuntuisi tyhjältä kerskailemiselta annamme painetun sanan puhua. "Vaasassa" kirjoitti Kosti Könni ensin todettuaan, että "yleisöä oli salin täydeltä ja innostus korkealla":

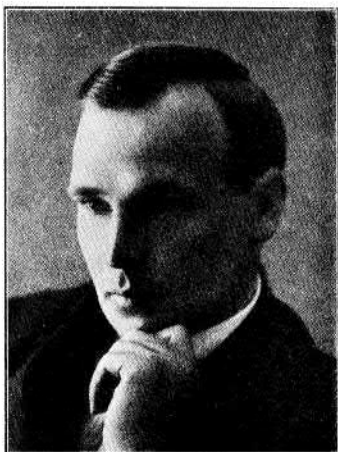
— — — "Äänivarat eivät ole erikoisen loisteliaat, mutta niiden käyttö on asiallisen taloudellista. Ensi tenori on riittävä ja yhteen soipa, käyttäen falsettia kaunissointuisesti pianissimo laulussa ja taas tarvittaessa kiinteästi kalskahtaen fortessa. Toinen basso on vankka.

— Mutta se mikä antaa kuoron esityksille tuoreuden ja elävän hengen, on tulkinnan rikas ilmeikkyyks. Kuoron johtajan persoonallinen käsitys tehtävien sisällöstä on havaittavissa kautta linjan. Se tuodaan esiin selkeästi, musikaalisesti punnittuna tehden laulun paljon sanovaksi ja mielenkiintoa ylläpitäväksi. Joustavat voima- ja tempovaihtelut, kantavat legatot

ja ryhdikkäät korostukset ovat tämän sanonnan välikappaleita ja niissä antoi kuoro parhaan näytteen taidostaan ja valmiudestaan. Erinomaisen selvä sanan lausunta kauniisti soivine loppukerakkeineen täydensi hyvää vaikutusta." —

"Nuijamiesten marssin" esityksestä sanoi K. K., "että se suoritettiin kerrassaan esikuvallisella tavalla" ja Ilkan arvostelija sanoi samaa esitystä "suuremmoisiksi". Molempien mielestä "Kullervon laulun" esitys kuitenkin "kruunasi" illan saavutukset. Samaa mieltä olivat kaupungin molemmat ruotsalaiset lehdet. "Vasa" mainitsi, että tänne kantaunut kuoron maine ja sen muualla saamat ylistävät kiitoslauseet saivat arvostelijan täällä alunpitäen asettamaan vaatimukset tavallista korkeammalle. Kuoro suoriutui kuitenkin erinomaisesti vaikeistakin tehtävistä ja lujitti näin ollen mainettaan Vaasassakin.

Kesä kului ilman mitään mainittavampaa ja syksyn työ alettiin tavalliseen aikaan. Johtajat ja johtokunta pysyivät paikoillaan ja kuoron jäsenlukukin näytti vakiintuneen 50-mieheksi, joka yhtä innokkaana, kuin ennenkin oli valmis ryhtymään työhön. Sitä laajennettiin nyt sikäli, että paitsi varsinaisia lauluharjoituksia, kuoron jäsenet ryhtyivät myöskin äänenmuodostamisen harjoitteluun. Opetusta tässä varsin tärkeässä harjoituslajissa antoi taiteilija Heikki Teittinen, joka oli tällä alalla eteväksi tunnettu. Opetusta annettiin sekä äänittäin että yksityisesti. Muutenkin oli hra Teittinen jo aikaisemmin tukenut kuoron toimintaa esim. esiintymällä solistina Vaasassa.

Heikki Teittinen.

Sulho Rannan "Työn laulu", joka muodosti II osan vuoden 1927 promotiokantaatista "Suvinen ilta", sepittänyt P. Mustapää. Toinen oli toim. K. Könnin mieskuorolle sovitama "Eteläpohjalainen kansanlaulu". "Työn laulun" pianosäestyksen hoitajaksi oli saatu rouva Alfhild Lindroos. Tämäkin puoli oli siis taatusti järjestetty. — Muita uusia ohjelmanumeroita oli Madetojan "Kevät keralla päiväin kuulakkain"; Merikannon "Lohdutus"; Södermanin romanttinen "Längtan" H. Säterbergin kauniiseen "Ser jag stjärnorna sprida sitt flammande sken"; Kuulan "Keinulla"; Palmgrenin iki-ihana "Säv, säv susa" ja Järnefeltin "Kulkijan huokaus", solo-osan esittäjänä hra Vilho Viikari.

Annamme "Sissin" sanoa kuinka konsertti onnistui:

"P. S. M:n konsertti oli uusi todistus siitä, kuinka paljon ja määrätietoista työtä tässä kuorossa tehdään esitysten taiteellisuuden hyväksi.

Saavutukset palkitsevatkin täydellisesti niiden eteen uhratun harrastuksen ja vaivannäön. Sitä todistavat osaltaan ne suosionosoitukset, joilla salin täyttävä yleisö vastaanotti jokaisen ohjelmanumeron.”

— — —

Yleisvaikutus konsertista oli arvostelijan mielestä se, että kuoro suoritti paljon taitoa vaativan ohjelmansa erinomaisen hyvin. Hän totesi että äänenmuodostamisen harjoitukset olivat kantaneet hyvää hedelmää ja että esitystavan hienostuneisuus oli ottanut aimo askeleen eteenpäin. Kaikki muut ohjelmanumerot esitettiin arvostelijan mielestä vallan erinomaisesti paitsi Södermanin Längtan, jossa pianissimot häipyivät olemattomiin ja rytmi oli liian hidas, joten yleisökään ei vaatinut tätä ihanaa laulua toistettavaksi. Arvostelija lopetti muuten ylistävän selostuksensa seuraavasti:

— ”Pieni vastoinkäyminen ei voi heikentää P. S. M:n valiokuoromainetta eikä jäävätä sitä tosi-asiaa, että P. S. M. konsertillaan liitti uuden laakerin voittojensa seppeleeseen.” —

Bj. Tidningin ”Pallus” on ”Sissin” kanssa samaa mieltä siitä, että, Södermanin laulua lukuunottamatta, oli konsertti onnistunut loistavasti.

Joulukuun 4 p:nä esitti P. S. M. saman ohjelman Rauman Yhteislyseon juhlasalissa. Vaikkei kuoro ollutkaan voinut lähteä matkalle aivan täysilukuisena — matkassa oli n. 35 miestä ja kapellimestari, rva A. Lindroos — onnistui konsertti hyvin. Ainoa mistä raumalaiset olivat tyytymättömiä, oli ohjelman kolme ruotsalaista laulua, joihin olisi pitänyt olla liitettynä suomennos tekstikirjassa.

Esiintymistilaisuuksista on vielä mainittava Itsenäisyyspäivän juhlahumalanpalvelus ja juhlaillat Teatteritalolla, jossa P. S. M. lauloi Kuulan "Nuijamiesten marssin", Merikannon "Lohdutuksen", Södermanin "Längtan" ja Rannan "Työn laulun" rva Lindroosin säestämänä.

Tähän päättyivät tämän vuoden julkiset esiintymiset. On kuitenkin vielä muutamia seikkoja mainittava ennenkuin siirrymme uuteen vuoteen. Kuoro oli v. 1927 alusta liittynyt Suomen Kuoroliiton jäseneksi kuului Liiton Tampereen piiriin. Sekä Liiton vuosikokouksessa Helsingissä 16. 6., että Kuoroliiton Tampereen piirin kokouksessa edusti P. S. M.:a op. J. N. Vainio, joka myöskin valittiin Tampereella piirijohtokunnan jäseneksi.

Kuoro oli vuoden kuluessa hankkinut itselleen useita uusia arvokkaita sävellyksiä. Sulho Rannalta oli ostettu "Työn laulu" P. Mustapään sanoihin, "Kuokkavieras" kansanrunoutta ja "Marssi" Erkki Rytkösen sanoihin ja Allan Palmgrenilta "Vid havsstranden". Selim Palmgrenilta oli päätetty tilata seuraavana vuonna Helsingissä annettavaa konserttia varten joku isänmaallinen, mieskuorolle sävelletty laulu ja saatiin jalosointuinen "Taiston tiellä" Larin Kyöstin sanoihin. Lisäksi sai kuoro lahjana toimittaja Kosti Könniltä kansanlaulusovituksen "Tie auki", jonka kuoro kiitollisena otti vastaan ja oli jo esittänytkin konserteissaan 24. 11. ja 4. 12. "Eteläpohjalaisen kansanlaulun" nimellä. Arkkitehti T. Nordmanilta oli kuoro saanut lahjaksi kaksi arvokasta Sibelius-käsikirjoitusta, joista kuoro oli esittänyt toisen, "Fridolins darskap", uutuutena konsertissa 18. 2. 1927.

Marrask. 29 p:nä pitämässään kokouksessa oli kuoro päättänyt, että kuoron ulkopuolella olevalle henkilölle, joka on kuoron toimintaa erikoisen huomattavasti avustanut tai tukenut voidaan johtokunnan harkinnan mukaan lahjoittaa kuoron hopeainen merkki. Ensimmäinen ja toistaiseksi ainoa, jolle tämä merkki tunnustuksena suuriarvoisesta avustuksesta on annettu, on rva Alfhild Lindroos.

Torkel Nordman.

Mainitkaamme vielä, että vuoden varrella oli pidetty 52 harjoitusta, paitsi lukemattomia äänenmuodostamisharjoituksia, 1 vappuillama, 1 tutustumisilta, 3 perheiltamaa ja annettu 5 konserttia. Sekä Turussa että Vaasassa oli käyty kuoron mainetta levittämässä. Lähestyvä vuoden vaihde voitiin siis tyytyväisin mielin ottaa vastaan.

Vuoden 1928 työ keskittyi alunpitäen sen huomattavimman merkkitapauksen, Helsingin konsertin, valmisteluun. Jo vuoden vaihteessa oli ohjelma valmiiksi suunniteltu. Tarkoitus oli tällä kertaa tutustuttaa pääkaupungin yleisö viimeisiin uutuuksiin mieskuorosävellysten alalla. Ohjelmaan oli tätä tarkoitusta silmälläpitäen onnistuttu hankkimaan 6 numeroa käsikirjoituksina esitettäväksi. Huomattava osa näistä oli humoristisia uutuuksia. Mutta paitsi sitä, että tahdottiin an-

taa helsinkiläisten kuulla uusinta mieskuoro-ohjelmistoa, oli konsertilla toinenkin tarkoitus.

Edellinen konsertti Helsingissä v. 1925 oli annettu näyteenä Porin suojeluskuntamiesten keskuudessa vallitsevasta lauluharrastuksesta. Tämä konsertti tahdottiin pikemminkin antaa hyvän maineen saavuttaneen mieskuoron taidonnäytteenä ja samalla saada pätevät, objektiiviset lausunnot siitä, oliko kuoro ja missä määrin edistynyt sitten viime esiintymisen. Ainoastaan pääkaupungin koulutetut ja P. S. M:n nähdessä persoonallisista vaikutteista vapaat musiikkiarvostelijat voivat kuoron nykyisestä taiteellisesta tasosta ja suorituksien täyspainoisuudesta antaa todellisuutta vastaavat lausunnot, ja ainoastaan tätä tietä voi P. S. M. itsekin saada tietää todellisen arvonsa. Jokaino mies kuorossa oli täysin tietoinen siitä, mitä ponnistuksia tämä päätös itsekultakin vaati ja minkälaista työmäärää se merkitsi, mutta jokainen teki parhaansa ja kuoron yhteishenki, yhteinen innostus oli lujempi nyt kuin koskaan. Johtajasta ikäänkuin säkenöi innostavaa mieltä ja teräksistä tarmoa laulajiinkin ja niin käytiin työhön käsiksi rautaisin ottein.

Vuoden ensimmäinen esiintymistilaisuus oli maist. Väinö Pesolan sävellyskonsertti 23. 2., jossa P. S. M. avusti laulamalla kolme pienempää mieskvartetisävellystä: "Kalastajapojan kaipaus", "Vieri viluvirteni" ja "Ryökkinä Suursaaressa" sekä torvisoittokunnan säestämänä komean "Ugrien laulun", joka Suojeluskuntain Yliesikunnan järjestämässä sävellyskilpailussa oli saanut I palkinnon. Maisteri Pesola kiitti kuoroa jälestäpäin kirjeellä, jossa hän m.m. sanoi: "Oli erittäin hauska tutustua todelliseen kuorokuriin ja ehdotto-

maan taiteellisuuteen tottuneeseen laulajajoukkoonne. Uskon, että kuoro tällä tiellä etevän johtajansa avulla tulee edelleen saavuttamaan huomattavia tuloksia." —

Vaasan "Sirpaleet" olivat ilmoittaneet saapuvansa vasta-vierailulle Poriin ja antavansa täällä konsertin maalisk. 11 p:nä Teatterisalissa. Muistaen sitä ystävällisyyttä ja vierasvaraisuutta, jolla "Sirpaleet" olivat ottaneet vieraansa vastaan Vaasassa edellisenä keväänä oli P. S. M. aamujunalla vaasalaisia vastassa ja vei heidät tervetuliaiskahville Teatterilämpöön. Tri Järvisen kerrottiin täällä ottaneen vieraat vastaan kahdella hyvin valitulla lauseella, jotka vaikuttivat sen, että vieraat heti tunsivat itsensä kovin tervetulleiksi. Konsertissa tervehtivät P. S. M:n edustajina op. J. N. Vainio ja tri A. Järvinen puhein ja laakeriseppelin vierailevaa kuoroa.

Naisliiton talolle kokoonnuttiin konsertin jälkeen yhteisille illallisille P. S. M. ja joukko kaupunkimme musiikkiväkeä isäntinä ja "Sirpaleet" mieluisina vieraina. Pohjalaisten ja porilaisten välit olivat koko illan mitä lämpimimmät. Op. J. N. Vainio toivotti sirpaleet ja sirpalettaret sydämellisesti tervetulleiksi ja neuvoi, kuinka hyvät suhteet kuorojen välillä saataisiin entistäänkin hellemmiksi. Pääsirpale, toim. Könni vastasi ja kutsui porilaisten laulajien pään, tri A. Järvisen oman kuoronsa "ikuisiksi" passiiviseksi jäseneksi, jonka merkiksi kiinnitettiin Sirpaleitten jäsenmerkki tohtorin rintaan. Tri Lautsia pyysi nyt puheenvuoroa ilmoittaen saaneensa tehtäväkseen kutsua toim. Könni P. S. M:n passiiviseksi jäseneksi, niinkään ikuisiksi ajoiksi, ja kiinnitti tämän jälkeen hra Könnin rintaan P. S. M:n kultaisen merkin. Suupalojen välissä laulettiin, soitettiin ja tanssittiin. Tri Vanhatalon kannel soi

Kosti Könni.

heliästi, toim. Könni lauloi "komiasti" ja tohtorien trio antoi kuulla taidokkaita esityksiään. Näin kului rattoisa ilta vallan liian pian ja eronhetket olivat edessä. —

Porin vapautuksen 10-vuotisjuhlallisuuksien yhteydessä esiintyi P. S. M. ensin juhlahjelmanpalveluksessa kirkossa ja sitten juhlapäivällisillä Cygnæus-koululla. Siellä kuoro lauloi useaan eri otteeseen ja tervehti Sibeliuksen mahtavalla "Isänmaalle"

suojeluskuntaveteraania, parooni Gustaf Wredeä tämän 70-vuotispäivän johdosta. Päivällisten lopettajaisiksi lauloi kuoro "Porilaisten marssin" päivällisvieraiden seisten sitä kuunnellessa. Illalla oli järjestetty juhlailtama Teatterisaliin. P. S. M. avusti juhlaa laulamalla Madetojan "Kevät keralla päivän kuulakkain", Palmgrenin "Säv, säv susa", Kuulan "Virta venettä vie" ja "Nuijamiesten marssin". Varsinkin tämä viimeinen laulettiin sellaisella antaumuksella, että yleisö ei lopettanut myrskyisiä suosionsoituksiaan, ennenkuin kuoro marssi lavalle uudestaan ja lauloi vielä Kajanuksen "Sotamarssin". Juhlan ruotsinmaalaiset vieraat kenraali Linder ja eversti Malmberg ihmettelivät ja ihailivat kaupunkimme suojeluskuntakuoron suuremmisia esityksiä. Varsinkin näytti "Nuijamiesten marssi" tehneen heihin syvän vaikutuksen.

Suojeluskuntain Ylipäällikkö, kenraali Malmberg sanoi myös, ettei hän ollut koskaan kuullut minkään kuoron esittävän "Nuijamiesten marssia" niin hyvin ja niin väkevästi, kuin P. S. M. sen esitti.

Vappu tuli ja P. S. M. otti sen vastaan laululla aamulla ani varahin Teatteritalon verannalla. Illalla oli P. S. M. yleisölle valmistanut kevään riemujuhlan vapputanssiaisten muodossa Teatterin salissa. Tuvantäyteinen yleisö nautti sekä laulusta että keväästä.

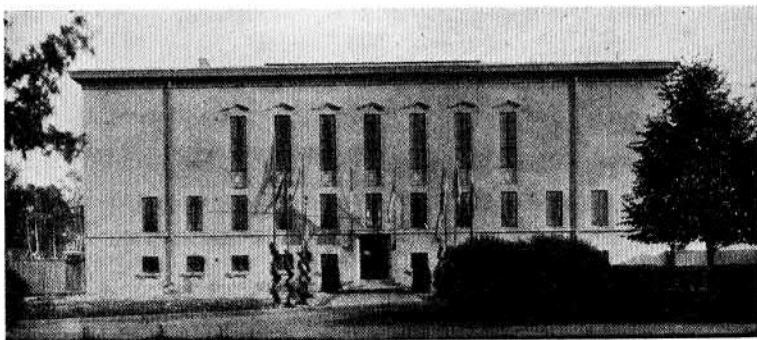
Pohjois-Satakunnan nuorisoseurojen laulu-, soitto- ja urheilujuhlien yhteydessä P. S. M. antoi konsertin Merikarviaalla Kinoteatterissa 17. 6. klo 12,15 p. Yleisöä oli konsertissa yli 500 henkeä ja suosionosoitukset olivat voimakkaat. Ohjelmaan oli nytkin valittu ohjelmiston parhaita numeroita ja mieskvartettsävellysten tuoreimpia uutuuksia. Yleisön "rauhhoittamiseksi" täytyi kuoron laulaa useita ylimääräisiä lauluja.

Syksyllä teki kuoro ensimmäisen konserttimatkansa läheimpien naapurien luokse Reposaarelle, missä annettiin hyvin onnistunut konsertti syysk. 9 p:nä kansakoulun juhlasalissa. Ohjelma oli pääasiassa sama kuin Merikarvian konsertissa. Reposaarelaisille vaan ei sentään laulettu mahtavaa "Karjalaa", vaan saivat he sen sijaan Sibeliusta. "Nuijamiesten marssi" ja Pesolan uutuudet "Vieri viluvirteni" ja "Ryökkinä Suursaarella" esitettiin kummassakin paikassa. Samalla matkalla tehtiin myöskin tavanmukainen, joka syyskesän ohjelmaan ehdottomasti kuuluva siikaretki. Tämän syksyinen siikaretki olikin erikoisen hieno ja komea, sillä toiminimi A. Ahlström Oy. oli kuorolle velkaa entisistä esiintymisistä ja pyysi saada suorittaa velkansa tarjoamalla kuorolle ja sen kutsu-

mille vieraille siikapäivälliset Mäntyluodon hotellissa. Toimiminen W. Rosenlew & Co Ab., joka aina on suhtautunut erittäin lämpimästi suojeluskuntatyöhön, antoi kuorolaisten käytettäväksi yhden höyrylaivoistaan matkaa varten. Ei tarvinnut lisätä, että tämän retken jättämät muistot olivat yksinomaan mieluista.

Nyt ei kuitenkaan ollut aikaa jättäytyä mieluisten muistojen valtaan, sillä Helsingin matka oli ovelta ja valmennustyötä oli tehtävä — lujasti. Ei säälinyt johtaja itseään eikä poikiaan. Ei kukaan enää muistanut, että joskus oli päätetty pitää harjoituksia kahdesti viikossa. Niitä oli nyt yhtenä, eikä viikon päivistä ehditty lukea pitää. Välillä pidettiin tärkeitä kokouksia. Syyskauden alkajaiskokous oli ollut jo syysk. 3 p:nä. Siinä oli valittu kuorolle johto ja hallitus kuluvaa kymmenettä työkautta varten. Mitään muutoksia ei virkailijoiden suhteen ollut tapahtunut. "Esikunnan" nerokas kokoonpano — 2 miestä kustakin äänestä, joten johtokunta muodosti kaksinkertaisen kvartetin eli tavallaan "mallikuoron" kuorosaan — oli pysytetty ennallaan ja tahtipuikko oli edelleenkin uskottu omistajansa hoidettavaksi. Tilintarkastajiksi oli valittu hrat E. Boman ja N. Mantere. Syysk. 17 p:nä piti johtokunta kokouksen, jossa suunniteltiin keväällä 1929 kuluneen 10-vuotisen toimintakauden johdosta järjestettäviä juhlallisuuksia. Paitsi juhlakonserttia päätettiin saada toimeksi myöskin juhlaulkaisu, joka ennen kaikkea sisältäisi kertomuksen kuoron toiminnasta kuluneiden 10 vuoden aikana. Kertomusta laatimaan päätettiin pyytää rva Tyyne Söderström tai hänen kieltäytymisensä varalta toimittaja E. Ukkonen.

Syysk. 30 p:nä oli merkkipäivä Porin Suojeluskunnan historiassa. Silloin vihittiin tarkoitukseensa Porin Suojeluskunnan oma, uusi talo, jonka suojissa P. S. M:llekin oli varattu oma suuri huone. Tosin se oli yhteinen Lottien kanssa, mutta näin oli kumpikin osakas päässyt puolella sisustamiskustannuksista. — Suojeluskunnantalon vihkimisen toimitti Suoje-

Porin Suojeluskunnantalo.

luskuntain Ylipäällikkö ja P. S. M. otti osaa juhlallisuuksiin esittämällä juhlailltamassa Törnuddin "Loitsun", S. Palmgrenin "Säv, säv susa", Madetojan "Suvi-illan vieno tuuli" ja viimeisenä numerona Kajanuksen "Sotamarssin". Yleisö oli kuitenkin niin innostunut, että kuoron oli pakko marssia uudelleen näyttämölle ja laulaa vielä Kuulan "Nuijamiesten marssi". Vasta tämän jälkeen yleisö tyyntyi. Uusi juhlasali osoittautuikin olevansa mainio konserttisali, jopa siinä määrin, että muuan helsinkiläinen asiantuntija vertasi sitä Turun vanhan Akatemiatalon juhlasaliin, joka akustisessa suhteessa on tun-

Niilo Mantere.

nustettu maamme parhaaksi. P. S. M. oli siis oman kodin ohella saanut myöskin oivallisen konserttisalin.

Tässä salissa antoi P. S. M. ensimmäisen konserttinsa 19. 10. esittäen siinä porilaisille Helsingin ohjelmansa. Väkeä oli täysi huone ja osoitti se pitkin iltaa numero numerolta yhä lämpimämmin suosiotansa. Laulajat alottivat ohjelman omalla laulullaan, jota yleisö seisoen kuunteli. Tämän jälkeen astui

esiin Porin Lotta-Svärd yhdistyksen lähetystönä kapt. rouva Helvi Wiedmer, yhdistyksen puheenjohtaja, sekä neidit Anna Sumelius ja Gertrud Hammarström ja luovuttivat juhlallisesti yhdistyksen puolesta P. S. M:lle kauniin sinisen silkkipun, johon P. S. M:n merkki oli kullalla ommeltu. Lippua luovutettaessa puhui rva Wiedmer kauniita, isänmaallisia sanoja. Kuoron kiitoksen esitti antajille lämpimin sanoin op. J. N. Vainio. Yleisö kunnioitti tätä juhlallista toimitusta nousten seisomaan ja moni kuoron ystävä iloitsi kuoron kanssa vilpittömästi siitä, että P. S. M. vihdoin oli saanut oman lippunsa. Lipusta puhuttaessa voitaneen tässä vielä mainita, että vaativan koristeompelun oli taidokkaasti suorittanut lotta Anna Sumelius. Oman lippunsa ensimmäiseksi kantajaksi valitsi kuoro yksimielisesti liikkeenjohtaja Niilo Mantereen.

Mutta palatkaamme konserttiin ja sen ohjelmaan. Suori-

tuksesta ei yleisön mieltymyksestä päättäen ole muuta kuin hyvää sanottavana. Ohjelma oli, kuten jo aikaisemmin on viitattu, harvinainen monine uutuuksineen ja erikoinen siinä suhteessa, että sen koko keskiosa oli omistettu yksinomaan humoreskin tapaisille mieskuorosävellyksille. Paitsi sitä, että ohjelmassa oli vanhempien mestarien kuten Sibeliuksen — jonka laulua "Fridolins dårskap" ei tiettävästi ollut ennen Helsingissä esitetty ja Palmgrenin — jolta kuoro oli tätä konserttia varten saanut "Taiston tiellä" — uutuuksia, oli ohjelmassa nimet Ranta, Pesola, Kyander ja Könni edustamassa nuorinta ja uudenaikaisinta säveltäjäpolvea. Helsingin konsertissa esitettävä ohjelma oli kokonaisuudessaan seuraava:

Suvi-illan vieno tuuli	<i>Madetoja</i>
Niinkuin ennen (Käsikirj.)	<i>Pesola</i>
Solo Lauri Lautsia	
Fridolins dårskap (Käsikirj.)	<i>Sibelius</i>
Tårar	<i>Palmgren</i>
—	
Eteläpohjalainen kansanlaulu, sov. (Käsikirj.)	<i>Könni</i>
Kuokkavieras (Käsikirj.)	<i>Ranta</i>
Renkutus (Käsikirj.) scv.	<i>Kyander</i>
Polska	<i>Kuula</i>
—	
Loitsu	<i>Törnudd</i>
Serenaadi, solo Vilho Viikari	<i>Kjerulf</i>
Säv, säv susa	<i>Palmgren</i>
Taiston tiellä (Käsikirj.)	<i>Palmgren</i>

Helsingin konserttiin oli enää vain kaksi viikkoa aikaa. Ne käytettiin ahkeraan valmentamistyöhön. Eikä tämä ra-

joittunut vaan musikaaliseen puoleen. Myöskin kuoron jäsenten moitteettomaan sotilaalliseen esiintymiseen oli huomiota kiinnitettävä. Tätä tarkoitusta varten oli "sotilaalliseksi" valmentajaksi valittu Satak. sk.-piirin sotilasohjaaja hra T. Viskari, joka näin ollen sai toimia P. S. M:n "ylimääräisenä sotilasohjaajana".

Kun kuoro sitten marrask. 3 p:n aamulla saapui Helsingin asemalle, olivat sitä asemalla vastassa tervetulleiksi toivottamassa Laulu Miesten ja Y. L:n edustajat ja torvisoittokunta, joka soitti reippaan marssin tulijain kunniaksi.

Kuoron konserttiin illalla Yliopiston juhlasalissa oli saapunut salin täydeltä yleisöä, jonka joukossa nähtiin Suojeluskuntain korkeinta päällystöä sekä suuri joukko musiikki- y.m. piirien edustavimpia henkilöitä. Kuoron asettuessa laulurintamaan lavalle — ryhdistä ja reippaasta jalannoususta päätäten olivat hra Viskarin opetukset langenneet hyvään maahan — otti yleisö sen vastaan raikuvin kättentaputuksin. Suosionilmaisut kasvoivat yhä, kun kuoro konsertin "avajaisiksi" antoi oman laulunsa sävelten kaikua. Vasta tämän jälkeen siirryttiin varsinaisen ohjelman suoritukseen. Kuoron esitykset otettiin vastaan "suorastaan myrskyisin suosionosoituksin" sanottiin lehdissä ja vaatimalla vaadittiin enemmän kuin puolet ohjelmasta toistettavaksi. Yleisön vaatimuksesta esitettiin kolme ylimääräistäkin numeroa. Molemmat solistit, tri L. Lautsia ja urkuri V. Viikari, voittivat aivan erikoisen suuressa määrässä kuulijain sydämet.

Kuoro sai konsertin aikana ottaa vastaan useita kunnianosoituksia. Laulu Miehet, Y. L., Kansalliskuoro ja Satakuntalainen Osakunta tervehtivät kuoroa puhein ja laakeriseppe-

lin, Suomen Laulun puolesta ojennettiin ylistävin sanoin kaunis kukkalaite ja monet yksityiset esittivät tervehdyksensä kauniiden kukkaislähetysten muodossa.

Konsertin jälkeen olivat Laulu Miehet ja Y. L. kutsuneet P. S. M:n yhteisille illallisille Laulu Miesten huoneistoon. Täällä leht. A. Siegberg lausui vieraat sydämellisesti tervetulleiksi. Puheeseen vastasi Porin kuoron puheenjohtaja. Illallisten kestäessä pidettiin vielä lukuisia muitakin puheita. Tri T. Vanhatalo lauloi humoristisia lauluja ja maist. Ilmari Räsänen luki muutaman Nortamo-jaarituksen puhuen samalla lämpimiä sanoja kirjailijalle, joka oli läsnä. Tuon tuostakin kajahteli kaunis laulu, milloin kuoron, milloin yksityisten esittämänä. Mieliä oli lämmin ja ilta jäi muistorikkaana väikykymään mieliin.

Yleisömenestykseen nähden oli konsertti onnistunut loistavasti. Jännittyneinä odottivat kuorolaiset arvostelijain lausuntoja. Uudessa Suomessa kirjoitti M. T.(urunen):

— "Reippaitten porilaisten esityksiä oli eilen illalla Yliopistolla runsaasti yleisöä kuulemassa. Mistäpä voisikaan löytää sopivampaa maaperää mieskuorolauluviljelykselle, kuin suojeluskunnan riveistä. Siellä se juuri on omiansa innostavana voimana lietsomaan isänmaallista henkeä ja terästäämään suojelustahtoa ja siellä voi se sitten sävelien avulla harjoittaa herättävää vaikutustaan muuhun kansaan.

Eilinen konsertti osoitti muuten, että kuoro ei ole tyytynyt laulamaan yksistään tässä hengessä eikä myöskään muussa esim. 'sitsilaulujen' merkeissä, vaan että takana ovat tos mieskuorolaulutaiteelliset pyrkimykset. Jo ohjelman valinta todisti sitä. Oli myös hauska kuulla vaihteeksi uutuuksia muiden vanhojen

koeteltujen numeroiden lomissa. Näistä erikoisemmin jäivät mieleen Pesolan surumielinen 'Niinkuin ennen', johon solon lauloi kauniisti Lauri Lautsia ja Könnin ja Kyanderin kansanlaulusovitukset. — — — Muusta ohjelmasta olisi mainittava Selim Palmgrenin hieno 'Säv, säv susa' ja väkevähenkinen 'Taiston tiellä' sekä Törnuddin 'Loitsu'. Kuoron esityksistä kävi ilmi, että työtä on tehty lujasti. Niinpä kuorokuri oli sotilaallisen tiukka, rytmillinen käsittely täsmällistä ja tekstinlausunta selvää ja kimmoista. Myös kuorokaiussa huomasi yhtenäisyyden pyrkimystä. Sointupuhtaudessa ollaan vielä alkutaipaleella, niinkuin Madetojan laulusta 'Suvi-illan vieno tuuli' ja Kjerulfin 'Serenaadista' kuuli." — — —

Helsingin Sanomien arvostelija L. M. (säveltäjä Madetoja) kirjoitti:

"P. S. M:n taiteellisista saavutuksista on maine kantautunut tänne pääkaupunkiin saakka. Ja kuoro ei pettänyt odotuksia. Altti Järvisen johtamana laulu-kuoro suoritti osittain hyvinkin vaativan ohjelmansa kaikkea tunnustusta ansaitsevalla tavalla. Puhtaus on, jollei täysin mallikelpoinen, niin ainakin sangen tyydyttävä, tekstin lausunta hyvä, yhteislaulu kiitettävän täsmällistä." — — —

Iltalehden musiikkiarvostelija M. P.(aavola) kirjoitti:

— — — "Suojeluskunta-aatteeseen liittyvien tarkoituserien ohella tuntui kuorolla olevan myös korkea taiteellinen päämäärä, kunnioitusta herättävät pyrkimykset, jotka ovat antaneet paljon hyviä tuloksia. Tätä todisti jo arvokas ohjelmakin, mutta ennen kaikkea sen suurta tunnustusta ansaitseva suoritus.

Ennenkaikkea kiintyi huomio selväpiirteiseen jäsentelyyn ja sävellyksien ilmettä sattuvasti tehostaviin voimavaihteluihin. Kun tämän lisäksi on johtajalla kykyä liittää laulajat rytmilliseen yksimielisyyteen ja terästäää selvää sanojen lausuntaa, tunki kuulevansa mieskvartettia, joka korkeammankin mittapuun mukaan täyttää sängen suuret vaatimukset. Joskus sattunut epäpuhtaus ei sanottavasti häirinnyt illan yleisvaikutusta." — — —

Hufvustadsbladetin arvostelija K. E.(kman) uhrasi harvinaisen monta senttiä konsertille ja lausui m.m. seuraavasti:

"Äänivarat ovat sängen hyvät ja melkoisen pehmeäsointuiset; äänen väritykselle ja esittämistaidolle on johtaja Altti Järvinen omistanut huomattavan suurta huolta. Intonatio oli ohjelman yksinkertaisemmissa numeroissa tyydyttävä, jota vastoin harmonisesti vaikeammassa tehtävissä, kuten Pesolan ja Palmgrenin lauluissa, puhtauteen nähden oli jonkun verran toivomisen varaa. Kuoron vahvin puoli oli tekstin käsittely, joka oli verrattavissa siihen, mitä parhaimmat mieskuorot voivat tarjota." — — —

Siihen nähden, että arvostelijat olivat kaikki kuorolle ja sen johtajalle vieraita henkilöitä ja lisäksi todella päteviä alalansa, saattoi kuoro olla varsin tyytyväinen arvolauseisiinsa. Näitä arvosteluja ei ollut lieventämässä kotikaupunkilaisarvostelijain liikanainen suosikkinsa hemmoittelemisen tai isäntävän kohteliaisuus vierailevia kohtaan, vaan täytyi näitä pitää objektiivisina ja oikeudenmukaisina, joskin ehkä sointupuhtauteen nähden hieman ankarina. Mutta hyvä niinkin!

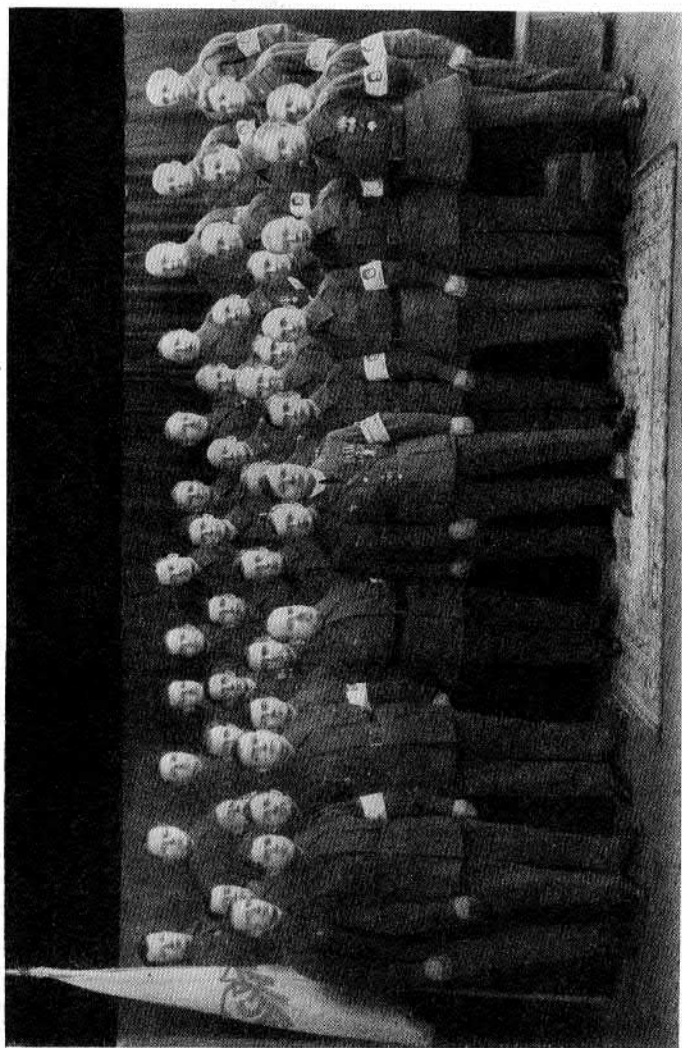
Helsingin konsertti radioitiin ympäri Suomen, niin että kotikaupunkilaiset ja muutkin kaukaiset saivat kuulla sen.

Tämä seikka tuotti P. S. M:lle suuren määrän ylistäviä kiitoskirjeitä läheltä ja kaukaa. Monet tuhannet ihmiset olivat täten saaneet nauttia kauniista mieskuorolaulusta ja elää mukana juhlatunnelmassa Yliopiston juhlasalissa.

Vuoden 1928 toiminnasta ei Helsingin matkan jälkeen ole enää paljon kerrottavaa. Kotiin tultua oli kuorolla "karonkka" onnistuneen Helsingin matkan juhlimiseksi ja siitä ei tarvinne sanoa, että siellä pidettiin hauskaa. Kuoro kiitti johtajaa ja johtaja kiitti kuoroa ja jokainen oli itseensä ja toisiinsa tyytyväinen. Elämä tuntui jonkun verran keveämmältä nyt kuin ennen Helsingin matkaa. Kuoron keskuuteen oli vuoden alussa perustettu jazz-orkesteri, jossa pianistina avusti rva Lindroos. Tämä orkesteri oli ennenkin iloa lisännyt kuoron, vieläpä muidenkin kekkereissä. Tietysti se oli ilon yllyttäjänä tälläkin kertaa.

Kuoron väsymätön johtaja ei kuitenkaan laskenut laulaja-laumaansa vielä joululomalle. Ensin käytiin Lauttakylässä laulamassa. Siellä annettiin konsertti Karhulassa sunnuntaina 16. 12. "hyvälle huoneelle" ja hyvällä menestyksellä. Ohjelma oli suureksi osaksi sama kuin Helsingissä.

Näin olemme kuoron vaiheita kuvatessamme päässeet kuluksissa olevaan kevätkauteen 1929. Sen työ on kulkenut suureksi osaksi 10-vuotisjuhlien valmisteluissa. Valmistustöiden lomassa annettiin sentään konsertti Porin Näyttämön toiminnan tukemiseksi Porin Suojeluskunnantalolla 27. 1. klo 14. Ohjelma oli sama kuin Helsingin konsertissa. Yleisöä oli sali aivan täynnä, ja heti konsertin alussa se lämpeni innostuen pitkin matkaa yhä enemmän eikä tyytynyt ennenkuin sai useita toistoja ja "Porilaisten marssin" yli ohjelman.

P. S. M. keväällä 1929.

Helmik. 10 p:nä vieraili Y. L. Porissa. Haluten palkita Helsingissä osakseen tulleen sydämellisen vastaanoton, oli P. S. M:n johtokunta ja muita kuorolaisia vieraita vastassa asemalla vieden heidät sieltä suoraapäätä Suojeluskunnantalolle Louhi-kahvilaan tervetuliaiskahville. Konsertissa tervetivät P. S. M:n puheenjohtaja ja johtaja Y. L:a, edellinen pitämällä kauniin puheen ja jälkimäinen ojentamalla komean laakerilyyran heille. Konsertin jälkeen oli Teatterisaliin Porin kuoron toimesta järjestetty illallistanssiaiset, joissa oli joukkoa puoleentoista sataan henkeen. Tri L. Lautsia lausui vierailevan kuoron tervetulleeksi Poriin ja tähän yhteiseen illanviettoon. Y. L:n puheenjohtaja E. Saarinen vastasi puheeseen kiittäen kuoronsa puolesta isäntiä ja vielä enemmän illan emäntiä. Kuorot lauloivat yhdessä ja erikseen ja P. S. M:n jazz-orkesteri soitteli pitkin iltaa. Tanssi näytti sujuvan erinomaisesti ja kaikilla, niin vieraililla kuin omalla vällä, tuntui olevan oikein hauskaa. Toivottavasti Y. L:lle jäi siksi mieluisat muistot tästä matkasta, ettei porilaisten tarvitse taaskin yli 30 vuotta odottaa heidän seuraavaa tulemistansa.

Todisteena siitä, että Suojeluskuntain ylimmän johdon tahollakin pannaan arvoa P. S. M:n toiminnalle, on P. S. M. saanut kutsun 15-miehisenä ryhmänä johtajansa mukana ottaa osaa Suojeluskuntain Yliesikunnan 10-vuotisjuhlallisuuksiin Helsingissä maalisk. 16 p:nä 1929 avustamalla juhlan ohjelmassa sekä esittämällä laulua juhlaillallisilla.

Kuoro viettää 10-vuotisen toimintakautensa muistoa maalisk. 22 p:nä Suojeluskunnantalolla annettavalla juhlakonsertilla, jonka ohjelmaan on valittu kuoron oman ohjelmiston ja samalla mieskuorolaulumme parhaita numeroita ja edusta-

vimpiä nimiä. Genetziä edustaa kaksi laulua: kuoroteknillisesti katsoen mainiosti tehty sävellys "Karjala" ja soinnukas, kuoron ensimmäisessä konsertissa 1. 5. 1920 esitetty "Metsän hartaus". Selim Palmgren esiintyy ohjelmassa myöskin kahdella sävellystensä helmistä valitulla numerolla "Hiiden orjien laululla" ja "Hiihtäjän virrellä", sekin esitetty 1. 5. 1920. Sibelius, Kuula, Törnudd, Järnefelt, Madetoja, Faltin ja Sivori sekä kuoron oma jäsen Allan Palmgren esiintyvät kukin yhdellä säveltaiteensa parhaita numeroita. Ohjelma on kokonaisuudessaan seuraava:

Metsän hartaus	<i>Genetz</i>
Venematka	<i>Sibelius</i>
Vid havsstranden (solo L. Lautsia) .	<i>A. Palmgren</i>
Virta venhettä vie	<i>Kuula</i>
—	
"Du har sörjtit nu igen" sov.	<i>Faltin</i>
Sirkka	<i>Järnefelt</i>
Kosioretki	sov. <i>Sivori</i>
Hiiden orjien laulu	<i>Palmgren</i>
—	
Hiihtäjän virsi	<i>Palmgren</i>
Kevät keralla päivän kuulakkain ..	<i>Madetoja</i>
Loitsu	<i>Törnudd</i>
Karjala (ten. solo T. Vanhatalo) ..	<i>Genetz</i>

Konsertin jälkeen on kuorolla ja kutsuvierailta yhteinen juhlaillanvietto.

Kuorossa on nykyään jäseniä 53. Kuoron johtaja on res. luutnantti Altti Järvinen ja varajohtaja tri Lauri Lautsia. Kuoron hallintoa hoitaa 8-miehinen johtokunta, johon paitsi kuoron johtajaa ja varajohtajaa kuuluvat opettaja J. N. Vainio

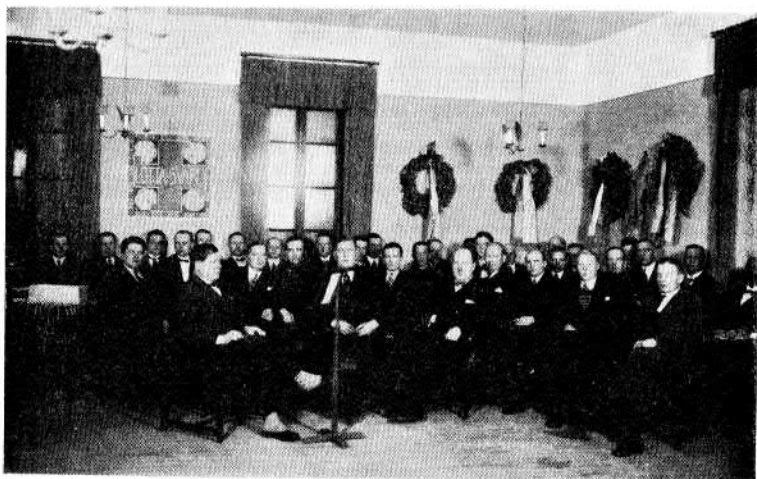
puheenjohtajana, konttoripäällikkö Arvo Valio, varapuheenjohtajana, isännöitsijä Artturi Valio sihteerinä, prokuristi Väinö Koskinen taloudenhoitajana sekä tuomari Paavo Bergius ja tri Toivo Vanhatalo lisäjäsenedinä. Näistä ovat hrat Järvinen, Vainio ja Artturi Valio kuuluneet johtokuntaan kuoron perustamisesta saakka. Kuoron tilintarkastajina toimivat nykyään kirjanpitäjä Eric F. Boman, joka on ollut tässä toimessa alusta asti ja liikkeenjohtaja Niilo Mantere. Ääniviskaaleina ovat hrat Aarne Vuorio I tenori; Edvin Sarin II tenori; E. V. Andersin I basso ja R. Hakaniemi II basso. Seuraavat laulajat ovat olleet kuorossa mukana koko 10-vuotisen toiminta-ajan:

Väinö Koskinen	I tenori
Aarne Vuorio	„
Yrjö Tuulos	I basso
Arvo Valio	„
Artturi Valio	„
Alvar Vuorilehto	„
Niilo Mantere	II basso
J. E. Saha	„
V. Taipale	„
J. N. Vainio	„

Näiden lisäksi on kymmenen vuoden vaivat kestäneenä miehenä mainittava kuoron johtaja, Altti Järvinen. Toivottavasti "veteraaneilla" riittää voimia ja kestävyyttä vielä moniksi 10-vuotiskausiksi eteenpäin!

Tähän päättyy kertomus Porin Suojeluskunnan Mieskuoron synnystä ja sen toiminnasta ensimmäisellä 10-vuotistaipaleella. Kuten kertomuksesta ilmennee, on kuoron jäseniä

aina innoittanut rakkaus lauluun ja lämmin isänmaallinen suojeluskuntamieli, sillä monet kuoron jäsenistä ovat suorittaneet kaksinkertaisen työn suojeluskunta-aatteen hyväksi olemalla samalla kertaa laulajia ja aktiiviseen toimintaan osaa-ottavia suojeluskuntalaisia. Eräs vuosikertomuksista päättyy sanoilla: "Ahkeruus on aina ollut tunnussanamme, korkea taiteellinen

Harjoituksissa omassa kodissa.

taso päämäärämme ja isänmaallinen, toverillinen henki johtotähtemme." Näissä merkeissä on P. S. M. sangen ansiokkaan puolustustahdon lujittamistyön ohella tehnyt suurimerkityksellistä kulttuurityötä musiikkiharrastusten ylläpitäjänä ja lauluidon korottajana ei vaan omalla paikkakunnalla, vaan laajemmalla alueella. Tämä kulttuurityö, jonka ihailua herättävät tulokset nyt jo ovat näkyvissä, mutta jonka hedelmät täysin kypsyvät vasta vuosikymmenien kuluttua, tulee varmaan

kerran, kun maamme sivistys- ja varsinkin musiikin historia kirjoitetaan, rikastuttamaan teosta monella kauniilla sivulla.

Kaikkien kuorojen menestys riippuu suuresti siitä, minkälainen yhteishenki niitä elähyttää ja yhteishengen säilyminen taas edellyttää sellaista johtajaa, johon kaikki voivat luottaa ja joka aina pystyy valamaan kuuroonsa uutta intoa ja kestävä harrastusta. P. S. M:lla on ollut onni saada sellainen johtaja ja johtajalla puolestaan on ollut ilo saada johtaa mieskuoroa, jonka toverihenki, yhteismieli on kuoron perustamisesta asti ollut esimerkillisen lämmin ja eheä. Vaikka P. S. M:n riveihin on kuulunut miehiä kaikista yhteiskuntakerroksista ja porvarillisista puolueista, vieläpä molemmista kieliryhmistä, eivät sen lämmintä lauluintoa ja isänmaallista suojeluskuntahenkeä ole koskaan mitkään sora-äännet päässeet häiritsemään. P. S. M:n johtajan ja jäsenten välistä suhdetta voidaan parhaiten kuvata Runebergin säkeellä: "Toinen luottaa toisensa, häneen me ja meihin hän."

P. S. M. on aina pyrkinyt kasvattamaan jäsenistään oikean suojeluskuntahengen elähyttämiä kansalaisia ja reippaita laulajia. Kun kuoro nyt lähtee taivaltaamaan toista vuosikymmentänsä, toivokaamme, että sen tie kulkisi yhä eteenpäin ja ylöspäin jalostavan laulumielen kohottamisessa, suojeluskuntaatteen lujittamisessa ja isänmaanrakkauden syventämisessä — yhä korkeampia päämääriä ja suurempia saavutuksia kohti!
Porissa, maaliskuulla 1929.

T y y n e S ö d e r s t r ö m .

Tuonen saalis.

*Poistuneet on piiristämme,
Kaunihiesta kaarestamme
Laaulliset laulumiehet,
Ylevimmät ystävämme
Tuonen suurehen tupahan,
Manan maille mairehille.*

Porin suojeluskunnan mieskuoron riveistä on kuluneen 10-vuotisen toimiajan kuluessa kuoleman kautta poistuneet seuraavat 10 laulajaa:

	Kuorossa	Kuoli
1. Forsberg, Joel.	1920—21. 1. ten.	1921
2. Granqvist, Bengt.	1921—22, 1. B.	1922
3. Linnainmaa, Yrjö.	1919—23, 2. B.	1923
4. Palmberg, Kaarlo Johan.	1919—21, 1. B.	1924
5. Ahonen, Ernst Verner.	1919—20, 1923, 2. B.	1924
6. Siiskonen, Martti.	1919—20, 2. B.	1925
7. Vieweg, Johan Engelbert.	1921—25, 1. B.	1926
8. Laaksonen, Osvald.	1919—27, 1. ja 2. ten.	1928
9. Palmgren, Allan.	1919—23, 2. B.	1928
10. Poijärvi, Teijo.	(tilapäinen avust. 2. B.)	1929

Omistettakoon tässä, meidän 10-vuotisjulkaisussammekin, muutama muistotilanne laulusaralle kesken päivätyönsä sortuneille lauluveikoille.

Kasööri Joel Vilhelm Forsberg,

syntyi Kristiinassa 23/5 1864 ja kuoli Porissa 11/1 1921.

Jo nuorena antautui Forsberg liikealalle ja tuli Poriin Erik Mellinin palvelukseen 1890-luvun alkupuolella. Siirtyi pian Porin Konepajan konttoriin, missä sitten yhteenmenoon toimi lähes 30 vuotta, viimeksi kasöörinä.

Forsbergillä oli laulajan into ja hyvä tenori-ääni, ja niin osallistui hän mieskuoroihin. Hän oli B. S. B.-kuoron perustavia jäseniä ja sen innokkaita kannattajia sekä esiintyi myös solistina mainitussa kuorossa.

Kun sitten v. 1919 perustettiin Porin suojeluskunnan mieskuoro, siirtyi B. S. B:stä useita laulajia tähän, niiden mukana myös Joel Forsberg. Hän olikin kouluuntuneimpia tenoreita kuorossamme, ehtien olla mukana vain toista vuotta, kunnes sydänhalvaus katkaisi hänen elämänsä juoksun.

Luonteeltaan oli Joel Forsberg rauhallinen ja vaatimaton, vierasten mielestä usein ehkä liiankin hiljainen, mutta omaisten ja ystävien piirissä oli hän iloinen, puhelias ja ystävällinen. Luonnon suuri yksinäisyys miellytti häntä ja metsästys ja luonnon helmassa samoileminen olivatkin hänen mielihommiaan.

Korkeasta iästään huolimatta otti hän myös innokkaasti osaa Porin suojeluskunnan toimiin. Paitsi rivimiehenä, toimi hän Porin suojeluskunnan tilientarkastajana.

Kuoromme kävi kokonaisuudessaan saattamassa pidettyä toveria ja hyvää laulajaa haudan lepoon Porin hautausmaalla, esittäen lauluin ja kukin viime tervehdyksensä hänelle. — — —

Prokuristi Bengt Granqvist,

syntyi Porissa 2/5 1872 ja kuoli Porissa 21/5 1922.

Granqvist oli miltei koko ikänsä Porissa, toimien 30 vuotta F. A. Juseliuksen palveluksessa. Hän oli etevä konttori-

mies, tunnettu huolelliseksi ja nautti suurta luottamusta ja arvontaa.

Jokapäiväisen työnsä ohella oli hänen mieliharrastuksiaan laulu, musiikki ja purjehdus.

Kaupungin musiikkielämään hän otti osaa pitkät ajat erikoisen ansiokkaasti ja antaumuksella. Granqvist työskenteli paljon musikaalisten rientojen vireilläpitämiseksi kaupungissamme kuuluen m.m. Porin Soitannollisen Seuran ja Konserttikannatusyhdistyksen johtokuntiin.

Hyvänä laulajana oli hän mukana useissa kuoroissa, m.m. uskollinen B. S. B.-kuoron jäsen ja kannattaja. Sittenkin liittyi Granqvist Porin suojeluskunnan mieskuoroon 1921, ehtien olla mukana vain kaksi lukukautta, kunnes kuolema tem-pasi pidetyn tyynen laulajan riveistämme.

Kuoro kokonaisuudessaan kunnioitti hänen hautaustilaisuuttaan lauluin, puhein ja kukin Porin Uudella hautausmaalla. Kuulan vaikuttavalla "Virta venhettä vie" ja Ole Bullin kauniilla "I ensomme Stunde" tulkitsi kuoro kaipausensa tunteet poismenneen toverin haudalla.

Työnjohtaja Yrjö Ferdinand Linnainmaa,

syntyi Porissa 3/4 1888 ja kuoli Porissa 8/3 1923.

Opintonsa suoritti hän täällä Porin Teollisuuskoulussa, I-luokan konemestarin tutkinnon. Sitten kulki hän koneenkäyttäjänä kaikilla maailman merillä, kunnes meni naimisiin ja jäi Poriin työnjohtajaksi Porin Konepajalle, jossa toimi kuolemaansa saakka.

Vapaa-harrastuksistaan ansaitsee mainitsemista erittäin hänen intonsa näyttelijänä. Erittäin onnistuneena koomikkona saavutti hän suosiota Alphan ja Porin Suojeluskunnan näyttämöillä. Porin suojeluskunnan riveissä toimi hän uskollisesti mukana, liittyen myös kuoroon kohta sen perustamisesta asti, kuuluen toiseen bassoon.

Sopuisine sukkeluuksineen herätti hän aina hilpeyttä toveripiirissä, joten kaiholla muistelemme kunnan laulajatoveria.

Hautajaistilaisuudessa kuoromme esitti laulua ja opettaja E. Ahonen ja konttoristi Arvo Valio laskivat kuoron seppeleen uskollisen laulajatoverin haudalle.

Työnjohtaja Kaarlo Johan Palmberg,

syntyi Porissa 11/1 1883 ja kuoli 5/10 1924.

Palmberg kävi myös Porin Teollisuuskoulun ja toimi sitten koneenkäyttäjänä useissa laivoissa ja Bäckmanin panimossa kunnes tuli, v. 1912, Porin kaupungin sähkölaitoksen palvelukseen, toimien siinä kuolemaansa saakka.

Palmbergin lauluharrastuksista mainittakoon, että hän oli aikoinaan laulajana Porin Kansalliskuorossa, sitten Porin Mieslaulajissa. Porin suojeluskunnan mieskuoroon liittyi hän myös kohta sen perustamisesta alkaen, ollen uskollisesti siinä mukana kuolemaansa saakka. — Palmberg oli luonteeltaan vaatimaton ja hiljainen, sekä työssään kunnollinen ja taitava.

Tämänkin toverin hautajaistilaisuutta kunnioitti kuoro lauluin ja seppelin.

Opettaja Ernst Verner Ahonen,

syntyi Impilahdella 7/7 1874 ja kuoli Porissa 10/10 1924.

Opettaja Ahosen synnyinseutu on Laatokan rannoilla, Karjalan rajamailla, jossa isänsä oli kansakoulunopettajana. Jo lapsena jäi hän orvoksi vanhemmistaan ja oli pakotettu työskentelemään säälimättömien ihmisten kovassa koulussa elatus-tansa ansaitakseen. Terävä huomiokyky ja lahjakkuus vetivät nuorukaisen väkisin opin tielle. Kymölän seminaarin käytyään toimi hän opettajana vuoden Oulussa, toisen Hinnerjoella, sitten Ulvilan Kaasmarkussa ja Toejoella yhteensä 17 vuotta. Sieltä siirtyi Ahonen Porin kansakoulujen käsi-

töiden opettajaksi, ensin v.t:ksi ja v. 1914 vakinaiseksi, jossa toimi kuolemaansa saakka.

Näin tuli Satakunta olemaan hänen varsinainen työpaikkansa lähes 30 vuoden ajan. Porin kansakouluissa tullaan opettaja Ahosta muistelevaan aina innokkaana ja taitavana veiston opettajana, joka uusia uria luoden innosti ja opetti oppilaansa rakastamaan käsityötaitoa.

Erityisen menestyksellistä oli opettaja Ahosen toiminta suojeluskuntamiehenä. Omateksaan syvän rakkauden isänmaahan ja sen kansaan oli hän täydellä innolla mukana suojeluskunnan riveissä. Täsmällisenä ja tunnollisena suojeluskuntalaisena uskottiin hänelle varsin huomattavia luottamustoimia.

Suoritettuaan Hämeenlinnan päällystökoulun kurssin, sai hän suojeluskuntaupseerin arvon. Satakunnan suojeluskuntien tarkastusupseerina toimi Ahonen parisen vuotta. Sen jälkeen oli hän Porin suojeluskunnan paikallispäällikkönä, josta ajasta Porin suojeluskuntalaisilla on mieluisat muistot pidetystä taitavasta päälliköstään.

Jo ennen suojeluskuntaharrastustaan toimi opettaja Ahonen varsinaisen koulutyönsä ohella monilla eri työ- ja toimialoilla, joiden luetteleminen kävisi tässä liian pitkäksi.

Kaunis Karjala oli hänelle synnyinnäisenä lahjana antanut laulun lahjan. Ahonen kuului moniin kuoroihin aikoinaan. Porin suojeluskunnan mieskuoroon liittyi hän kohta sen perustamisesta asti, ollen kuitenkin paikallispäällikkyytensä aikana vain kuoron harras ystävä ja sen tuki. Vielä liittyi hän, erottuaan paikallispäällikön toimesta, lukukaudeksi kuo-

E. V. Ahonen.

roon, ollen sen aikaa myös kuoron puheenjohtajana, kun vakinaisella puheenjohtajalla oli sairaussyiden takia lomaa. Heikontuneen terveytensä takia täytyi Ahosen kuitenkin pian vetäytyä pois tästä mieluisasta piiristä, eikä kauan kestänyt-kään, ennenkuin vaikea tauti painoi hänet auttamattomasti sairastuoteeseen ja lopuksi haudan lepoon.

Ahosta muistellemme aina uskollisena laulajana, herttaisena toverina, hyvänä puhujana ja kaikkein uskottuna ystävänä.

Opettaja Ahosen työ on ollut hedelmällistä ja siunausrikasta, sillä hänen luonteeseensa kuului perinpohjainen täsmällisyys ja tunnon tarkkuus. Jokaisen toimensa suoritti hän melkeinpä turhamaisella tarkkuudella.

Tunnustukseksi monista ansioistaan nimitettiin opettaja Ahonen Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan 2. luokan ritariksi v. 1920.

Ernst Verner Ahonen kuoli vaikean keuhkotaudin murtamana. Hänet kätkettiin lepopaikkaansa Porin hautausmaalle suurin kunnianosoituksin työtoverien, ystävien ja etenkin suojeluskunnan ja sen mieskuoron saattamina. Viimeisenä laulutervehdyksenä lauloi kuoro lopuksi Genetz'in mahdavan "Karjalan" kolmannen osan tämän Karjalassa syntyneen suojeluskuntatoverin ja isänmaanystävän haudalla.

Työnjohtaja Martti Siiskonen,

syntyi Pietarissa 10/11 1882 ja kuoli Kemissä 4/10 1925.

Siiskonen toimi Pietarissa työnjohtajana Nobelin, Lessnerin ja Erikssonin tehtaissa. Pakolaisena saapui hän Suomeen ja sai paikan Porin Konepajalla, jossa työskenteli parisen vuotta.

Täältä siirtyi hän Helsinkiin, jossa toimi työnjohtajana S. O. K:n konepajalla ja Merivaaran sänkytehtaalla. Sen jälkeen yritteli hän omaa korjausliikettä.

Viimeksi toimi Siiskonen Kemissä, Kemin Konepaja Oy:n palveluksessa, jossa kuolema hänet saavutti.

Porissa olonsa ajan kuului Siiskonen kuoroomme laulaen toista bassoa.

Konttoripäällikkö Johan Engelbert Vieweg,

syntyi Kopperbergissä, Ruotsissa 7/11 1874 ja kuoli Helsingissä 4/12 1926.

Vieweg saapui Suomeen jo nuorukaisena, valiten Porin olinpaikakseen. Täällä toimi hän lähes 30 vuotta ensin Erik Mellinin ja Erik Mellinin jälkeläisten palveluksessa, sitten S. E. Lundstenin välitys- ja vakuutusliikkeessä. Ennen kuolemaansa hoiti hän huolella lähes viisi vuotta Porin Tulitikkutehtaan konttoripäällikön tointa.

Vieweg otti osaa useihin porilaisiin mieskuoroihin ensi basson laulajana. Aikoinaan kuului hän Kauppa-apulaisten mieskuoroon, B. S. B:hen ja viimeksi Porin suojeluskunnan mieskuoroon. Vieweg oli myös uskollinen rivimies suojeluskunnan ikämieskomppaniassa, kunnostautuen etenkin tarkka-ampujana. Luonteeltaan oli hän pidetty toveri ja rehti Suomen kansalainen.

Tri Altti Järvinen ja isänn. A. Valio laskivat haudalle sepeleen mieskuorolta, joka tilaisuudessa lauloi Wegelius'en "Kaarina Maununtyttären kehtolaulun" ja Lagercrantz'in "Tonerna".

Piirustaja Osvald Laaksonen,

syntyi Turussa 14/6 1893 ja kuoli Porissa 13/2 1928.

Laaksonen muutti jo lapsena vanhempiensa kanssa Poriin, kävi täällä Porin Teollisuuskoulun, jonka jälkeen toimi useissa paikoissa teknillisellä alalla. Nuoruuden innolla ja rohkeudella oli hän mukana vapaussodassa toisten porilaisten kanssa Satakunnan rintamalla.

Vapaussodan jälkeen toimi Laaksonen piirtäjänä Porin Konepajalla ja viimeiset vuodet Rosenlewin Voimalaitoksen piirustuskonttorissa.

Koko ajan otti hän innokkaasti osaa työhön Porin suojeluskunnan riveissä, toimien ensin konekiväärikomppanian osastopäällikkönä ja sittemmin S. K:n laivastossa.

Iloinen laulajamieli vei hänet mukaan jo Porin Tarmon mieskuoroon, sekä sitten Porin suojeluskunnan mieskuoroon, laulaen ensin ensi- ja sitten toista tenoria.

Suora luonteensa ja vilpitön toveruutensa teki hänestä pidetyn toverin, jonka liian aikaista pois menoa valitamme. Surumielin seisoivat laulajatoverit nuoren ystävän avoimen haudan ääressä tulkiten sävelin kaipaustansa . . .

Kirjanpitäjä Allan Palmgren,

syntyi Porissa 5 p:nä tammikuuta 1860 ja kuoli Porissa toukuun 28 p:nä 1928.

Ylioppilaaksi tultuaan opiskeli Allan Palmgren Helsingissä muutamia vuosia lakitiedettä, mutta ei päättänyt näitä opintoja, vaan siirtyi käytännölliselle alalle tänne kotiseudulle, kirjanpitäjäksi Reposaaren Höyrysaha Oy:n palvelukseen. Muutaman vuoden Reposaarella työskenneltyään tuli Palmgren Porin Puuvillatehdas Oy:n kirjanpitäjäksi ja oli tämän yhtiön palveluksessa lähes 20 vuotta. Viimeiset kymmenen elinvuottansa toimi Palmgren Porin Konepaja Oy:n pääkirjanpitäjänä.

Työssään oli Allan Palmgren aina erittäin uskollinen, harjas ja tunnollinen. Näiden avujensa sekä etevien kirjanpito-miesominaisuuksiensa vuoksi toimi Palmgren useiden kaupunkimme liikkeiden vakinaisena tilientarkastajana sekä monet vuodet myös kaupungin tilintarkastajana.

Musiikin maailma oli Allan Palmgrenille rakkain erikoisharrastus. Ylioppilasvuosinaan hän oli kuulun M. M:n kuo-

ron ensimmäisiä jäseniä ja esiintyi Porissa-oloaikanaankin aktiivisena laulumiehenä aina viime vuosiin saakka. Hän oli vuosikymmenet B. S. B:n kuoron huomattavimpia voimia ja koossapitäjiä ja Allan Palmgrenin käsialaa ovat myös B. S. B.-kuoron hauskat muistojulkaisut ja monen monet huumorin täyteiset juhlarunot ja runopukuiset omistuskirjoitukset kuoron jäsenille.

Palmgren käytteli myös useaa eri soitinta. Paitsi pianoa, soitteli hän klarinettia m.m. Porin Amatööriorkesterissa v. 1901. Myöhemmin soitteli hän huilua ja viime vuosina harjoitteli hän viulunsoittoakin.

Sävelaiheet kaikuivat monasti numerotyön ohella Palmgrenin korvissa ja niistä hän kyhäsikin monta onnistunutta sävellystä. Jo aikaisemmin sävelsi hän Porin Soitannolliselle orkesterille pari valssia, *"Till skogs"* ja *"Till havs"*, joista viimeainittu on ilmestynyt pianosovituksena painosta.

Vapaussodan laineet tempasivat Palmgreninkin mukaansa. Paitsi sitä, että hän kulki rivimiehenä ja liittyi kohta Porin suojeluskunnan mieskuoroon toisen basson laulajana ja valittuna kuoron johtokuntaan, runoili ja sävelsi hän kuorolle *"Porin suojeluskunnan marssin"*, sekä vähän myöhemmin *"Satakunnan suojeluskunnan marssin"* kirjailija Nortamon sepittämiin sanoihin. Nämä marssit on sovitettu myös torville ja hyväksytty omistajilleen kunniamarsseiksi. Näillä sävellyksillään on Allan Palmgren jo piirtänyt ansiokkaalla

Allan Palmgren.

tavalla nimensä Porin ja Satakunnan suojeluskuntien historiaan.

Monta muuta sävellystä kirjoitti hän kuoromme laulettavaksi, joista herkimpänä mainittakoon "*Vid Havsstranden*", mikä on usein esiintynyt kuoromme konserttiohjelmissa ja aina otettu vastaan suurella mieltymyksellä yleisön taholta.

Erityisesti on vielä mainittava Palmgrenin pitkäaikainen, lähes kolme vuosikymmentä kestänyt *musiikkiarvostelijan* toimi Bj. Tidningissä. Tällä työllään hän on suuresti edistänyt musikaalista kulttuuria paikkakunnallamme. Allan Palmgrenilla oli arvovaltainen nimi arvostelijana ja hänen lausuntonsa olivat aina hiottuja ja perusteellisia sekä myös tyyllisesti korkealla tasolla.

Allan Palmgren jätti mitä parhaimman muiston kaikille, jotka hänet tunsivat. Se ilmeni selvästi kauniin ja hartaan tunnelman kannattamassa surujuhlassa kesäk. 1 päivänä, jolloin vainajan ruumis kätkettiin kotikaupungin multa. Harvinaisen suuri oli saattajain ja seppelten luku. Porin suojeluskunnan mieskuoro lauloi tilaisuudessa ensin yhdessä B. S. B:n kanssa "Mä kuljen kohti kuolemaa" ja ruumiinsiunauksen jälkeen vainajan säveltämän "*Vid havsstranden*" sekä lopuksi Wegeliuksen "Kaarina Maununtyttären kehtolaulun". Tri A. Järvinen ja opettaja J. N. Vainio laskivat kuoron puolesta haudalle seppeleen, jolloin viimeainittu puhui lämpimiä sanoja kaivatun vainajan muistolle. —

Maanmittausinsinööri Teijo Poijärvi,

syntyi Noormarkussa 20/10 1876 ja kuoli Porissa 17/1 1929.

Insinööri Poijärvi syntyi nimismiehen poikana ja tuli ylioppilaaksi Porin lyseosta v. 1899. Päätettyään opinnot teknillisessä korkeakoulussa toimi hän maanmittarien Timgrenin ja J. N. Laurin apulaisena kymmenkunta vuotta asuen tällöin Porissa.

V. 1913 muutti Poijärvi, nuoren vaimonsa kanssa asumaan Merikarvialle suorittaen sieltä käsin maanmittaustoimintuksia laajalla alalla Pohjois-Satakuntaa. Täällä oli hän sikäläisen sekakuoron bassojen tuki ja turva ja teki paljon työtä sikäläisen yhteiskoulunkin hyväksi.

Teijo Poijärvi oli musiikkimies Jumalan armosta. Hän käytteli harvinaisen taitavasti mitä erilaisimpia soittimia omaksi ja ystäviensä iloksi. Hänen bassonsa oli soinnukas ja syvä ja korvansa tarkka. Porissa ollessaan lauloi hän B. S. B:ssä ja Suomalaisen yhdistyksen sekakuorossa, missä hän sai koomealla äänellään esittää usein soolo-osat. Myöskin Suomalaisen yhdistyksen orkesterissa soitti hän viulua.

Insinööri Poijärvi oli vaatimaton, herttainen ihminen, parhaimpia tovereita mitä saattaa olla. Suljetussa toveripiirissä hän oli oikea hyväntuulen säteilijä, aina valmis jakamaan toisten surut ja ilot.

Porin suojeluskunnan mieskuorollakin oli onni lukea hänet avustajana riveihinsä. Kaukana asuvana ei häneltä voinut enempää toivoakaan, mutta laulajaintonsa toi hänet joukkoomme, useihin konsertteihimme, vieläpä ensimmäiselle Helsingin matkallekin.

Anginamyrkytys ja ruusun aiheuttama sydänhalvaus katkaisi odottamatta iloisen, intomielisen laulajan elämänlangan Porin kunnallissairaalassa.

Hänen kesken miehuutensa pyrintöjen sattunut kuolemansa tuli haikeutta aiheuttavana yllätyksenä monilukuiselle ystäväpiirille, joka Teijoa syvästi kaipaa.

Insinööri Poijärvi haudattiin Merikarvialle. Hautaustilaisuudessa kuoromme kunnioitti hänen muistoaan laululla ja seppeleellä.

Porin suojeluskunnan mieskuoro on saanut antaa 10-vuotistoiminta-ajallaan raskaan veron Tuonelalle. Pois menneet

ovat jättäneet kuoromme riveihin ammottavia aukkoja, joita on ollut vaikea täyttää. Kaikkien näiden kunnan tovereiden muisto elää voimakkaana kuoromme keskuudessa. Kannustakoon heidän tarmokas työnsä, intonsa ja esimerkillinen toimintansa meitä jällelle jääneitä ahkeraan työn tekoon ja innostakoon meitä uusiin saavutuksiin mieskuorolaulun kohottamiseksi Satakunnassa.

*Siellä virttä veisoavat
Ylistykseksi Ylevän,
Kunniaksi suuren Luojan,
Keralla Tuonelan kuoron.*

*Sinnepä mekin menemme,
Yhtehen yhymme heihin,
Kun vain ensin valmistumme,
Harjoitteleimme hyvästi,
Opimme oikean virren,
Saamme polun mutkattoman.*

J. N. Vainio.

Johtajallemme
Altti Järviselle.

*On mulla mielessä monta
Muisteloä mutkallista
Kuoromme kuljenta-ajalta
Kuluneelta kymmeneltä.*

*Jokaisesta laulajasta,
Laulajasta, taitajasta
Jutella pitäis jotakin,
Pakista parahin mielin.
Mutta se on mutkallista,
Kun ois' monta mainittava.*

*Muistettavia enempi,
Kaikkiakin kiitettävä.*

*Siksipä sanani siroitan,
Laaulliset lauseheni
Ylistykseksi ylimmän,
Kuoron kaiken johtajalle
Itse Altti Järviselle.*

*Olipa onni osana,
Kun kuoromme komentajaksi,
Johtajaksi joukollemme
Saatihin sopiva miesi,
Oivallinen opettaja.*

*Niinpä Altti me osana
Pyhänä on perintönä
Isosuiselta isältä,
Lukkarilta, laulajalta
Korea kotoinen ääni
Sekä korva, kouluttukin.
Sähen on liittynnä lisäksi
Opetukset oivalliset
Kurista korean kuoron,
Soinnuista sorean soiton
Itse Heikin heittäminä
Klémentin lennättäminä.*

*Vielä on itsekin osannut,
Ymmärtänyt yhtä, toista
Ottaa aina onkehensa — —
Sen sieltä, toisen täältä,
Kolmannen on kuorostansa, —
— Niinkuin sanoo sanaparsi:*

”Työ se tekijäänsä neuvoo” —
— Kun on vain mies mukana
Ymmärrykseltä ylevä,
Sekä tarkka taidollensa.

Eip’ ois’ miestä mielevämpää,
Järkevämpää J ä r v i s t ä m m e
Saatu joukosta hyvästä,
Satakunnasta suuresta
Tämän joukon johtajaksi,
Sepoksi soorean soinnun.

A l t t i on miesi mieltä myöten,
Jokaisen syäntä myöten,
Josp’ on mielellä hyvällä
Tai on suuttunut suuresti, —
— Aina on kuoronsa koristus,
Mielitietty miehillensä.

A l t i n on ansio yksin,
Ett’ on kuoromme kohonnut
Kasvanut kymmenen vuotta
Iloksi on itsellemme,
Koko maalle maireheksi.

Siksipä jokainen meistä,
Laulajista laajan kuoron
Kakistelee kurkkuansa,
Ääntänsä ylenteleepi
— — Kun vain on tilaisuus tullut — —
Huutoaksensa hyvästi:
Onnittelut oivalliset,
Sekä kaunihit kiitokset
Itse A l t t i J ä r v i s e l l e .

*Toivomme myös totisesti,
Ettei Altti kyllästyisi,
Kangistuisi kauhiasti
Kuoromme komentajana,
Johtajana joukon suuren.*

*Vaan että entinen into,
Tarmo taattu tukenamme
Ylettyisi ylitsemme,
Kuljettaisi kaunihisti,
Joustavasti johdattaisi
Toiset kymmenen keseä,
Saman verran talviakin.*

J. N. Vainio.

Muutamia Öölannin muistelmia.

Vuonna 1912 olin eksynyt Borgholm'in kaupunkiin Öölannilla lepuuttamaan epäkuntoon joutunutta hermostoani. Borgholm on noin 800 sielua käsittävä yhteiskunta, joka tuskin kaupungin nimeä ansaitsisi. Se sijaitsee saaren itäisellä puolella, siis Kalmarin salmen rannalla. Kadut ovat leveät ja puutarhoja ja puistoja on paljon, sillä maa on Öölannin ranta-kaistaleilla hyvin hedelmällistä. Lehdoissa on tavallisin puulaji tammi, mutta joukossa on paljon muitakin lehtipuita: Koivuja, pyökkipuita, leppää, jopa viljeltyä omenapuitakin sekä jokunen havupuu. Pohjakasvullisuutena on monenlaisia pensaita: Pähkinäpensaita, punaisessa kukka-asussaan loistavia orjantappurapensaita, oratuomipensaita (*prunus spinosus*), kaikkien meidän tuttavaa katajaa sekä murattia, joka kaikkialla etsii tukea lähimmästä puunrungosta, kiertäen sitä lehtiköynnöksellään. Muratti on Borgholmin kaupungille erikoisen leiman antava kasvi. Miltei jokaista Borgholmin pientä, nukkekotia muistuttavaa taloa tämä kasvi koristaa ja väliin näkee talon, jossa vain vapaat ikkunat osoittavat, että rehevän murattikasan alla on ihmisasumus. Borgholmin hautausmaallakin ovat kaikki haudat muratin peittämät. Borgholm on siis oikea murattien kaupunki. Mutta se on myöskin satakielien kaupunki. En ole missään tavannut satakieliä niin run-

saasti. Niitä on sadottain puutarhoissa, puistoissa ja kaupunkia ympäröivissä lehdoissa. Ja kun ne iltasin alkavat konserttinsa, jota jatkuu hamaan aamuun asti, niin saahan siinä kylliksi satakielenlaulua. Hermosairaille nämä linnut käyvät suorastaan vaivaksi, sillä kun ei ole tottunut niiden heleään ääniseen lauluun, niin on muutenkin huonounaisen ihmisen vaikea nukkua sellaisessa sävelien ryöpyssä. Ensin sitä kuuntelee mielikseen, mutta sitten se alkaa hermostuttaa, suututtaa. Joutuu väkistenkin arvostelevalle tuulelle ja alkaa etsiä heikkoja kohtia satakielen kiitetystä laulussa. Ja löytyyhän se heikko kohta siinä piankin. Keskellä huilusävelien helmeilevää virtaa tulee yhtäkkiä esille vähemmän miellyttävä äänijakso, joka muistuttaa räkättirastaan tai ehkä enemmän harakan kikatusta. Täynnä halveksimista kääntää hermostunut vuoteessaan selkensä ikkunaan ja koettaa saada unen päähän kiinni, mutta nuo siivekkäät laulutaiteilijat pitävät kyllä siitä huolen, että sellaiset yritykset ovat turhat.

Öölannin saari on suurimmaksi osaksi pinnaltaan kalkkikivivuorta, joka jyrkkänä kuin seinä heti Borgholmin kaupungin takana kohoaa noin 40 metrin korkeuteen. Tämä vuoren laki, joka ulottuu melkein yli koko Öölannin saaren alan, kasvaa lyhyttä, kuivuudesta kituvaa ruohoa, jonka päivä pian polttaa ruskeaksi. Siellä täällä joku oratuomipensas yrittää vaihtelevalla menestyksellä uhmata epäsuotuisia oloja ojentaen virpinsä taivasta kohti. Öölannissa nimitetään tätä karukasvuista vuorenlakea "allvar"iksi.

Saaren kalkki-kalliopohjaa jatkuu laajalti merenpinnan alla ja siitä johtuu, että merenpohjan kasvullisuus Öölannin läheisyydessä on hyvin niukka. Tästä taasen johtuu, ettei meressä Öölannin läheisyydessä ole kaloja. Joku ankerias silloin tällöin eksyy sen lahtiin, mutta yleensä siellä ei kannata kalastaa. Borgholmiin esim. tuodaan kaikki tuore kala mannermaalta, enimmäkseen Kalmarin kaupungista. Ja kun

ei kalastus vetele, niin onko sitten ihme, että kunnan borg-holmilaisista vain joku harva on veneen omistaja. Siellä oleskellessani väitti isäntäni, muuan kansakoulunopettaja, jota puhuteltiin arvonimellä: Herr magistern, tai vielä useammin: Herr direktorn, koska hän samalla oli urkuri-kanttori eli kuten Ruotsissa sanotaan: Director cantus — ruotsalaiset ovat näetten kovin herkkiä arvonimille ja kunniamerkeille — niin, tämä isäntämme väitti, että Borgholmissa silloin oli vain kolme venettä.

Me, kumppanini ja minä, saimme yhden niistä lainaksi ja läksimme ongelle. Istuimme tunnin ja ehkä parikin "kohon takana" hartaasti odottaen, mutta emme siitä odottamisesta rahtuistakaan kostuneet. Me aloimme vähitellen ymmärtää, miksi meille oli niin säälivästi hymyilty lähtiessämme retkellemme ja sen jäljestä mekin arvasimme asiantuntijan hymyllä hyvästellä niitä muukalaisia, jotka saavuttuaan Borgholmiin aivan niinkuin mekin antautuivat onkimiehen urheilun ja runsaan kalasaaliin tuottaman hovin haaveiluihin.

Olen unohtanut mainita, että Borgholm on myöskin kylpypaikka. Kylpylaitos on, tai oli ainakin vielä v. 1912, hyvin vaatimaton ja yksinkertainen laitos eikä kylpyvieraiden lukuun suuri ollut. Kaikissa tapauksissa vilkastuttaa kylpylaitoksen toiminta elämää Borgholmissa suuressa määrässä kesäkausina.

Toinen Borgholmille suurmerkityksellinen seikka on, että aivan sen lähimmässä läheisyydessä, saaren keski- ja pääosan muodostavan ylängön rinteellä sijaitsee Ruotsin kuningattaren huvilinna "Sol-liden".

Siksi vähän huomattu kylpypaikka Borgholm on, ettei siellä oleskellessani sinne saapunut yhtään Ruotsinmaan tunnetumpaa laulu- tai musiikkitaiteilijaa tai taiteen tuotteita esittävää seuruetta tarjoamaan henkisiä antimiaan kylpyvieraiden huviksi. Ainoastaan kaksi mieskvartettia, nimittäin Kalmarin

mieskvartetti ja Visbyn mieslaulajat antoivat minun siellä oleskellessani paikkakunnalla konsertin, tai oikeastaan yrittivät antaa konsertin, sillä Kalmarin laulajien konsertti meni erityisistä syistä myttyyn.

Kalmarin laulajat olivat nimittäin ilmoittaneet konserttinsa Kustaanpäiväksi, joka silloin sattui olemaan sunnuntai. Konsertin piti alkaa klo 1 päivällä, koska viimeinen laivavuoro Borgholmista Kalmariin oli klo 4. Yleisö odotti mieluisassa jännityksessä konsertin tarjoamaa huvia ja valmistautui sanokoin joukoin saapumaan siihen. Mutta silloin, noin klo 10 aikaan edellä puolen päivää alkaa kaupungilla levitä huhu, että kuninkaalliset saapuvat Drott-huvipurrellaan kaupunkiin ja että kuningatar jää Sol-lideniin. Ja aivan oikein. Hiukan jäljestä keskipäivän Drott'in valkea runko sukeltautui esille Kalmarin salmessa olevan "Jungfrun"-nimisen karin takaa ja juuri sillä kellonlyönnillä, jolloin Kalmarin poikien konsertin olisi pitänyt alkaa, kiinnitettiin Drottin köydet Borgholmin laituriin. Kaikki kylpyvieraat ja suuri osa kaupungin vakinaisia asukkaita riensivät tietysti katselemaan kuninkaallisia unohtaen tykkänään konsertin. Ja olihan siinä mieltäylentävää katsottavaakin. Oli sekä katsottavaa että kuultavaa, sillä heti Drott'in tultua kiinnitetyksi laituriin alkoi sen kannella jumalanpalvelus merimiesten yksinkertaiseen tapaan. Koko miehistö seisoi paljastetuin päin kannella, jolle hetken päästä kuningas ja kuningatarkin nousivat istuutuen heitä varten varatuille tuoleille. Laulettiin ensin pari virren värssyä torvisoittokunnan säestäessä laulua ja sitten luki Drottin päällikkö päivän evankeliumin ja sen päälle lyhyehkön tekstin selityksen. Sitten seurasi siunaus ja virren laulua ja niin oli lyhyt mutta juhlallinen toimitus päättynyt. Merkkipäivän johdosta kohotti laivan päällikkö eläköön-huudon Kustaa-kuninkaalle. Eläköön-huutoon yhtyi miehistö sotilaallisen reippaasti, mutta ihmeellistä kyllä vain aniharvat rannalla seisojista. — Hidas-

luonteista, juroa väkeä olivat, jotta meitä suomalaisia oikein harmitti.

Jumalanpalveluksen jäljestä pyysi kylpyvierasten lähetystö saada esittää onnentoivotuksensa kuninkaalle ja tuoda majesteeteille kukkia tervehdykseksi. Lähetystö, jonka kokoonpano kuulemani mukaan oli aiheuttanut paljon päänvaivaa ja juonien punomista kylpyvieraiden keskuudessa, otettiin herttaisen ystävällisesti vastaan ja sille tarjottiin virvokkeita. Silloin alkaa etäämmältä kuulua: "Kaikukohon laulu maamme" (Dåne liksom åskan bröder...)-laulun tutut säveleet ja riveihin järjestyneenä saapuu Drottin luo Kalmarin mieskvarretti pyytäen saada Kustaan-päivän johdosta esittää kuninkaallisille laulujaan. Mielihyvällä otettiin tarjous vastaan ja nyt lauloivat kalmarilaiset melkein koko konserttiohjelmansa kuninkaallisille ja samalla koko sille yleisölle, joka olisi saapunut piletinhintansa maksaen kuuntelemaan näitä samoja lauluja, jos ei Drottin saapuminen olisi vienyt kaikki laskelmat nurin.

Jo ensimmäisen laulun päätyttyä kuningas astui laiturille tervehtimään johtajaa. Hän valitti samassa, että heidän saapumisensa Borgholmiin oli aiheuttanut, kuten hän oli kuullut, konsertin peruuttamisen. Sitten siirtyi hän tervehtimään muitakin laulajia lausuen kullekin muutamia ystävällisiä sanoja. Kääntyi siinä sitten muun muassa erään hyvin hyvinvoivan näköisen laulajan puoleen sanoen: "Te kai laulatte ensi tenoria." "Aivan oikein, teidän majesteettinne, olen ensi tenori", kuului vastaus. — "Niin, niin, ensi tenorit ovat useimmiten tuota tyyliä", tuumi Kustaa V:s ja hymyili tyytyväisenä tarkkanäköisyydestään.

Riveihin järjestyneenä ja laulaen kvartetti sitten poistui ja vähitellen muukin yleisö hajaantui. Kuningas läksi Drottilla seuraavana päivänä Borgholmista, mutta kuningatar jäi Sol-liden'iin ja hänet näki usein ajelemassa ostoksillaan Borg-

holm'issa. Hän teki erittäin miellyttävän vaikutuksen ja ystävällisesti hymyillen hän aina vastasi ohikulkijoiden tervehdyksiin.

Koska tämä kirjoitus tulee laulajain julkaisuun, koskettelen muutamin sanoin Borgholmissa kuulemieni mieskvartetien ohjelmaa ja laulutaitoa. Ohjelmaan nähden ihmetytti enemmän se seikka, ettei siinä ollut, ei Kalmarin eikä Visbyn laulajilla muuta kuin yksi ainoa minulle uusi laulu. Kaikki muut olivat minulle vanhoja tuttuja, moneen kertaan kuultuja ylioppilaslauluja. Esitys oli mukiin menevää, ei kovin keuhuttavaa. Visbyn mieskvartetti oli suurempi ja lauloi paremmin kuin Kalmarin laulajat ja sen ohjelmassa oli ainoa minulle uusi laulukin. Visbyläisten konsertti annettiin Borgholmin komean linnan pihalla. Borgholmin raunioiksi muuttumaisillaan oleva linna Kaarle X:nen Kustaan ajoilta on ehkä kaunein Ruotsin maan monista häviämään jätetyistä linnoista. Se sijaitsee ylängön laella heti Sol-liden'in yläpuolella. Linnanpiha on kauniilla ilmalla mitä ihanteellisin konsertti- ja ulkoilmaesitysten paikka.

Visbyläisillä oli siis parempi onni kuin kalmarilaisilla. He suorittivat helpon ohjelmansa, kuten sanottu, aika tyydyttävästi ja ilman kummelluksia. Vasta konsertin päätyttyä muuan heistä, joka sairasti kaatumatautia, sai hyvin vaikean tautinsa kohtauksen ja varmaankin johtaja kauhulla ajatteli sitä mahdollisuutta, että tämä olisi tapahtunut muutamia minuutteja ennen.

Konsertin päätyttyä tuli luokseni muuan samaan aikaan Borgholmissa oleskeleva, maamme ylhäisöön kuuluva nainen huudahtaen ihastuneena: "Eikö konsertti ollut vallan suurenmoinen." Kun minulla oli hieman toinen käsitys esityksistä vastasin rehellisesti: "Laulettiinhan ohjelma mukiin menevästi, mutta minusta tuntuu, että kvartetien säveltämisentaito on vallan tyrehtynyt täällä Ruotsissa, koska laulut olivat, yhtä

vähäpätöistä poikkeusta lukuun ottamatta, ikivanhoja, monen monituiseen kertaan kuultuja ja helppoja laulaa. Meillä ollaan tässä suhteessa edellä naapureitamme." Sain säälivän katseen vastaukseksi ja kysyjä käänsi halveksien selkensä minulle. Ymmärsin loukanneeni sydänjuuria myöten itäruotsalaisuutta, jonka peruskatsantotapaan kuuluu, että kaikki, mitä ruotsinmaalaiset tekevät, on ihanaa ja suurenmoista oli teko kuinka halpa-arvoinen tahansa.

Niinkuin jo edellisessä sivumennen mainitsin ovat Öölanin asukkaat jäykkää, juroa kansaa. Ei ollut helppo päästä puheluun heidän kanssansa, mutta kun sitkeästi yritti, niin he lopulta lämpenivät ja heidän kielen kantansa irtaantui. Muuankin mummo sattui kerran istahtamaan samalle penkille kuin minä ja vastaili alussa hyvin niukasti ja epäilevästi pälyillen tekemiini kysymyksiin. Mutta kun siinä hetkisen oli sanallisia koelaukauksia vaihdettu, niin jopa rupesi puhe luisutamaan mummolta aika nopeaan ja ennenkuin erottiin oli minulla koko hänen elämäkertansa tiedossani ja tunsin kaikki hänen silloiset huolensa ja harminsa, joista raskain näkyi olevan se, että munien hinnat näin kesällä laskivat, vaikka kylpykausikin Borgholmissa jo oli alkanut.

Sivistyneiden kanssa, kruununvoudin, parin opettajan ja Borgholmin maaseurakunnan papin kanssa oli tuttavuus pian tehty. Pappi valitti, että talonpojat, ollen enemmistönä, valitsivat vain omia miehiään taksoituslautakuntaan ja tämä säilyttää suurimman osan veroäyryjä kunnassa asuvien virkamiesten, etupäässä papin niskaan. "Miltei koko palkka menee näinollen veroihin ja täytyy hakea muualta papin paikka, sillä ei täällä voi tulla toimeen. — Samasta syystä edeltäjänikin lähti" — huokaili kirkon mies. Ja minua ihmetytti Borgholmin maalaiskunnan manttaalijussien aito-maalaisliittolainen katsantokanta, jonka mukaan virkamies ei tarvitse riittävää palkkaa. Kyseessä oleva pappi oli muuten hauska ja perusteelli-

sesti sivistynyt mies. Hän väitti muun muassa, satakielistä puheen tullen, että tämä lintu ja oratuomi kuuluvat yhteen. Missä ei kasva oratuomea, siellä ei tavata satakieliäkään, hän väitti.

Öölanti on, tai oikeammin oli ennen, tunnettu erikoisesta hevosrodustaan. Öölannin ponyt, nuo pienikasvuiset, mutta vahvat ja virkeät hevoset olivat ennen hyvin haluttuja ylellisyyseläimiä pohattojen talleissa. Mutta nyt on koko tämä hevoskanta tykkänään hävinnyt. V. 1912 sain todistuksen, että niin todellakin on asian laita. Oli nimittäin minun siellä ollessani suuret markkinat Borgholmissa ja riensin heti hevosten myyntipaikalle nähdäkseni pieniä öölantilaisia hevosia. Suuri oli kuitenkin pettymykseni, sillä todellisia öölantilaisia ei siellä ollut muuta kuin yksi ainoa. Muut olivat joko suuria tai sekarotuisia, kooltaan meillä usein tavattavien pienempien hevosten mallisia. Ainoasta myytävänä olevasta aitoöölantilaisesta pyydettiin silloin 350 kruunua eli silloisen rahan kurssin mukaan noin 500 suomen markkaa.

H j. N o r t a m o.

Siikaretkellä Mäntyluodossa 9. 9. 1928.

Kuoromme "Kihoille".

*On noita miehiä monia,
Kovia kuoromme "kihoja",
Joist' on myöskin mainittava,
Julaistava Julkaisussa.*

*Yks' on Lauri Lautsiamme,
Pienoinen peränpitäjä,
Kuoron kuulun kunnostaja,
Solon suloisen vetäjä.
— On myös varajohtajamme. —*

*Toinen on toinen miesi
Toivo, vankka, Vanhatalo
Kuulu lääkäri kunnassamme.
Toivo sormin soittelevi
Kannelta on Väinämöisen,
Lauloa lurittelevi
Lipeviä laulujansa,
Vinguttaa myös viuluansa, —
— Samoin Altti selloansa,
Kun vain Lauri laatusasti
Päästelee pianolla.*

*Siin' on kolmikko komia
Kuoromme koristus oiva,
Josta lähtevi lipatus,
Pakinaakin pikkaraisen.*

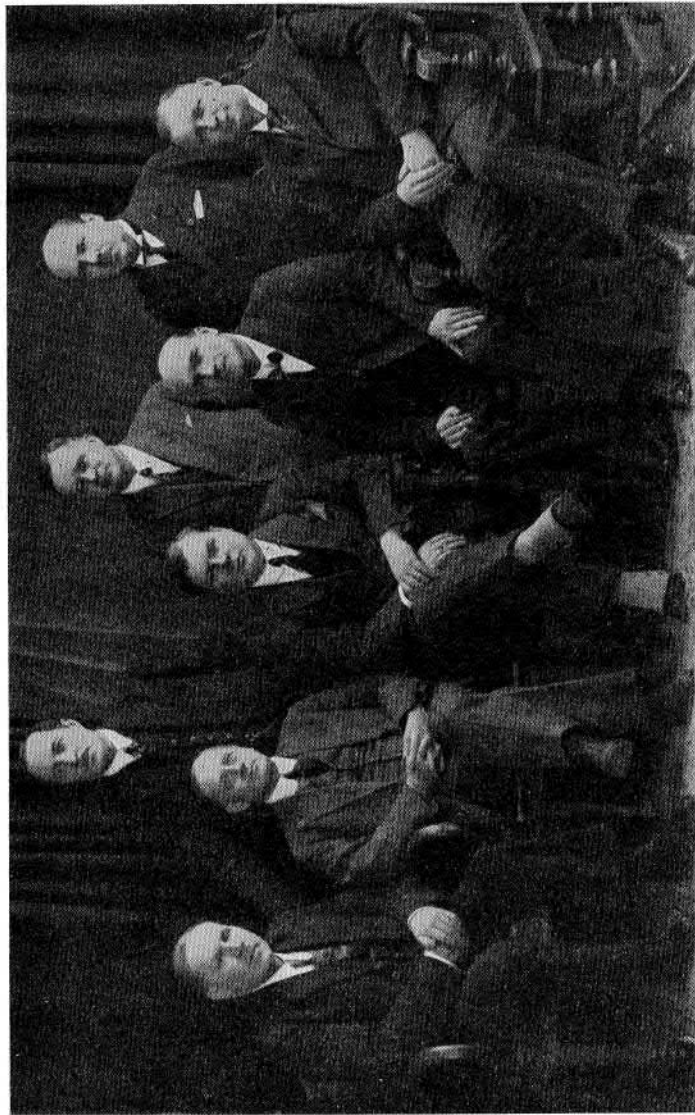
*Onpa meillä mies mokoma,
Kuoron kunnia-jäsenkin
Itse tohtori Nortamokin,
Nuorekas on Nordlingimme
Virren taitoisa tekijä.
Hän se meille laulut laatii,
Sekä jutut "jaarittaapi"
Kuorolle kovin ihanat,
"Toivolle" on leikilliset.
Niitä "Toivo" veisoaapi,
Veisoaapi, veisteleepi
Oman iltamme iloksi
"Karonkkamme" kukkuraksi.*

*Viel' ois muita mainittava
Joitakuuta Johtokunnast'.
Joss' on kaheksan "jehua", — —
— "Mallikuoro" kuorossamme.
Siin' on veljekset Valion,
Aina miehet arvolliset.
Arvo pitävi pakinaa
Varapuheenjohtajana,
Artturi se sihteerinä
Paneepi ne paperille.
Koskinen korea poika
Tarkalleen tekevi tilit,
Raatelee rahastajana,
Sekä suorittaa saatavat.*

*Monta on myös jäsenistä,
Laatuisista laulajista,
Jotka aina ahkerasti —
Kuluneena kymmenenä —
Ovat oivat esimerkit,
Kuin on kuorossa käytävä,
Laatuisissa lauleloissa.
— Ne on kuoromme tukena,
Laulajista laatuisimmat. —*

*Kunnia kullekin olkoon,
Merkki myös rintahan tulkoon.*

J. N. Vainio.

P. S. M:n Johtokunta v. 1929.

Paavo Bergius, Väinö Koskinen, Toivo Vanhatalo,
J. N. Vainio, Lauri Lautsila, Altti Järvinen, Artturi Valio, Arvo Valio.

Pomarkun konsertti.

On lauantai, kesäkuun 18 päivä vuonna 1921. Ilma on mitä ihanin. Aurinko loistaa täydeltä terältään ja iloisen näköisiä ovat kuoron miehetkin kokoontuessaan Teatteritalon edustalle kellon viisarien Raatihuoneen tornissa näyttäessä kahtatoista. Seitsemättä konserttiaan lähtee kuoro laulamaan, matkan päämäärän ollessa Pomarkku. Porin Paperitehdas Oy:n johto oli käytettäväksemme luovuttanut valtavan kuor-mavaunun, joka jo valmiina oli odottamassa kokoontumispaikalla. Tuollapa saapuu pitkin puiston reunaa iloisesti vihellen: "oi Honolulu, siellä olla voi kuin Zulu", sekä sievästi kyykkyyn asetettuja viiksiään kierrellen kuoron todellinen leijonatenori silloisessa ensi tenorien piskuisessa parvessa. Mutta tuskin on hän ehtinyt auton viereen, kun muoto muuttuu, katse synkistyy ja murtaen mustoa haventa hän kuuluvalla äänellä huomauttaa, että mahtaako tähän vaunuun mahtua edes kaikki kuorolaisetkaan, kun vielä Konepajan portilta on mukaan otettava Karlsson ja Stenbacka ja Vanhansahan luota Valion veljekset. Tämä puhe oli ajateltu pääasiassa eräälle vaimoihmiselle, joka ennen muitten tuloa oli varannut paikan itselleen vaunun oikeanpuoleiseen etunurkkaan ehtoopuoli päin takalautaa. Olimme tunteneet siinä istujan leijonatenorin maistraatiksi. Hievahtamatta ja ilmettäkään muuttamatta istui Kal-

len mieliharmi paikallaan ja vaikka Kalle vielä toistamiseen epätoivon sävy äänessä huomautti, että vaunu on todellakin tarkoitettu yksinomaan kuorolaisten kuljettamista varten, niin ei auttanut; siinä istui ukkosilmaa ennustavan näköisenä Kallen heikompi astia järkähtämättä. Kuoron muut miehet iskivät ymmärtäväisesti silmää keskenään ja jokainen haki itselleen sopivan kolon vaunussa ja niin tultiin lähtövalmiiksi. Otettiin menomatalla vaunuun vielä Kallen ilmoittamat Karlsson, Stenbacka ja Valion veljekset ja niin sitten, kahta poikkeusta lukuunottamatta, iloisin mielin painuttiin Pomarkun laulujuhille.

Miesten kesken kävi kuiske ja puheen pilke, joka antoi tietää, että Kalle oli järjestänyt asiat omalta osaltansa jo etukäteen Pomarkussa. Ja että näin todellakin oli tapahtunut, siitä saimme omakohtaisen kokemuksen jo kilometriä ennen juhlakenttää, jolloin tiellä vastaan tulee eräs iloisen näköinen vaimon puolta oleva ihmislapsi, joka heti kuorman nähtyään heiluttaa kättä tervehdyksen. Kallekin yrittää sieltä mamman selän takaa vastata ja antaa merkkejä, että katso tuohon vaunun etuosaan. Ilman erinäisiä seikkoja — tällä kertaa kun itse seikka oli vaunussa — olisi Kalle tässä kohdassa tietä varmaan hypähtänyt alas, mutta nyt hän urhoollisesti jatkoi matkaa perille saakka. Neitonen, toinnuttuaan ensi hämmästyksestään, seurasi jalkapatikassa perässä juhlapaikalle, jonne oli kansaa kerääntynyt laajasta Satakunnasta oikein runsain joukoin.

Konserttimme alkoi kello 6 ip. ja onnistui sekä taloudellisesti että, silloisiin oloihin nähden, musikaalisesti erinomaisesti. Mutta palataksemme Kallen edesottamisiin, niin, jos luulette hänen alistuneen kohtaloonsa, erehdytte täydellisesti. Ei Kalle ollut siihen aikaan niitä miehiä, jotka, vaikkakin maistraatin vaaniva silmä oli väijymässä itse paikan päällä, olisi tuollaisesta ensimmäisestä ja varsin pienestä vastoinkäymisestä lan-

nistunut. Ei sinnepäinkään! Päinvastoin se sekä kiihotti että jännitti jatkamaan. Ja niinpä hän erään uskottunsa kuorolaisen välityksellä sai neidolleen eräällä konsertin väliajalla tiedon, että kello 9 lähtee hetken matkan päässä juhlapaikasta olevasta tien risteyksestä kuoro autoineen Kiilholmaan, jonne juhlapaikalta oli matkaa n. 9 kilometriä. Annetun ohjeen mukaisesti oli neidon määrä varata itselleen paikka kuljettajan hytissä. Kuorolaisten kanssa Kalle sopi, että hän seurustelee juhlatalolla maistraattinsa kanssa kaikessa sovussa ja yhteisymmärryksessä, mutta, heti kun kuoro on lopullisesti valmiina lähtöön, niin muutamalla torven törähdyksellä annetaan tieto Kallelle, joka heti juoksu jalkaa rientää autoon, jossa "jos olis valta niinkuin on mieli, niin ottaisin omakseni" odotti.

Mutta tämä seitsemäs konsertti oli Kallelle murheen kryynönen. Sangen viattoman näköisenä oli Kalle asettunut avoimelle ikkunalle istumaan ja siinä toisella korvalla kuunteli mamman hiljaista nuhdesaarnaa, mutta toinen korva oli mitä herkimmissä vireessä kuulemaan tieltäpäin torven ääntä. Vihdoin törähti, ja Kalle, ketteränä kuin konsanaan parinkymmenen iässä oleva, — todellisuudessa hän oli jo yli puolivälin 80 — hyppäsi alas vihreälle nurmelle kavalin aikomuksin jättää mamma sinne, missä oli. Mutta kun lyö vastaan, niin lyö vastaan. Eikös pitänytkin niin käydä, että Kalle alastullessaan nyrjäytti oikean jalkansa nilkasta ja niin pahoin, että ei päässyt liikkumaan paikastakaan, ilman voimakasta apua. Ja apu tuli mamman muodossa.

Tällä välin oli kuoro, kun lukuisista torvensoittoesityksistä ei ollut vastaavaa ja sovittua hyötyä, lähtenyt neitokainen etukeulalla Kiilholmaan. Täällä oli talon silloinen pulska ja nuori emäntä juuri saanut vieraansa kahvipöytään, jossa runsaat ja herkullisen näköiset moninaiset antimet itse kutakin odottivat, kun pihalta kuuluu auton "tööt, tööt" ja jos arvaatte, ketä sieltä tuli, niin saatte — — —. No ei sieltä ketään

muita tullut kuin Kalle mammansa kanssa ja itse Kiilholman isäntä oli omalla autollaan tuomassa. Jo nyt piti!! Voitte olla vakuutetut, ettei mamma suinkaan antanut kaikkein lempeintä silmäystä neidolle, joka hänkin silmät pyöreinä ihmetteli Kalle-pojan kohtaloa.

Kiilholman talo sijaitsee ihanalla paikalla aivan Isojärven rannalla, niin lähellä, että järven vesi miltei leikkii talon pihalla. "Pappa" ja Ossi Laaksonen, jotka olivat tunnetusti kuoron innokkaimmat kalamiehet, tahtoivat nytkin näyttää meille muille, miten todelliset "fiskarit" ottavat saalista. Ja niin kiire heillä oli kalaan, että tuskin huomasivat Kalle-parkaa, joka naama pahassa virnissä kääntyi "Papan" (Lautsia) puoleen saamaan lääkäriapua. Pahoin olikin jalka turvonnut ja "Pappa" neuvoi vaan pitämään sitä koko yön järvessä.

Mutta kun kohtalo oli kerran alkanut leikkiä Kallen asioitten kanssa, niin eipäs lopettanut vieläkään. Kun talon väki illalla myöhään rupesi majoittamaan tätä joukkoansa yöksi, niin eikös käynytkin niin hauskasti, että kohtalo, tällä kertaa talon emäntä, määräsi niin mamman kuin Neidonkin huone-
tovereiksi. Tämä johtui tilojen puutteesta, sillä matkassa oli muitakin perheellisiä, joita ei tämä kertomus kuitenkaan koske.

Yö meni verrattain rauhallisesti. Kuorolaisista ei kukaan nukkunut. Tuskin nukkuivat nuo kaksi "ihmistäkään" yhteisessä kammiossaan. Kello 6 aamulla palasivat "Pappa" ja Ossi kalastamasta ja kummallakin oli yksi 100 gramman painoinen särki. Molemmilla kalamiehillä oli niin kova vilu, että se vaati heti paikalla: "sillä hei pojat hei, sillä hei pojat hei, — — —"

Kello 7 aamulla tuli automme meitä ottamaan ja niin oli paluumatka edessä. Kallen haaremi ei ollut vielä saapunut pihamaalle ja nyt päätti Kalle, kuorolaisten vastaväitteistä huolimatta, jättää molemmat. Miesvoimalla nostettiin sitten loukkaantunut Kalle autoon ja kun oli jo puolisen tuntia lähdössä myöhästytty, pantiin vauhti tulomatalla sen mukaan

suuremmaksi. Isä Nordlundin piti ennen kello 9 olla eräissä tärkeissä Suojeluskunnan ampumakilpailuissa ja siitä tilaisuudesta ei saanut myöhästyä. Hyvä oli vauhti ja mökä valtan hirmuinen, niin tavaton, että Tuuloskin, joka aina säilyttää malttinsa, menetti sen tällä kertaa siksi perinpohjin, että alotti keskustelun nyrkeillä puhumisesta. Ja juuri niillä paikkeilla alkoi vesi jäädyttäjässä kovin kiehua, jolloin oli pakko pysähtyä ottamaan kylmempää. Silloin Johtaja huomautti Tuulokselle, että tässä on nyt sitten "veren otto". Ei voinut enää T. muuta kuin nauraa ja taas oli kaikki "niinkuin oli ennen". Ja kun päästiin lähelle Poria, viritti Kalle silloisen lempilaulunsa, johon koko sakkivi refrengin: "seudulta sieltä pitää suru olla pois, missä vaan on Kalle Aaltonen".

Saavuttiin Poriin ja kaksi miehistä kävi kantamassa Kallen asuntoonsa, jonne hän sitten jäi sekavin tuntein odottamaan maistraattinsa paluuta. Minkälainen oli Neidon mieli, sitä ei tarinan kertoja osaa sanoa. M u k a n a o l l u t.

Siikaretkellä "Maijan" pirtillä.

Tervehdyssanat Laulun Ystäville

20. 11. 26.

Kirjoitti J. N. Vainio.

*Terve tultua tupahan,
Poikkeemastanne Poriin
Turkulaiset tuttavamme
"L a u l u n Y s t ä v ä t" ylevät,
Virren sorjan soinnuttajat,
Juomaveikkomme verevät,
Ylimmäiset ystävämme,
Ainaiset ilonpitäjät!*

*Kiitos teille tulostanne
Satakuntaan saapumasta.
Lausun myöskin lauluistanne,
Soreoista soinnuistanne
Virsiestänne vilpittömät
Teille kiitokset koreat.
Ne oli meille mieluisia
Korvin kuulla kaunehia.
— Sütä sykähti syämet
Veri läikehti lujasti,
Kun te virret veisasitte*

*Laulunne lurittelitte,
— Tiensä ne todella löysi, —
Niinkuin isku naulanpäähän, —
Meidän poikaimme povihin,
Tunkeutui myös tyttärille
Laulun lennon leimahdukset
Syäntäkin syvemmälle.*

*Mipä teidät tänne saattoi,
Poikkeamahan Poriin,
Laulujanne laulamahan
Virsiäanne veisaamahan?
Sepä teidät tänne saattoi,
Sama mi meidätkin sinne, —
Yhteishenki, yhteismieli,
Laulujemme pyhä kieli.
— Syyt on siis syvällä tässä,
Kun vain niitä katselemme
Tähyämme, tarkkoamme,
Aprikoiden aattelemme.*

*— Jopa kerran joutuvatkin
Yksihin nyt ystävykset,
Juomaveikkokset verevät,
Saivat toinen toisihinsa
Lavertamaan lausehia.*

*Yksi on Altti Järvisemme
Meidän miesten mielitietty,
Toinen on Kalkkinen kaveri,
Ilmari ylevä miesi,
Turkulaisten tukipylväs
Laulujoukon johtajana.*

*Nämä tuttavat tukevat,
Pojat polven korkeuiset,
Lüttivät kädet käsihin
Sormet sormien lomahan
Arvelivat, aprikoivat
Tehdäksensä tuttavuutta
Vuoroin käydä vierahissa
Kumpikin keralla kuoron.
— Siinä silloin selkenikin
Valkeni kuin valkotaivas
Meille Porin poikasille,
Laulumme lurittajille,
Requiemin renkuttajill.
Siksi Turkuhun tulimme
Juhlasaliin juosten käimme,
Kiipesimme kirkkoloihin,
Lennähdimme lehterille
Lurittamaan laululoita
Renkuttamaan Requimiä.*

*— Kirkkoon turhaan kiipesimme,
Mikaelille menimme
Leveälle lehterille
Messuamaan muinaisia. —
— Se meiltä masenti mielet. —
Häilymään jäi häpeänä! — —*

*— On jo aikamme lakata
Moista puolta muistamasta,
Kun on kyllin kyykkimistä
Monta muuta muisteltavaa
Meidän miekkosten matkalta
Turun reisulta hyvältä.*

Matkan teitte mainioksi
Turkulaiset tuttavamme!
Oikeinpäin ain ohjasitte
Ylimmäiset ystävämme
Lauluveljet voimalliset!
Meidän matkamme Turussa.
Oli mieleemme mehevä
Sulana sydän sopukat,
Kun te meitä kiittelitte
Yli kaiken ylistelitte,
Koristitte kukkasinkin.
Ja vielä sitten viimeiseksi
Kaiken tämän kukkuraksi
Syöttelitte, juottelitte —
Kiittämästä kiittelitte,
Lauloa lurittelitte,
Saarnasittekin somasti!

En voi kaikkea kuvata
Kielin kepein kertoella,
Millä meitä miellytätte
Kulla keinoilla, kujeilla.
Mutta vain on mielissämme,
Povissamme poistumatta, —
Niinkuin kivikirjasessa, —
Ihana se iltahetki,
Aamutunnit arvolliset!
Siinä sulivat sydämet,
Jotta tuli turkulaiset
"L a u l u n Y s t ä v ä t" ylevät
Tukeviksi tuttaviksi,
Vierivätpä veljiksikin
Meille Porin poikasille.

— *Kului sitten kesä korea,*
Soma suotuinen suvemme. — —

— *Jopa tuulista tuntuvi,*
Pimeästä pilkottavi
Syksyn saavunta, sykintä,
"Sesonginkin" selvät merkit.
Tällöin tuumihin tulimme,
Arvailimme aatoksissa,
Joskus julki juorusimme:
Tulevatko turkulaiset,
"L a u l u n Y s t ä v ä t" ylevät
Laulamahan, taitamahan,
Tervehtimään tuttavia
Tänne meidän kaupunkihin?
— *Niin me teitä toivottihin*
Vuottelimme vieraiksemme,
Kuin on kuuta nousemahan
Päiveä ylenemähän!

— *Jo tuli Turusta tieto*
Ääni Auran rantamilta:
Tulemme me turkulaiset
"L a u l u n Y s t ä v ä t" lähemme
Satakuntaan saavutahan,
Poikkeamme myös Poriin
Laulujamme laulamahan
Veisaamahan virsiämme!
Jo oli mielemme mehevä,
— *Ilo silmissä sirisi,*
Hymy huulille kohosi
Tämän tiedon saatuumme.

— Niin te saavuitte suloiset,
Auranrannan armahaiset
Lauluveljet voimalliset
Ylimmäiset ystävämme!
— Terve, tänne tultuanne! —
Olkaa kuni kotonanne!

— Kun nyt yksihin yhyimme,
Saimme toinen toisihimme
Satakunnan kaupungissa
Porin poika-joukkueessa,
— Niin nyt ilo alkakaamme
Syömisellä, juomisella
Laululla, remuamalla;
— Lyömme siis kädet käsihin
Sormet sormiin liittelemme,
Laadimme lujaksi liiton
Ylennämme ystävyyden
Ehommaksi entistänsä.
Nämä kuorotpa molemmat,
Laulajat on Länsi-Suomen
Aina toistansa tukevat
Töissä, toimissa hyvissä,
Laulun laajan saa'annassa.
— Kohottavat korkealle,
Päin on pilviä pitävät
Laulun lippua lujasti;
— Ajatukset aattehissa
Kuorojen kohottimeksi.
— Laajemmaksi laulutaito,
Soiton soinnut sorjemmiksi!

Monta on mielessä minulla
Sykintää sydän alassa
Ajatusta arvollista,
Toteutettavaa todeksi,
Jotka julki joutaisivat
Poikien pohittavaksi,
Laulajain luettavaksi.
— Mutta jäähtyy jäätelömmä
Häälyvät heleät juomat,
Paisti pieneks' pienenevi,
"Soosi" sotkuksi sakenee,
Kalja väljähtää vedeksi.
Jätän siis tuumat tuonemmaksi,
Syseän ne syrjemmäksi. —
— Käymme kaljahan käsiksi
Jutteleimme juomatuoppiin,
Syömme sapuskat samassa,
Paistit paamme poskiloihin
Liivin lämpimän sisähän.

Mutta ystävät ylevät,
Laajasuiset lauluveikot
Tuttavamme turkulaiset!
Suvaitkaatte, sallikaatte,
Että vielä viimeiseksi,
Lopettajaisiksi loruni,
Lauluni lujittajaksi
Sanon sanalla tällä,
Lausun tällä lausehella:
Terve, tuttavat Turusta,
Lounais-Suomen lauluveikot,
Terve tänne tultuanne! — —
— Terve muukin laulukansa!

Helsingin matkalta.

Käsittäkseni olisi Porin Suojeluskunnan Mieskuoron viimeisestä Helsingin-matkasta paljonkin puhuttavaa, kevyttä ja vakavaa, kunhan vain olisi joku, joka puhuisi, mutta siinäpä se mutta taitaa ollakin, sillä ei kait tämän kevyen puolenkaan kuvausta olisi ilman vissää "muttaa" vaadittu juuri allekirjoitaneelta.

Olkoon kuitenkin miten hyvänsä. Pääasia on, että kirkonkylässä käytiin ja hyvin käytiinkin, niin hyvin, että meillä on aivan tarpeeksi syytä odottaa. Odottaa sitä, että tulevat sukupolvet tämän kuoron historiaa kirjoittaessaan uhraavat kokonaisen kauniin sivun, jolle he kirjoittavat lauantaina marraskuun kolmantena päivänä armon vuonna 1928 tämän Suomen tasavallan pääkaupungissa annetun konsertin ja kaikeksi siihen välittömästi tai välillisesti liittyvän historian kirjaimin, joita ei koi syö eikä ruoste raiskaa.

Reisuun lähdettiin perjantai-iltana, marraskuun toisena, iltajunalla, kahdessa nukkuvaunussa, joissa kuulemamme mukaan oli jotenkin eletty kohtuuden ja oikeuden rajojen ulkopuolellakin. Kuulimme sen nimittäin aamulla oikein korviin huonoa tekevällä tavalla, kun opettaja tuli hurjana kuin ulkomaan elävä syyttäen meitä siitä, että olimme vaunussa yöllä pitäneet enemmän tai vähemmän pahaa elä-

mää, niin ettei eräs johtokunnan jäsen ollut voinut nukkua koko yönä. Syyte kuitenkin raukesi ja sen yhteydessä korvausvaatimuskin, sillä meidän onnistui näyttää toteen, ettemme olleet koko yönä samassa vaunussakaan, jonne estettyinä oltuamme tulimme vasta kello kuuden aikaan (vanhaa ajanlaskua) aamuisella Tampereen asemalta lähtöä tehtäessä. Olipa vaunussa sitten tehty mitä olikin, niin kaikki olivat olosuhteisiin katsoen jokseenkin hyvässä kunnossa. Itsestämme emme sentään voi sanoa aivan samaa — vaikka se tosin on oma asiamme — koska olimme hieman raihnainen. Olimme näet tehneet ruumiillista työtä ja se väsyttää. Älköön sentään tästä mitään väärinkäsityksiä syntykö, vaikka suuresti rajoitettu tila ei sallikaan saavutustemme yksityiskohtaisempaa selostusta.

Päästiin sitten Helsingin asemalle. Prankkoorin soitto-kunta oli vastassa ja soiton jälkeen useimmat tuumivat, ettei sitä olisi tarvittu. Teki nimittäin niin mieli uimaan, ettei olisi joutanut kuuntelemaan. Tämä sitäkin suuremmalla syyllä, kun oli seisomapaikka, maa heilui ja taivas hankki kaatua. Ajallaan soitto sentään loppui ja uimaan päästiin. Se pienempi nakkilalainen, jonka nimi on . . . on . . . niin — Yrjölä, pudotti tietystikin pukukoppinsa avaimen uima-altaan syvim-pään nurkkaan eikä saanut sitä ylös. Vähältä piti, ettei joutunut lähtemään espikselle talsiskelemaan uimahousuissaan. Onneksi sentään tuli muuan syvyysuimari, joka pärjäsi avaimen ja poika sai kuin saikin housunsa. Ilman avainta ei koppiin pääse, sillä niissä on oikein aploodilukot.

Kun sitten oli käyty espiksellä säärinäyttelyssä, kokoonnuttiin yliopistolle, missä konsertoitiin muutamille arvohenkilöille. Konsertti olisi mennyt hyvin, ellei kuoron ensirakastaja — nimi unohtunut, mutta jääköön — olisi kesken kaiken tullut tunteelliseksi ja pyörtynyt suurella kolinalla, jota kolinaa tosin ei aiheuttanut vielä pyörtyminen eikä edes korokkeelta

putoaminenkaan, vaan lattiaan kolahtaminen. Miltei välittömänä seurauksena oli opettajan kimpaantuminen ja sitä seuraava ponteva edellisen yön elämään viittaava saarna, jota kuoro seisaaltaan kuunteli, lukuunottamatta Härmää — nimen sanoimme nyt tahallamme — joka ei kuunnellut eikä seisonut. Kovalle se saarna otti, niin että Junnukin oli vähällä tehdä seuraa siirtymällä suorakoipisten joukkoon. Moneen kertaan mies punastui ja vaaleni valkeaksi kuin palttina.

Kun laulu sitten loppui eikä enää alettu alusta, päästiin taas vapaalle jalalle. Kenraaliharjoitus eli tämä valioyleisön konsertti oli mennyt hyvin ja opettaja oli tyytyväinen joukkoonsa ja ennen kaikkea itseensä. Jos kuoro laulaa hyvin, kehutaan kuoroa hyväksi, mutta jos se laulaa päin mäntyä, haukutaan johtajaa vallan kelpaamattomaksi, sanoi opettaja kerran, ja se pitää paikkansa.

Varsinaisesta konsertista on niin paljon puhuttu, ettei suuriakaan voi lisätä. Mutta aina sentään vähän. Emme ole sattuneet julkisuudessa näkemään mitään siitä, että opettajan oli vähällä käydä hullusti kesken kaiken. Valtavaa menestystä seurannut vielä valtavampi asiaan innostuminen rupesi käymään vallan inhottavan kohtalokkaaksi. Yleisö ei luultavasti, tarkoitus sanoa toivottavasti, huomannut, että opettaja kuoron paraillaan laulaessa rivejä "sinä saat istua tyhjän päällä ja pittää ilmasta kiinni" hankki pudota laakeriseppelin somistetulta korokkeeltaan. Me sen huomasimme kaikki lukuunottamatta yhtä, opettajaa itseään. Ja tietysti hänkin, vaikka ei ole vielä tähän mennessä tiettävästi tunnustanut. Pääasia oli, että ohjelmaa voitiin jatkaa, eikä papan varajohtajan ominaisuudessaan tarvinnut astua väliaikaisesti remmiin, kunnes opettaja olisi päässyt kiipeämään uudelleen pystyyn.

Laulujen välillä tuli kukkasia äärettömän paljon. Tuli jos jonkunlaisia yrttejä ja niiden jalosteita eri yhtymiltä ja yksi-

tyisiltä. Siinäkin säännössä, ettei näitä laitteita tuotu yksityisille, vaan koko kuorolle, oli poikkeus. Yksityinenkin sai. Pääkaupunki osoitti erikoista huomiota vielä erikoisemmalla tavalla Leisiolle, jolle ojennettiin kukkasin koristettu viskipullo. Ei siinä sentään mitään kunnollista viskiä ollut, vaan vaatimattomasti — teetä, jonka alkoholipitoisuus oli tasan ± 0 protsattia. Otimme osaa suruun, kun toiveet pettyivät ja jo messingille mennyt suu vääntyi happamaan irvis-tykseen.

Konsertti loppui ja lähdettiin. Surusaatto lähti LM:n ja YL:n yhteisesti järjestämiin kekkereihin ensiksimainitun huoneistoon. Meidän mielestä tosin kaikkea muuta kuin surusaatto, mutta niin kait sivulliset ajattelivat, koska summittain sanottuna joka kolmannella oli valtava seppele "viime-tervehdys-nauhoineen".

Oikein olivatkin lystit kekkerit. Joukko harveni harvenemistaan, mutta urhoollisimmat olivat aamuun saakka. Aikaisemmin lähteneitä ei kuitenkaan voi mistään syyttää. Heillä oli poissaoloonsa kuoron ensimmäisessä vuosikokouksessa yhdeksän vuotta sitten valtavalla ääntenenemmistöllä päteväksi hyväksytty syy — "väsymys". Tämä niin perin pätevä syy ei useissakaan tapauksissa kuitenkaan ollut isäntien syy, vaan meikäläisten ansio. Meille se ei ole nimittäin mikään syy, vaan tietystikin ansio, koska kerran useimmat kuulumme "puunanokkaisten yhdistykseen".

Hyvin siellä yleensä toimeen tultiin. Hulluimmin taisi käydä Toivosen Tärälle. Hän on nyt syvästi kiitollinen, että oltiin suojeluskuntapuvuissa. Häneltä kun menivät pilalle housut. Koska sana "housut" ei sinänsä selitä, onko kysymys yhdestä vai useammasta parista, täytyy selittää, että kahdet housut turmeltuivat. Kuinka tämä tapahtui sitä emme viitsi lähemmin kertoa. Kohtalo on joskus ilkeämielinen, jollaiseksi tämän muistiinmerkitsijää ei sentään voi sanoa, vaikka

totta ei saakaan puhua, sanoi autuaasti edes mennyt Eetu Salin, kuppilan omistaja ja kansankiihoittaja Porissa aikanaan.

Paluumatkasta takaisin Poriin ei sitten enää paljon sanottavaa olekaan. Jokainen tuli voimiensa mukaan sen kuin ehti, toiset vasta loppuviikolla. Kunnia kuitenkin sille, jolle kunnia kuuluu. Puketti hoiti kiitettävällä tavalla virkansa loppuun saakka. Helsingin asemalla oli sunnuntai-iltana ensimmäisenä esittelemässä itseään ohikulkijoille sanoen, että hän on Herra Puketti Porista ja esiintyy virkatoimissa. Oli näet valtava laakeriseppele kummallakin olalla. Siitä ei luonnollisestikaan saa syntyä epäilyksen varjoakaan, että hän olisi humalassa ollut tai että humala olisi ollut hänessä. Muuten vain lystitti, kun oli hyvin lauleltu ja kuoroon saatu lisää puketteja.

Edellisestä johtuu mieleen vieläkin pieni historia. Varmasti viimeinen. Airion Junnu oli myös saanut hoiviinsa yhden laakeriseppeleen. Tuli Poriin samalla junalla kuin ensipasuunain Tuulos ja työnsi seppeleensä hetkiseksi asemalaiturilla viimeksimainitun kouraan, että pääsi hakemaan ajurin niin kauan kuin saatavissa oli. Mutta sillaikaa menikin koko Junnu sen silkosen sileän jättäen kuormituksensa toisen hoideltavaksi. Kun aika kului eikä miestä takaisin kuulunut, niin mikä muukaan auttoi kuin lähteä omille teilleen seppele mukanaan. Junnu näytti hyvää esimerkkiä, miten pääsee monesta pahasta, kun on tarpeeksi nokkela. Tästä oli vielä sekin seuraus, että Yrjö tuli seuraavaan harjoitukseen "myöhään kuin Tuulos". Pahaa siis Junnu pikku kepposellaan sai aikaan ja tarkoitus oli saavutettu.

No niin. Sanasta miestä ja sarvesta härkää. Lupasimme lopettaa ja se tapahtuu. Edelliseen katsoen täytynee sopivimpana loppuna pitää sananlaskua "joka leikistä suuttuu, hän järkeä puuttuu".

E e ä l l ä.

Kuoron jäsenet

10-vuotiskautena 1919—1929.

Kunniajäsenet:

Nordling, Hj., piirilääkäri, kirjailija, Pori.

Passiiviset jäsenet:

Kalkkinen, Ilmari, metsänhoitaja, Turku.

Könni, Kosti, toimittaja, Vaasa.

Johtokunnan jäsenet:

Ahonen, E. V.

Bergius, Paavo

Forsberg, Joel

Järvinen, Altti

Koskinen, Väinö

Lautsia, Lauri

Palmgren, Allan

Tuovinen, Toivo

Wahlroos, Paavo

Vainio, J. N.

Valio, Artturi
Valio, Arvo
Vanhatalo, Toivo

Johtajat:

Järvinen, Altti

Varajohtajat:

Lautsia, Lauri
Vainio, J. N.

Solistit:

Andersson, K. J.
Enlund, Paul
Koskinen, Väinö
Lautsia, Lauri
Pojjärvi, T.
Teittinen, Heikki
Vanhatalo, Toivo
Viikari, Vilho

V i s k a a l i t :

I. tenorin viskaalit:

Vuorio, Aarne, 1919—1920, 1926—1929.
Tuovinen, Toivo, 1920—1922.
Koskinen, Väinö, 1922—1926.

II tenorin viskaalit:

Berglund, E., 1919—1920.
Suominen, T., 1920—1921.

Heinonen, Y., 1921—1924.
Airio, Aarno, 1924—1925.
Sarin, Edvin, 1925—1929.

I basson viskaalit:

Tuulos, Yrjö, 1919—1925.
Andersin, E. V., 1925—1929.

II basson viskaalit:

Ahman, Georg, 1919—1920.
Mantere, Niilo, 1920—1926.
Hakaniemi, Rafael, 1926—1929.

Laulajat:

I Tenori:

Aho, J., syks. 1919—kev. 1921.
Andersson, Kalle, k. 1920—k. 1925, k. 1929.
Forsberg, Joel, s. 1919—s. 1920.
Forsberg, Nils, s. 1927—k. 1929.
Grönholm, Urho, s. 1920, s. 1924—k. 1927.
Hymander, I., s. 1923.
Jaakkola, Taavi, k. 1925.
Karjalainen, Martti, s. 1924—k. 1925, s. 1926—k. 1927.
Karlsson, Ernst, s. 1919—s. 1926.
Koskinen, Väinö, s. 1919—k. 1929.
Koskinen, Jalo, k. 1921—k. 1922.
Laaksonen, Ossi, s. 1919—k. 1925.
Lagerström, Lennart, s. 1923.
Leineberg, Ole, s. 1924.
Manninen, Adolf, s. 1920—k. 1921.
Mäkinen, Olavi (myöh. Sarko), s. 1919—k. 1920.

Näsman, Karl Johan, k. 1927—k. 1929.
Oksanen, Atso, k. 1924—k. 1929.
Partola, Y., s. 1924—k. 1925.
Päivike, Paavo, s. 1920—k. 1922.
Salminen, K., s. 1919—k. 1921.
Sandberg, Verner, s. 1919—k. 1923.
Silander, Sanfrid, s. 1919—s. 1920.
Söderman, Paavo, s. 1921—k. 1923, s. 1924, k. 1926.
Teittinen, Heikki, k. 1927—s. 1928.
Toivonen, Artur, s. 1925—k. 1929.
Tuovinen, Toivo, s. 1919—k. 1926, k. 1929.
Vanhatalo, Toivo, s. 1922—k. 1929.
Viitaniemi, Lauri, s. 1926—k. 1929.
Vilkman, Väinö, s. 1924—k. 1929.
Vuorio, Aarne, s. 1919—k. 1929.
Ylätupa, Einari, k. 1923—k. 1929.
Yrjölä, Väinö, s. 1927—k. 1929.
Östman, Nestor, s. 1926—k. 1927.

II Tenori:

Aaltonen, Veikko, k. 1926.
Airio, Aarno, s. 1923—k. 1925, s. 1927—k. 1929.
Airio, Eero, k. 1926.
Berglund, E., s. 1919—k. 1921, s. 1922—k. 1924.
Boman, Eric F., s. 1920—s. 1927, k. 1929.
Enlund, Paul, s. 1919—k. 1920.
Fagerholm, Nisse, s. 1926—s. 1928.
Hagström, Åke, s. 1924—k. 1925, s. 1927—k. 1929.
Hallstedt, Arvo, s. 1923.
Heinonen, Arvo, s. 1920—k. 1922.
Heinonen, Yrjö, s. 1919—s. 1920, s. 1921—k. 1924.
Helle, Pauli, k. 1926—s. 1927, k. 1929.
Jarva, Toivo, s. 1923—k. 1925.

Johansson, Yrjö, s. 1926—k. 1929.
 Koski, Aarne, s. 1925—k. 1927.
 Koskinen, Hannes, s. 1919—s. 1920.
 Kuittinen, Matti, s. 1925—k. 1926.
 Laaksonen, Ossi, s. 1925—s. 1927.
 Lautsia, Lauri, k. 1921—k. 1929.
 Leisio, Yrjö, s. 1921—k. 1929.
 Lindroos, Lauri, s. 1921—k. 1929.
 Malmio, Bruno, s. 1920—k. 1921.
 Mannila, Eino, s. 1924—k. 1925.
 Nyström, I. E., s. 1919—k. 1920.
 Penttinen, K. J., k. 1927—k. 1929.
 Salminen, Mauno, s. 1920—k. 1921.
 Salo, Lauri, s. 1923—s. 1926.
 Sampolahti, Uuno, s. 1923—s. 1926.
 Sankari, Manne, s. 1923—k. 1924.
 Sarin, Edvin, s. 1924—k. 1929.
 Stenbacka, Albert, s. 1920—k. 1921.
 Stenberg, Armas W., k. 1920.
 Suominen, Taavi, s. 1919—k. 1921, s. 1922—k. 1925.
 Vanhatalo, Toivo, s. 1920—k. 1922.
 Vikki, Ilmari, s. 1920, s. 1921—k. 1922.

I Basso:

Andersin, E. W., s. 1921—k. 1929.
 Friberg, Bror, s. 1919—k. 1920.
 Granqvist, Bengt, s. 1921—k. 1922.
 Heinonen, Martti, s. 1920—k. 1929.
 Koskinen, Arvo, s. 1922.
 Koskinen, Nestori, s. 1919—k. 1923.
 Laine, Erkki, k. 1928—k. 1929.
 Lindroos, Yrjö, k. 1923—s. 1927.
 Mäkinen, Urho, s. 1919—k. 1921.

Nikki, Hannu, s. 1923—k. 1929.
Nilsson, Oscar, s. 1920—k. 1921.
Palmberg, Kalle, s. 1919—k. 1921.
Rapola, Marjos, s. 1919—k. 1921.
Syrén, G., s. 1924—s. 1926, k. 1929.
Söderlund, Vilhelm, k. 1920, s. 1921—k. 1924.
Tikkanen, Aarne, k. 1923—k. 1924, k. 1925, k. 1926,
k. 1928—k. 1929.
Tuulos, Yrjö, s. 1919—k. 1929.
Vainio, Veikko, s. 1928—k. 1929.
Valio, Artturi, s. 1919—k. 1929.
Valio, Arvo, s. 1919—k. 1929.
Wallenius, Arvo, s. 1927—k. 1929.
Vieweg, Johan, s. 1921—k. 1926.
Vuorilehto, Alvar, s. 1919—k. 1929.

II Basso:

Ahlström, Alban, s. 1921.
Ahonen, Ernst, s. 1919—k. 1920, k. 1923—s. 1923.
Auer, Eino, s. 1923.
Bengs, Eric, s. 1928—k. 1929.
Bergius, Paavo, s. 1920—k. 1929.
Hagström, K. E., k. 1920, s. 1927—k. 1929.
Hakala, Nikolai, k. 1926—s. 1926.
Hakaniemi, Rafael, k. 1926—k. 1929.
Hannula, Tauno, s. 1925—k. 1929.
Hannula, Reino, s. 1926.
Hausen, John, s. 1919—s. 1920.
Helomaa, Hannes, s. 1919—k. 1922.
Hevonpää, Eino, s. 1920.
Hinkkala, Ilmari, s. 1919—s. 1921, s. 1923—k. 1926.
Honkanen, Heikki, k. 1922, s. 1925.
Härmä, Uuno, s. 1927—k. 1929.

Jartti, Emil, s. 1919—k. 1920, k. 1923—k. 1929.
 Jokinen, Niilo, k. 1922.
 Kelo, Eino, k. 1926.
 Koskilahti, K. V. k. 1924, k. 1929.
 Koskinen, Arvo, k. 1926—k. 1929.
 Kumpulainen, Artturi, k. 1926—k. 1927.
 Lahtinen, Martti, s. 1921—k. 1924.
 Lahtinen, Yrjö, s. 1920—k. 1922.
 Linnainmaa, Yrjö, s. 1919—s. 1920, s. 1921—k. 1923.
 Mantere, Niilo, s. 1919—k. 1929.
 Nordlund, F., s. 1919—s. 1923, k. 1929.
 Nyberg, Erik, s. 1919—k. 1920.
 Osola, Ville, s. 1924—k. 1925.
 Palmgren, Allan, s. 1919—k. 1923.
 Pessi, Väinö, s. 1923—k. 1924.
 Ruissalo, Bruno, s. 1920—k. 1922.
 Saha, J. E., s. 1919—k. 1929.
 Saha, Kauko, s. 1928.
 Sarantola, Hugo, k. 1923—k. 1927.
 Sarko, Veikko, s. 1924—s. 1925.
 Siiskonen, Martti, s. 1919—k. 1920.
 Söderlund, Vilhelm, s. 1924—k. 1929.
 Taipale, Pentti, s. 1928—k. 1929.
 Taipale, Väinö, s. 1919—k. 1929.
 Wahlroos, Paavo, s. 1921—k. 1923, k. 1925—s. 1925.
 Vainio, J. N., s. 1919—k. 1929.
 Wallenius, Toivo, s. 1923—k. 1924.
 Viikari, Vilho, s. 1927—s. 1928.
 Virtanen, Väinö, s. 1921.
 Virtanen, Yrjö, s. 1920—k. 1922.
 Viskari, Toivo, s. 1920—s. 1921, k. 1923—s. 1923,
 s. 1924—k. 1929.
 Åhman, Georg, s. 1919—k. 1922.

Kuoroon on kuulunut 10-vuotisen toimintakauden aikana kaikkiaan 139 miestä, nim.:

I t.	34	miestä,	on	24	%	koko	miehistöstä
II t.	35	25	%
I b.	23	17	%
II b.	48	34	%

Olematta kuoron kirjoissa ovat kuoroa lukuisissa esiintymisissä avustaneet:

Kauppi, Väinö, aluepäällikkö.
Pojärvi, Teijo, insinööri.

Porin Suojeluskunnan Mieskuoron konsertit:

1.5	—1920	Vappukonsertti	Porin Teatteritalolla
16.5	—1920	Konsertti	Porin V. P. K:n talolla
11.7	—1920	..	Rauman Yhteislyseon juhlasalissa
14.3	—1921	..	Porin V. P. K:n talolla
19.3	—1921	..	Lauttakylässä
3.4	—1921	..	Porissa Sampo-teatterissa
18.6	—1921	..	Pomarkussa
16.12	—1921	..	Porin W. P. K:n talossa
8.1	—1922
22.1	—1922	..	Rauman Yhteislyseon juhlasalissa
5.5	—1922	..	Porin W. P. K:n talossa
7.5	—1922
9.7	—1922	..	Harjavallassa
28.2	—1923	..	Porin W. P. K:n talossa
18.3	—1923
7.12	—1923
9.12	—1923
16.12	—1923	..	Rauman Yhteislyseon juhlasalissa
15.3	—1924	..	Porin W. P. K:n talossa (5-vuotis- konsertti)
12.4	—1924	..	Kokemäellä

13.4 —1924	Konsertti	Tyrväällä
27.4 —1924	„	Tampereella Kaupungin talon juhlasalissa
27.11—1924	„	Porin W. P. K:n talossa
30.11—1924	„	Porissa Sampo-teatterissa
14.12—1924	„	Rauman Yhteislyseon juhlasalissa
3.3 —1925	„	Porin W. P. K:n talossa
21.3 —1925	„	Helsingissä Yliopiston juhlasalissa
8.12—1925	„	Jean Sibelius'en 60-vuotispäivän johdosta Porin W. P. K:n talossa
15.12—1925	„	Porin W. P. K:n talossa
4.4 —1926	Requiem	esitys Porin kirkossa
13.5 —1926	„	„ Turussa Mikaelin kirkossa
13.5 —1926	Konsertti	Turussa Akatemiatalon juhlasalissa
29.6 —1926	„	Maataloustuottajain juhlassa Porissa Kirjurinluodolla
24.10—1926	„	Kiukaisten seuratalossa
18.2 —1927	„	Porin W. P. K:n talossa
19.5 —1927	„	„ „ „
22.5 —1927	„	Vaasassa Kaupungintalon juhlasalissa
24.11—1927	„	Porin W. P. K:n talossa
4.12—1927	„	Rauman Yhteislyseon juhlasalissa
17.6 —1928	„	Merikarvialla Kino-teatterissa
9.9 —1928	„	Reposaaren kansakoululla
19.10—1928	„	Porin Suojeluskunnantalolla
3.11—1928	„	Helsingissä Yliopiston juhlasalissa
16.12—1928	„	Lauttakylässä
27.1 —1929	„	Porin Suojeluskunnantalolla (Porin Näyttämön hyväksi)
22.3 —1929	„	Porin Suojeluskunnantalolla (10-vuotis konsertti).

Lahjoitukset.

Porin Suojeluskunnan Mieskuoro on 10-vuotisen toimintakautensa aikana saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset, jotka tässä kiitollisena mainitsemme:

Oy. A. Ahlströmiltä	5,000:—
"Juoruseuralta"	1,000:—
Lahjakirjan mukaan eri henkilöiltä	1,500:—
"Tuntemattomilta"	1,500:—
Yrjö Leisiolta	1,000:—
Verner Rambergilta	500:—
Hildur Hedenströmiltä	1,000:—
Yrjö Johanssonilta	50:—
"Tuntemattomalta"	1,000:—
<u>Yhteensä Smk.</u>	<u>12,550:—</u>

Samana ajan kuluessa on kuoro lahjoittanut:

Porin Suojeluskunnalle	47,078: 29
Olympialaisrahastoon	1,500:—
Itä-Karjalan avustusrahastoon	1,122: 20
Suomalaiselle Lauluakatemialle	3,000:—
Porin Lyseon musiikkistipendiraahastoon	300:—
Jean Sibelius'en palstatilarahastoon	1,000:—
Porin Näyttämölle	3,561:—
<u>Yhteensä Smk.</u>	<u>57,561: 49</u>

**Porin Suojeluskunnan Mieskuoron konserteissaan
esittämät laulut:**

Säveltäjä	Laulun nimi	Enskerran esitetty
Abt	Aftonklockan	1.5. 20
Bellman	Pohjahan juo	18.2. 27
Bull	I ensomme Stunde	5.5. 22
	Dansk folkvisa	28.2. 23
	(Og hör du liden)	
Cherubini	Requiem	4.4. 26
Conradi	Solnedgang	14.3. 21
Cronhamn	Ylioppilaslaulu	5.5. 22
Dürrner	Myrsky-yö merellä	28.2. 23
Egressy	Szözat	16.12. 21
Faltin	Du har sörjtit nu igen	16.12. 21
	Eron hetki	7.12. 23
Forsström	Suomalainen kansanlaulu	28.2. 23
	(Tuuti lasta tuonelahan)	
Genetz	Metsänhartaus	1.5. 20
	Karjala	14.3. 21
	Minun kultani kaunis on	28.2. 23
	Mieslaulu	15.12. 25
	Suomalainen kansanlaulu	24.10. 26
	(Ii, ii illalla)	
Hermes	Armaasta erotessa	28.2. 23
Järnefelt	Sirkka	1.5. 20
	Mennyt	14.3. 21
	Paimenten ilo	5.5. 22
	Kulkijan huokaus	24.11. 27
Kajanus	Suomalainen kansanlaulu	7.12. 23
	(Niin minä neitonen)	
Katila	Pellavan kitkijä	27.11. 24
Kjerulf	Serenaadi	19.10. 28
	(Meill on kahden sielun)	
Klemetti	Tullos kevät armahin	1.5. 20
	Milloin Pohjolan nähdä saan	16.12. 21

Klemetti	Muista maatas	28.2. 23
	Ulos merelle	27.11. 24
Kotilainen	Kolme pyyntöä	1.5. 20
Kuula	Yllätä ikuinen yö	14.3. 21
	Virta venhettä vie	5.5. 22
	Kullervon laulu	28.2. 23
	Tanssista palataan	7.12. 23
	Nuijamiesten marssi	27.11. 24
	Polska	18.2. 27
	(Taitava mies oli)	
	Keinulla	24.11. 27
Kyander	Renkutus	19.10. 28
	(Talvella talikkalan)	
Könni	Eteläpohjalainen kansanlaulu	24.11. 27
	(Tie auki)	
Laethen	Kehtolaulu sydämelleni	5.5. 22
Lagercrantz	Källan	16.12. 21
	Tonerna	8.12. 25
Lindblad	Naturen och hjärtat	8.12. 25
Linsén	Ilतालulu	28.2. 23
Madetoja	Suvi-illan vieno tuuli	24.10. 26
	Kevät keralla päivän kuulakkain ...	24.11. 27
Merikanto	Jos tietäisit	28.2. 23
	Heilani on kuin Helluntai	27.11. 24
	Sommar jag in med blicken fäst ...	18.2. 27
	Lohdutus	24.11. 27
Mikkola	Tule häitäni tanssimaan	14.3. 21
	Paimenpoika	5.5. 22
Moring	Syntymistään sureva	14.3. 21
Palmgren, Allan	Porin Suojeluskunnan marssi	1.5. 20
	Satakunnan marssi	1.5. 20
	Rauman marssi	11.7. 20
	Kevät laulu	16.12. 21
	Vid havsstranden	5.5. 22
Palmgren, Selim	Sjöfararen vid milan	1.5. 20
	Kesäilta	1.5. 20
	Hiihtäjän virsi	1.5. 20
	Paimenen ilo	14.3. 21

Palmgren, Selim	Venelaulu	5.5. 22	
	Tuutulaulu	5.5. 22	
	Hiiden orjien laulu	7.12. 23	
	Jo tulen kotihin	18.2. 27	
	Säv, säv, susa	24.11. 27	
	Tärar	19.10. 28	
	Taiston tiellä	19.10. 28	
	Pesola	Vieri viluvirteni	17.6. 28
		Ryökkinä Suursaarella	17.6. 28
	Ranta	Niinkuin ennen	19.10. 28
P. S. M.-laulu		8.12. 25	
Työn laulu		24.11. 27	
F. A. Reissiger	Kuokkavieras	19.10. 28	
	Olav Trygvason	27.11. 24	
	Schäffer	Aftonen	27.11. 24
	Sibelius	Metsämiehen laulu	1.5. 20
		Työnsä kumpasellakin	28.2. 23
	Venematka	8.12. 25	
	Sortunut ääni	8.12. 25	
	Sydämeni laulu	8.12. 25	
	Isänmaalle	8.12. 25	
	Fridolins dårskap	18.2. 27	
Sipilä	Nuijamiesten marssi	7.12. 23	
	Sivori	Kosioretki	16.12. 21
Söderman	Talonpoikaishäät	16.12. 21	
	Långtan	24.11. 27	
Törnudd	Loitsu	5.5. 22	
	Kirkonkäynti	7.12. 23	
	Kun mun kultani tulisi	7.12. 23	
	Fridolin dansar	27.11. 24	
	Oli ennen Ukko, Akka	27.11. 24	
	Katso Kiesus karjaistani	15.12. 25	
	Suomen vartio	1.5. 20	
Wainio	Kaarina Maununtyttären kehtolaulu ..	24.10. 26	
	Wegelius	Marsch	18.2. 27
Wennerberg	I natten	7.12. 23	
	Witt	Nur im Herten	27.11. 24

Rouva Tyyne Söderström.

"Lopussa kiitos seisoo."

Kiitollisina P. S. M:n Juhlajulkaisun toimittajalle liitämme tähän hänen kuvansa.

Suurella antaumuksella on hän tarttunut tähän työhön ja saattanut sen ansiokaaseen päätökseen. Jokaisen sanansa on Rouva Söderström tarkoin punninnut saadakseen historiikin totuuden asiallisesti esille.

Taidolla tehdystä työstä lausumme kunnioittavimmat kiitoksemme.

P. S. M:n Johtokunta.

Kiitos.

Pyydän tässä lausua vilpittömän kiitokseni tämän muistojulkaisun arvoisille avustajille! Samalla pyydän lämpimästi kiittää kuoron johtajaa, puheenjohtajaa ja taloudenhoitajaa heidän minulle antamastaan arvokkaasta avusta aineiston hankkimisessa sekä kaikkia muita henkilöitä, jotka tavalla tai toisella ovat minua työssäni auttaneet.

Tyyne Söderström.

"His Master's Voice"

antaa Teille loistavimman todisteen uudenaikaisen gramofoonin täydellisyydestä olkoonpa kysymyksessä sen soinnukas teho, äärettömän yksinkertainen hoito tai aistikas ulkoasu.

Jakamaton tunnustus ja suurin ihastus seuraa aina "HIS MASTER'S VOICE" koneen mukana.

Viiimeisimmät uutuudet niin koneista kuin levyistäkin parhaiten meiltä

FAZERIN MUSIIKKIKAUPPA

*Konsertti-, juhla- ja
onnittelutilaisuuksiin
valmistaa aistikkaat*
KUKKALAITTEET

*Sjölundin Kukkakauppa, Pori
G. A. Westerlundin Kukkakauppa
H:ki Bulevardi 4 ja Tampere.*

**HELLAS O.Y.
PIANOTEHDAS**

Helsinki
Aleksanterink. 50

Valmistaa ensiluokkaisia pianoja, joita on jo käytännössä
1685 kpl.

**Täydellinen Nuotti- ja Soitin-
kauppa sekä Kustannusliike.**

Nuotti-uutuuksia joka viikko!

Kuuluisia **Columbia** gramofoneja y. m.

Luettelo lähetetään ilmaiseksi pyydettäessä.

MUSIIKKIKESKUS O.Y.

Bulevardi 4, HELSINKI, Puh. 381 20.

LAITEENHARRASTAJAT,

kuten muukin valistunut yleisö paikkakunnallamme

tekee
ostoksensa

YRJÖ TUULOKSEN

SIIRTOMAATAVARAKAUPPISTA

Yrjönk. 10. Otavank. 15. Halli n:ot 10-11.

Erikoisalana:

*Kahvit, Hedelmät, Säilykkeet, Makeiset,
Keksit.*

O.Y. PORIN RAUTA A.B.

PORI

Etelä-Kauppatorin ja Yrjönkadun
kulmassa.

Puhelimet: 521, 960 ja 1080.

**Rauta-, Rakennusaine-, Taloustarve-,
Öljy- ja Värikauppa.**

Pianoja tarvitessanne älkää unohtako meidän erinomaisia
KREUTZBACH ja NEUGEBAUER
pianiinojamme.

Asiantuntijat ovat antaneet niistä erittäin kiittäviä lausuntoja.
Hintamme ovat alhaiset ja maksuehdot edulliset.

OSAKEYHTIÖ VALISTUS

Helsinki, Annank. 29—31—33.

*Tätä, yhä suosittumaksi käynnyttä autoa myy Porissa ja maakunnassa
ainoastaan*

Satakunnan Auto Oy.

Puhelin 645

Liikkeen hyvin järjestetty

Korjauspaja

Torikatu 8, Puhelin 261

suorittaa kaikenlaisia korjaustöitä kohtuushinnoilla.

Firestone renkaita. Alkuperäisiä Chevrolet-osia aina varastossa.

HJ. SIRÉN
RAKENNUSTOIMISTO

PORI

Hallituskatu 2 · Puhelin 725

Pyytäkää tarjouksia ja kustannusarvioita.

Satakunnan Soitinkauppa

myy edullisesti

**Gramofoneja · Gramofoonilevyjä
Soittimia y. m.**

Puh. 242.

Huhtalan Makkaratehtaan tuotteita

Suositteluaan!

Myymälät:

Isolinnank. 6 Hallinnot 38 ja 39

Puh. 780.

Puh. 1002.

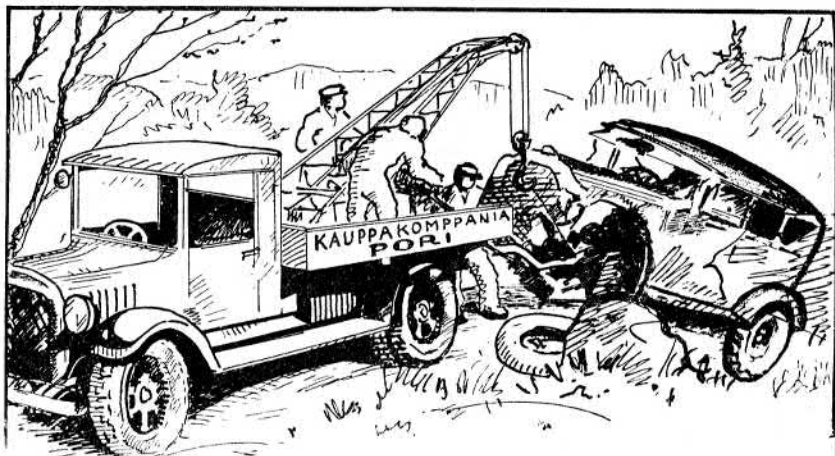
K. SUNDELL

Antink. 19 P O R I Puh. 331

DODGE BROTHERS kuorma- ja henkilö-
autoja.

Käytettyjä autoja aina varastossa.

Edullisimmat hinnat!

KAUPPAKOMPANIAN

Autokorjaamo / Autohalli / Bensiinirema

Avoinna kautta vuorokauden.

Puh. 111 ja 112.

Kansallis-Osake-Pankki

Maan suurin talletuspankki.

On nostanut vuoden alusta
talletuskorkonsa.

Maksaa nyt
talletuspankkien nykyiset
korkeimmat talletus-
korot.

W. ROSENLEW & Co, A. B.

PORI

PORIN PAPERITEOLLISUUS O.Y., PORI.

VOIMAPAHVIA VUORAUKSEEN, TERVALLA KYLLÄS-
TETTYÄ KÄÄREPAPERIA, PAPERISÄKKEJÄ JA
PUKUPUSSEJA.

PORIN PAPERITEHDAS O.Y., PORI.

VOIMAPAPERIA, KÄÄRE-, KIRJEKUORI- JA PUSSIPAPERIA,
TERVAA, TÄRPÄTTIÄ, JUOKSEVAA
HARTSIA JA SYSIÄ.

PORIN KONEPAJA O.Y., PORI.

KAUPPAVALUTAVARAA, LAIVOJA, MOOTTOREJA, VÄLI-
VAIHTOJA, PUIMAKONEITA, ÄKEITÄ JA MUITA MAAN-
VILJELYSKONEITA, AUTOJA JA AUTONKORJAUKSIA.

ULASOORIN TIILITEHDAS O.Y., PORI.

MUURAUSTIILIA.

Tallettakaa säästönnne

MAAKUNTAPANKKIINNE,

joka niille maksaa
hyvän talletus-
koron.

*

**LÄNSI-SUOMEN
OSAKE-PANKKI**

**TAMPEREEN
OSAKE-PANKKI**

Suorittakaa kirjoitustyönne
REMINGTON PORTABLE
kirjoituskoneella.

„Remington Portable on erinomaisen helppo liikuttaa ja siirrellä, ei ole milloinkaan tiellä, mutta aina käsillä.“

„Remington Portable koneella kirjoittaessa työn mekaanisella puolella säästyvä hermovoima merkitsee sen lisääntymistä luovalla puolella.“

Pyytäkää Remington Portable kokeiltavaksenne.

OSAKEYHTIÖ SYSTEMA
Helsinki.

PORIN KONTTORI
Yrjönk. 6. Puh. 950.

*Paikkakunnan
uusin ja ajanmukaisin*

KIRJAKAUPPA

★

SATAKUNNAN KIRJA-AITTA O.Y.

PORIN KARAMELLITEHDAS

Puhelin 375

*Tehtaamme valmistaa puhtaasta sokerista
aistikkaimmat*

**Hää- ja Hautauskonvehdit, Paperi-
kääreiset- ja Purkkikaramellit.**

Myymälä Mikonkatu 10.

Suosikaa oman paikkakunnan karamellitehdasta.

JOHN ENGLUND

*Suurennusliike, Valokuvaamo, Valokuvaus-
tarpeiden kauppa.*

Varastossa amatööreille kaikkia valokuvaustarpeita.
Kehitetään. Kopioidaan. Suurennetaan.

Länsipuisto 17. Puh. 220.

ISAK SAHA

PORI

**Kulta-, Hopea- ja Uusihopeateoksia,
Silmälaseja y. m.**

*

Liike perustettu 1891. Puh. 124.

Tunnetusti edullinen ostopaikka

Puku- ja Palttookankaille

on

Emil Lummen Kangaskauppa
Porissa.

Porin Lasi- ja Porsliinikauppa

Antti Airio.

Yrjönk. 2. Pori. Puh. 620.

**Lamppu-, Lasi-, ja Porsliini-
tavaroiden erikoisliike.**

Suomen Väri- ja Vernissatehdas Oy.

Porin osasto.

Yrjönk. 3. Puh. 159.

**Värien, Öljyjen, Tapettien,
Korkki- y. m. mattojen**

sekä kaikkien täydelliseen värikaup-
paan kuuluvain tavarain edullisin osto-
paikka Satakunnassa.

**Kihlat, Kellot, Koruesineet ja
Hopeatavarat**

ostatte
edullisimmin

**Kulta- ja Kelloseppä
J. E. Saha Oy:ltä**

Pori, Antinkatu 11
Kauppatorin varrella.

Puhelin 574.

Suojeluskuntalaiset!

Ottakaa huomioon,
että

LIITTOPANKKI

(Porissa ent. Waasan Pankki)

kuuluu maamme **suurpankkien** ryhmään.

Isommista talletuksista maksetaan korkoa sopi-
muksen mukaan; pienemmille on
sopivin talletusmuoto

"Pääomankeräntätili".

Porin Ympäristön Osuusmeijeri i. l.

Puhelimet:

Konttori 85
Meijeri 742

Vuoden 1929 mallisia

HARLEY DAWIDSON MOOTTORIPYÖRIÄ

on ensimmäinen lähetys saapunut.

*

Nähtävänä toimistossamme

Porissa

Hallituskatu 22.

*

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r. l.

Satakunnan Osuuskauppa r. l.

*Suurin
puolueeton osuuskauppa
Satakunnassa.*

*

Satakunnan Osuuskauppa r. l.

KESKUSOSUUSLIIKE HANKKIJA

R. L.

PORIN KONTTORI

*

Keskuslämmityslaitoksia
erittäin sopivia asuinrakennuksiin ja liiketaloihin

suunnittelee ja rakentaa

HANKKIJA

Paikkakunnan suurin ja parhaiten varustettu
KIRJA- JA PAPERIKAUPPA

Kirjoja saatavana myöskin edullisilla
vähittäismaksuilla.

PORIN UUSI KIRJAKAUPPA

V. VUORELAINEN
Valtakatu 9 - Puhelin 20

Paikkakunnan paras
ostopaikka

AUG. LIPSANEN

STENIN URHEILULIIKE O.Y.

PORI

Isolinnankatu 10. Puh. 347.

Täydellinen Urheiluliike.

HUSQVARNA-polokupyöriä. — DUNLOP-
polokupyöra- ja autorenkaita. — Kaikkia metsästys-
ja urheilutarpeita. — Koneöljyä.

Bensiini-automaatti.

PORIN KONEPAJA OSAKEYHTIÖ

AUTO-OSASTO

Mikonkatu 7, Puhelimet 61 ja 759.

Myymälä: Itäpuisto 5, Puh. 1010.

Suosittellemme:

**Ajanmukaista autokorjaamoamme, Jousitakomoamme, Ruisku-
maalaamoamme, Kumivulkaamoamme ja
Autokouluamme.**

FORD-pääedustus paikkakunnalla.

Bensiini- ja Öljynjakeluasema.

Hyvinlajiteltu varasto

**Autovaraosia ja -tarpeita, Autorenkaita ja
Jarruhihnoja.**

PORIN OLUTTEHDAS OY.

Tilauspuh. 980 ja 981

*

Suosittellee
ensiluokkaisuudestaan tunnettuja

**Mallas-, ja Virvoitusjuoma-
valmisteitaan.**

*

GUNNAR LINDROOS

PORI

KANGASTAVARAIN ERIKOISLIIKE

Perustettu 1900.

RAKENNUSMESTARIT TUOMINEN & HEIKKINEN

Puhelimet: 874 ja 868.

Rakentavat urakalla ja laskuun.
Laativat piirustuksia ja kustannusarvioita.
Myyvät: Turun Kaakelitehtaan teoksia.
Kerämian kattotiilejä, seinä- ja
lattialaattoja.

Pyytäkää kustannusarvioita!

PORIN KAUPPASEURAN RAVINTOLAA

Suosittelaa!

Arcolette 3 } Radiokoneita
Telefunken 4 }
Telefunken 9 }

Arcofon } Kovapuhujia
L. 666 }
Telefunken putkia y. m., y. m.

myy edullisimmin

Porin Sähkö- ja Telefooniliike

Urho Tuominen.

Sivuliike *Raumalla.*

Porin teatteriravintola

Viihtyisä ensiluokan ravintola. Hyvä keittiö. Ensiluokkainen tarjoilu. Kohtuulliset hinnat. Suuri sali ja siroja yksityishuoneita.

Mäntyluodon hotelli

Kauniilla paikalla, aavan meren rannalla. Ensiluokkainen ravintola. Hyvät matkustajahuoneet. Erikoisen sopiva kesävirikistyspaikka.

Kunnioittaen: **Elli Nyysönen.**

OKSANEN & WIRTANEN OY.

PORI

TAMPERE

PUHELIMET:

Porissa 700, 310, 452, 640.

Tampereella 310.

Sähköosoite: „Oksavirta“

*Tukuttain koti- ja ulkomaantavaroita.
Edullinen ostopaikka jälleenmyyjille.*

**Porissa
Latakunnan Kirjateollisuus Oyn
Kirjapaino
1929**